

Turun kaupungin ympäristötoimialan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2015-2019

Päivitys 2016

Sisältö

1. Johdanto	3
2. Ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö	3
2.1 Toimialue	3
2.2 Valvonnan voimavarat ja tehtävät.....	4
2.2.1 Riskinarviointi ja tehokas kohdentaminen	7
2.2.2 Tarkastuksen sisältö ja tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika	7
2.2.3 Valvontakohteiden / valvontakohdetyyppien tarkastustiheydet	8
2.3 Koulutus	8
2.4 Valvontakohderekisteri/ Tietojärjestelmät	9
2.5 Viestintä	11
2.6 Valvonnan maksullisuus.....	11
2.7 Erityistilanteisiin varautuminen.....	13
2.8 Ruokamyrkytyssepidemioiden selvittäminen ja selvitystyöryhmä.....	15
2.9 Laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu	15
3. Valvonnan toimialat	16
3.1 Elintarvikevalvonta.....	16
3.2 Terveysturvallisuus.....	19
3.3 Tupakkalain valvonta.....	22
3.4 Nikotiinivalmisteiden myynti ja valvonta	24
3.5 Kuluttajaturvallisuusvalvonta.....	24
3.6 Eläinlääkintähuolto.....	26
4. Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi	27

Liite 1. Lainsäädäntö

Liite 2. Valvontakohteet ja tarkastusmäärät

Liite 3. Näytteenottosuunnitelma

Liite 4. Terveysvalvonnan taksa

Liite 5. Turun kaupungin suunnitelma eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnasta sekä eläinlääkäri-
palveluista

1. Johdanto

Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on yksilöön, väestöön ja elinympäristöön kohdistuva terveyden edistäminen sekä sairauksien ja tapaturmien ehkäisy. Hyvin toimivalla ympäristöterveydenhuollolla voidaan välttää/minimoida epidemioita ja vähentää huomattavasti terveydenhuollon kuormitusta ja sairauksien aiheuttamia poissaoloja työstä. Ympäristöterveydenhuollolla voidaan ehkäistä myös epidemioiden lisäksi monia kroonisia sairauksia, jos ongelmiin puututaan ajoissa (esim. sisäilmaongelmat).

Ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön tavoitteena on varmistaa kuntalaisille turvallinen elinympäristö, jossa ei ole terveyshaittaa aiheuttavia tekijöitä. Lainsäädännössä korostetaan toiminnanharjoittajien omaa vastuuta, mutta viranomaisvalvontaa tarvitaan toiminnan ja tuotteiden määräystenmukaisuuden varmistamiseksi, toimijoiden tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi, kuluttajansuojan turvaamiseksi sekä toimijoiden tuotantoedellytysten varmistamiseksi. Kunnan tulee laatia ja hyväksyä säännöllistä valvontaa koskeva suunnitelma siten, että valvonta on laadukasta ja terveyshaittoja ehkäisevää. Kunnan suunnitelmassa otetaan huomioon valtakunnallinen valvontaohjelma. Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisessa valvontaohjelmassa ohjelmakauden 2015-2019 teemaksi on valittu **valvonnan vaikuttavuus**, jota lähestytään eri tavoin. Tavoitteena on

- kohdentaa valvontaresurssit riskiperusteisesti ja tehokkaasti,
- kattaa valvonnan kustannukset tehokkaammin valvontakohteilta perittävillä maksuilla
- kehittää ja hyödyntää tietojärjestelmiä
- lisätä valvonnan yleistä näkyvyyttä kaikille kuntalaisille
- ottaa käyttöön aluehallintoviraston kuntiin tekemät arviointi ja ohjauskäynnit.

Kunnan suunnitelmaan on koottu valvontayksikön alueella suunnitelmakaudella painottuva valvonta, painopisteet ja projektit.

2. Ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö

2.1 Toimialue

Turun kaupungin ympäristöterveydenhuollon toimialue on Turun kaupunki. Ympäristöterveydenhuolto siirtyi 1.1.2013 sosiaali- ja terveystoimesta ympäristötoimialalle, jossa se on omana palvelualueenaan kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunnan alaisena. Perusyksiköjä ovat terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto. Terveysvalvonnan yksikköön kuuluvat elintarvikevalvonta, terveydensuojelu, tupakka- ja kuluttajaturvallisuusvalvonta (1.5.2016 asti) ja eläinlääkintähuollon yksikköön eläinten hyvinvointi, eläinten tarttuvien tautien valvonta ja eläinhoitolan toiminta. Ympäristöterveydenhuollon tulosalueen koko täyttää ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueita koskevan lain (410/2009) vaatimuksen, jonka mukaan samassa yksikössä tulee olla vähintään 10 henkilötyövuotta. Turun ympäristöterveydenhuollossa on 18 henkilöä vuoden 2016 alussa. Heistä 14 on terveysvalvonnan yksikössä ja neljä eläinlääkintähuollon yksikössä.

Turun erityispiirre valvonnan kannalta on valvontakohteiden runsaus ja monipuolisuus. Turussa on elintarviketeollisuutta, liha- ja kala-alan laitoksia, satama, lentokenttä, elintarvikkeiden tuontia ja vientiä, suuri määrä erikokoisia ammattikeittiöitä, tarjoilupaikkoja ja elintarvikemyymälöitä, laajamittaisia yleisötilaisuuksia, kasvisten sekä eläinperäisten tuotteiden alkutuotantoa, kouluja, päivä- ja vanhainkoteja, vesilaitos, uimahalleja, kylpylöitä, uimarantoja, erilaisia hoitoloita, seikkailupuistoja sekä kuluttajaturvallisuus- ja eläinsuojelulain alaisia valvontakohteita.

Samoja kohteita valvotaan usein elintarvike-, terveydensuojelu- tupakka- ja kuluttajaturvallisuuslainsäädännön nojalla.

2.2 Valvonnan voimavarat ja tehtävät

Kappaleissa 2-3 keskitytään ympäristöterveydenhuollon terveystarkastuksen yksikköön. Eläinlääkintähuollon voimavarat ja tehtävät esitellään Turun kaupungin eläinten terveyden ja hyvinvoinnin suunnitelmassa (liite 5.).

Alla olevassa taulukossa 2.2.a on esitelty terveystarkastuksen henkilöstö, johon kuuluu 2016 alussa 14 vakanssia, joista yksi on täyttämättä (kaupungineläinlääkäri). Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta esitti jo vuonna 2014 kahta uutta terveystarkastajan vakanssia, joille kuitenkin ei 1.1.2016 mennessä ole saatu perustamislupaa. Valvontahenkilöstön työnjako on tehty siten, että se mahdollistaa työn edellyttämän erikoistumisen. Jako on tehty elintarvikevalvonnan ja muun valvonnan (terveydensuojelu, tupakka- ja kuluttajaturvallisuusvalvonta) välillä. Taulukossa 2.2.a mainitut työtehtävät on lueteltu pääkohdittain. Elintarvikevalvonta on työllistävän yksittäinen osa-alue ja siihen on panostettu eniten työaikaa (taulukko 2.2.b). Elintarvikevalvontaa tekevilla terveystarkastajilla yhtä lukuun ottamatta on mahdollisten omien erikoistumisalojensa lisäksi oma maantieteellinen alueensa, jonka kohteita he valvovat.

Suunnitelmassa on varattava resursseja myös suunnitelman ulkopuolisten tehtävien hoitoon. Tällaisia ovat esimerkiksi epäilyyn perustuva valvonta, erityistilanteiden aiheuttamat toimenpiteet, sidosryhmäyhteistyö sekä ilmoitusten ja hakemusten käsittely. Kunnan viranomaisen on myös annettava tarpeen vaatiessa neuvontaa ja ohjausta esimerkiksi lainsäädännön muutoksista. Hakemuksia ja ilmoituksia, joista tulee tehdä päätös tai antaa todistus, tulee terveystarkastukseen keskimäärin 500 vuodessa. Lisäksi lausuntoja on n. 60 ja lautakuntaan valmisteltavia asioita n. 15-20 vuodessa. Eläinlääkärit allekirjoittavat vientitodistuksia keskimäärin 300 kpl vuodessa.

Kokonaistyöpanostus elintarvikevalvonnassa on keskimäärin 1,5 - 2 kertaa alueella sijaitsevien kohteiden suunnitelmallisiin tarkastuksiin kuluva aika. Elintarvikevalvonnan suunnitelmalliseen valvontaan tarvitaan laskennallisesti 7,2 htv eli koko valvontaan 10,8-14,4 htv ja käytettävissä on 7,3 htv. Vajaus on 3,5-7,1 htv eli keskimäärin 5 htv.

Terveydensuojelun suunnitelmalliseen valvontaan tarvitaan laskennallisesti 0,5 htv. Suunnitelmallinen valvonta on kuitenkin vain pieni osa koko terveydensuojeluvälittävää tarkastusta ja suurin osa tarkastuksista tehdään muista syistä. Asunnontarkastus on tyypillinen suunnittelematon tarkastus. Valvira poisti 2015 alusta suunnitelmallisesta valvonnasta paljon kohteita, mutta nämä jäivät kuitenkin valvontarekisteriin. Näistä poistetuistakin kohteista tulee tehdä edelleen terveydensuojelulain 13 §:n mukainen hyväksymispäätös, joka pääsääntöisesti edellyttää tarkastuskäyntiä paikan päällä. Nämä tarkastukset tehdään ns. suunnittelemattomina. Suurin suunnitelmallisesta valvonnasta poistettu ryhmä, josta kuitenkin tehdään hyväksymispäätös, on parturi-kampaamot, joita Turussa on yli 300.

Suunnitelmalliseen tupakkavalvontaan tarvitaan laskennallisesti 0,2 htv. Tupakkavalvonnasta suuri osa on tupakan myyntilupien käsittelyä ja ilmoitettuihin epäkohtiin puuttumista, jotka eivät ole mukana suunnitelmallisessa valvonnassa. Tupakan ja nikotiinivalmisteiden myyntilupapäätöksiä tehdään n. 100 vuodessa.

17.12.2015 on vahvistettu kuluttajaturvallisuuslain muutos, jolla kuntien kuluttajapalveluiden turvallisuusvalvonta valtiollistetaan ja keskitetään Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesiin. Myös aluehallintovirastojen kuluttajaturvallisuusvalvonnan ohjaustehtävä poistuu. Muutokset astuvat voimaan 1.5.2016. Turussa kuluttajaturvallisuusvalvontaan oli 2015 varattu 0,4 htv. Vuonna 2016 hoidetaan 30.4.2016 asti vain välttämättömät asiat kuten ilmoitusten käsittely ja keskeneräiset asiat.

Taulukko 2.2a Terveysvalvonnan henkilökunta ja tehtävät 1.1.2016

nimi	vakanssi	tehtävät
Liisa Palmu	ympäristöterveydenhuollon johtaja	palvelualuejohtaja, YTH valvonnan suunnittelu ja ohjaus, talous, valmiusasiat, osallistuminen valvontaan
avoin	kaupungineläinlääkäri	terveysvalvonnan yksikön esimies, terveysvalvonnan suunnittelu ja ohjaus, osallistuminen valvontaan
Toimisto		
Tamara Fomin	toimistonhoitaja	toimistotyö
Elintarvikevalvonta		
Jenni Aalto	terveystarkastaja	valvonta-alue
Sirpa Kemilä	kaupungineläinlääkäri	laitokset, elintarviketeollisuus, ensisääpumisvalvonta
Rae Merivirta	terveystarkastaja	valvonta-alue
Päivi Nurmi	terveystarkastaja	valvonta-alue
Sanna Stark	terveystarkastaja	ulkomyynti, elintarvikekuljetus, pakkausmerkinnät, internetmyynti
Jari Tulonen	terveystarkastaja	valvonta-alue
Kari Valkola	terveystarkastaja	valvonta-alue, alkutuotanto
Terveydensuojelu, tupakkavalvonta, kuluttajaturvallisuus		
Jaana Annunen	terveystarkastaja	terveydensuojelulain 13 § huoneistot, asunnontarkastukset/sisäilma
Iiris Henriksson	terveystarkastaja	terveydensuojelulain 13 § huoneistot, asunnontarkastukset/asumishygienia

Markku Rohunen	terveystarkastaja	terveydensuojelulain 13 § huoneistot, asunnontarkastukset/sisäilma, laivojen saniteettitodistukset
Kristiina Salminen	terveystarkastaja	terveydensuojelulain 13 § huoneistot uima-allasvedet
Satu Ylhäinen	terveystarkastaja	terveydensuojelulain 13 § huoneistot, uimarantavedet, talousvesi, tupakka- ja nikotiinivalmistevalvonta, kuluttajaturvallisuus (1.5.2016 asti)
Yhteensä käytettävissä 14 htv 1.1.2016		

Taulukko 2.2b Henkilötyöpäivien laskennallinen jakautuma

1 henkilön työpanos on 220 henkilötyöpäivää/vuosi (14 x 220 htpv = 3 080 htpv)

	ympäristöterveydenhuollon johtaja	kaupungineläinlääkäri	kaupungineläinlääkäri (laitos)	terveys-tarkastajat	toimisto	yht. htpv (htv)
	1 hlö	0 hlö	1 hlö	11 hlö	1 hlö	
Elintarvikevalvonta	35	0	220	1320	37	1612 (7,3)
Terveydensuojelu	35	0	0	953	37	1025 (4,7)
Tupakkavalvonta	5	0	0	137	36	178 (0,8)
Kuluttajaturvallisuusvalvonta	0	0	0	10	0	10 (0,05)
Hallinto/toimisto	145	0	0	0	110	255 (1,2)
yhteensä (htpv)	220	0	220	2420	220	3080

Taulukko 2.2c Talousresurssit 2016 (toiminta, ei sis. vuokria/vyörytyksiä)

	YHT yhteensä (€)	terveysvalvonta	eläinlääkintähuolto	eläinhoitola
Menot	1 283 733	939 885	205 577	138 271
Tulot	438 500	168 500	138 000	132 000
Netto	-845 233	-771 385	-67 577	-6 271

2.2.1 Riskinarviointi ja tehokas kohdentaminen

Toimialakohtaisissa valtakunnallisissa ohjelmissa on annettu ohjeet valvontakohteiden riskinarviointiin. Riskinarviointi ja luokitus ovat jokaisella toimialalla erilaisia. Eri toimialojen välisen riskinarvioinnin vertailu on vaikeaa eikä siihen ole yhteistä ohjetta. Kunnassa tulee valvoa kaikkia osa-alueita ja tehdä päätös siitä, miten valvonnan resurssit on tarkoituksenmukaisesti kohdistaa eri sektoreille. Eri vuosina voidaan painottaa eri alueita. Riskinarviointia käsitellään tarkemmin toimialakohtaisissa osioissa.

Keskusvirastot vaativat teoreettisen valvontatarpeen perusteella tehtyä suunnitelmaa, johon kunnilla ei pääsääntöisesti ole resursseja. Kunnan valvontasuunnitelmassa tulee näkyä teoreettinen (laskennallinen) valvontatarve sekä realistinen valvonta, joka pystytään toteuttamaan käytettävissä olevalla henkilöstöllä. Valvonta tulee suunnata sinne, missä sitä eniten tarvitaan ja tämä arviointi tehdään paikallisella tasolla. Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta vastaa ympäristöterveydenhuollosta ja sen resursseista ja valvonnan riskiperusteisesta kohdentamisesta.

2.2.2 Tarkastuksen sisältö ja tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika

Ympäristöterveydenhuoltoon liittyvän valvonnan toimeenpanossa tarkastustoiminta on oleellinen osa selvitettyä valvottavan kohteen tai toiminnan vaatimustenmukaisuutta. Tarkastus voi kohdistua tiloihin, toimintatapoihin, olosuhteisiin, asiakirjoihin ja tuotteisiin. Yksittäinen tarkastus voi pitää sisällään koko kohteen tarkastuksen tai vain jonkin osa-alueen tarkastuksen. Valvonta-asetuksen mukaan tarkastukset voivat sisältää näytteiden ottoa ja mittauksia kohteen, kohteessa harjoitettavan toiminnan tai siellä valmistettavien tuotteiden tai tarjottavien palvelujen mahdollisten terveyshaittojen selvittämiseksi sekä turvallisuuden ja määräystenmukaisuuden arvioimiseksi. Pelkkää näytteenottokäyntiä ei pidetä tarkastuksena.

Valvontasuunnitelmaan on kirjattu tarkastukset valvontakohteiden toimintatyyppien mukaan. Valvontasuunnitelmaan kirjatut tarkastukset ovat valvontayksikön säännöllistä tarkastustoimintaa.

Tarkastuksen sisältö määräytyy sen mukaan, millaiseen kohteeseen ja minkä lain perusteella se tehdään. Joihinkin kohteisiin saattaa olla tarkoituksenmukaista tehdä tarkastus samanaikaisesti useamman lain perusteella. Tarkastuksen lakiperusteet käyvät ilmi valvontasuunnitelmasta (ennalta suunnitellun valvonnan osalta) ja tarkastuksen jälkeen laadittavassa tarkastuspöytäkirjassa.

Tarkastuksesta laaditaan aina tarkastuspöytäkirja tai muistio ja tarkastetut asiat kirjataan, vaikka niissä ei tarkastuksen aikana havaittaisikaan epäkohtia. Tarkastuspöytäkirjaan merkitään valvonnan tarkoitus, sovellettu lainsäädäntö, käytetyt menetelmät ja valvonnan tulokset sekä tarvittaessa asianomaiselta toimijalta edellytettävät toimet ja niiden määräajat. Tarkastuspöytäkirja toimitetaan tiedoksi asianosaisille. Jos tilanne niin edellyttää, laaditaan paikanpäällä tarkastuspöytäkirja jäljentävälle lomakkeelle, joista toinen jää viranomaiselle ja alkuperäinen toimijan ja tarkastajan allekirjoittamana tarkastuskohteeseen. Tarkastuspöytäkirja voidaan toimittaa tiedoksi myös muille viranomaisille. Tarkastuspöytäkirja laaditaan useimmiten toimistossa, jolloin se toimitetaan sähköisenä ja/tai postitse toimijalle. Mikäli toimijalle on annettu kehotuksia ja on epäiltävissä, että toimija ei halua näitä noudattaa, pyritään aina saamaan tarkastuspöytäkirjaan toimijan tai hänen edustajansa allekirjoitus. Jos tarkastuspöytäkirja on tehty itsejäljentävälle lomakkeelle, kirjataan vastaavat tiedot tarkastuksesta myös Digia-Tarkastajaan.

Valvontakohdetyypin tarkastukseen keskimääräisesti käytettävän ajan suunnittelussa huomioidaan tarkastuksen kohde, tarkastuksen valmistelu, tarkastuksen sisältö sekä tarkastuskertomuksen laatiminen. Yhteen tarkastukseen on valvontasuunnitelmassa varattu aikaa vähintään kaksi tuntia, mutta vaativimmat kohteet vaativat jopa yhden tai useamman henkilötöypäivän. Tarkastukseen käytetty aika, joka suunnitelmallisten tarkastusten osalta laskutetaan toimijalta, muodostuu asiakirjojen pohjalta valmistautumisesta sekä tarkastukseen ja raportointiin käytetystä ajasta.

Voimavarojen suunnittelussa tulisi ottaa huomioon myös matka-aika. Turussa matkat ovat kuitenkin lyhyitä. Toimialakohtaisissa valvontaohjelmissa annetaan tarkempia ohjeita eri lakien perusteella tehtävien tarkastusten sisällöstä ja tarkastukseen käytettävästä ajasta.

Eri tyyppisten tarkastuksen sisällöstä on tarkemmin kappaleissa 3.1 – 3.6. Tarkastusten sisällöt on kuvattu valvonnan laatujärjestelmissä ja elintarvikevalvonnan OIVA-arvioinnin osalta myös Eviranetissä.

<\\adturku.fi\jaot\Ympäristöterveydenhuolto\Terveysvalvonta\Yleistä\LAATUJÄRJESTELMÄ ELVA>
<\\adturku.fi\jaot\Ympäristöterveydenhuolto\Terveysvalvonta\Yleistä\TESU\Laatujärjestelmä>

2.2.3 Valvontakohteiden / valvontakohdetyyppien tarkastustiheydet

Tarkastustiheydet määräytyvät riskinarvioinnin perusteella. Toimialakohtaisissa valvontaohjelmissa on annettu ohjeelliset tarkastustiheydet ja tarkastuksiin käytettävät ajat. Tavoitteelliset tarkastustiheydet on määritelty toimintatyyppikohtaisen riskiluokituksen perusteella.

Tämän suunnitelman liitteessä 2 tarkastustiheydet n määritelty toimintatyyppikohtaisesti. Tavoitteena on määrittää tarkastustiheys kohdekohtaisesti, mutta tähän ei vielä ole käytettävissä yhtenäistä työkalua. Esimerkki: Ravintola X:n toimintatyyppi on ravintolatoiminta ja kohde on Ravintola X. Käytännössä riskialttiimmista paikoissa käydään useammin, koska näille joudutaan antamaan kehotuksia tai määräyksiä, joiden noudattamista seurataan uusintatarkastuksin.

Valvontakohteiden kannalta tarkastustiheydellä on taloudellista merkitystä, sillä valvontamaksut määräytyvät tarkastusmäärien perusteella. Suunnitelma antaa kuvan siitä, mitä suuruusluokkaa valvontamaksu ao. kohteelle tulee olemaan. Lopullinen maksu määräytyy voimassa olevan lainsäädännön mukaan sen perusteella, miten paljon valvontaa tehdään (mahdolliset uusintatarkastukset kehotusten noudattamisen tarkastamiseksi).

Ympäristöterveydenhuollolle ilmoitetut uudet kohteet tulevat heti ilmoituksen käsittelyn jälkeen suunnitelmallisen valvonnan piiriin, jolloin myös kohteeseen tehtävä ensimmäinen tarkastus on tämän suunnitelman mukainen tarkastus ja siitä peritään maksu.

Liitteessä 2 on esitetty valvontakohteiden lukumäärät toimintatyypeittäin ja toimialoittain, suunniteltu tarkastusten lukumäärä ja niihin käytettävä aika.

2.3 Koulutus

Konsernihallinto, Strateginen HR on laatinut Turun kaupungin Henkilöstökoulutuksen yleisohjeet (Henkilöstöjohtaja /sarja A, 30.10.2015 § 134)

Henkilöstökoulutuksen suunnittelu lähtee organisaation tarpeesta ja tavoitteista. Henkilöstön pätevyys- ja osaamiskartoituksen tekee esimies kehityskeskustelujen pohjalta ottaen huomioon henkilön työkokemuksen ja muun koulutuksen. Ympäristöterveydenhuollon yhteisessä valtakunnallisessa valvontaohjelmassa vuosille 2015 - 2019 on esitetty koulutustavoitteeksi keskimäärin kahdeksan koulutuspäivää vuodessa viranhaltijaa kohden. Koulutuspäiviksi voidaan varsinaisten koulutuspäivien lisäksi lukea muutakin ammattitaidon edistämistä, kuten työnohjauspäiviin osallistumista, malliasiakirjoihin perehtymistä tai muuta suunnitelmallista pätevyiden ylläpitoa.

Koska tieto koulutustilaisuuksista tulee lyhyellä varoitusajalla, koulutussuunnitelma voidaan laatia vain suuntaa antavaksi. Koulutuksen suuntaamisessa otetaan huomioon elintarvike-, terveydensuojelu ja tupakkalain mukaisten tehtävien jako. Toimistohenkilökunta osallistuu kaupungin järjestämään soveltuvaan koulutukseen. Lisäksi koko henkilökunnalla on tarvetta koulutukseen valvonnan tiedonhallintajärjestelmän ja laatujärjestelmän muutosten osalta.

Keskusvirastot ja ministeriöt järjestävät koulutuspäiviä, joissa kerrotaan lainsäädännön uudistuksista ja ajankohtaisista asioista. Aluehallintoviraston järjestämiin työkokouksiin, joissa ohjeistetaan kuntia ajan-

kohtaisissa asioissa, osallistuvat kaikki tarkastajat ja eläinlääkärit mahdollisuuksien mukaan. Koulutuksen painopisteitä ovat tietojärjestelmän muutokset KUTI ja YHTI, elintarvikevalvonnassa uusi OIVA-mallin käyttöönotto, erityistilanteisiin varautuminen, lainsäädännön soveltaminen ja pakkotoimet, omavalvonnan toteutumisen valvonta, riskipohjainen valvonta sekä laadunhallintajärjestelmät. Koulutuksiin osallistuminen kirjataan kaupungin henkilökisteri-ohjelmaan. Terveysvalvonnalle on varattu koulutukseen 4500 € vuodelle 2015 ja koulutuksiin osallistutaan määrärahan puitteissa.

Terveysvalvonnan alustava koulutussuunnitelma 2016

Elintarvikevalvonta	Terveydensuojelu	Tupakkavalvonta	muu
Evira, AVI: lainsäädäntö ja sen soveltaminen	Valvira, AVI: lainsäädäntö ja sen soveltaminen	Valvira, AVI: lainsäädäntö ja sen soveltaminen	KUTI ja YHTI koulutus
laaturjärjestelmä ja riskinarviointi	laaturjärjestelmä ja riskinarviointi	laaturjärjestelmä ja riskinarviointi	Digia-Tarkastaja-ohjelman päivitykset
OIVA valvonnan yhtenäistämisen	vesihuollon erityistilannesuunnitelmat	ulkoalueilla järjestettävät yleiset tilaisuudet	
Eviran järjestämä vienti- ja tuontikoulutus	sisäilma		
alkutuotanto	ihoa läpäisevät toiminnot (kauteneudothoito)		
reseptivalvonta	WHO:n terveys-säännösten mukaiset laivatarkastukset		

2.4 Valvontakohderekestori/ Tietojärjestelmät

Tietojärjestelmien kehittäminen ja hyödyntäminen

Ympäristöterveydenhuollon keskitetyt tietojärjestelmät KUTI/YHTI ja VYHA korvaavat aiemmin käytössä olleet keskusvirastojen tietojenkeroulomakkeet. Tietojärjestelmätyö vaikuttaa valvontayksiköiden toimintaan valvontaohjelmakauden 2015-2019 aikana.

Valtakunnallisesti ja alueellisesti kattavaa tietoa ympäristöterveydenhuollon valvonnan resursseista, henkilöstön koulutautumisesta, valvonnasta ja valvontatarpeesta, kuten muun muassa valvontakohteista, niiden lukumäärästä, tehdyistä tarkastuksista ja niiden määrästä sekä tarkastuksilla havaituista ongelmista tarvitaan, jotta keskusvirastoissa voidaan arvioida valvonnan vaikuttavuutta sekä valvonnan ohjaamiseen liittyviä menettelyjä ja tarpeita. Saatuja tietoja käytetään keskusvirastojen ohjaustoiminnan kehittämiseen. Lisäksi ohjaavat ministeriöt voivat hyödyntää koostettuja tietoja kehittäessään ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntöä ja valvonnan organisointia. Keskusvirastot tekevät yhteistyötä keskitettyjen tietojärjestelmien kehittämiseksi.

STM selvitytti syksyllä 2013 ympäristöterveydenhuollon sähköisten tietojärjestelmien organisointia ja hallinnointia yhteistyössä MMM:n ja TEM:n kanssa. Selvityksessä päädyttiin ehdottamaan kehittämissuunnaksi yhteiskäyttöisen käyttöliittymän toteuttaminen keskitetyn tietovarannon yhteyteen. Vastuu järjestelmän ylläpidosta ja hallinnoinnista sekä muutosten hallitsemisesta olisi siten keskitetty yhdelle taholle. Käyttöliittymäratkaisun on tarkoitus palvella mahdollisimman hyvin käyttäjien tarpeita, jolloin erillisten ohjelmien tarve vähenee. Jatkossakin valvontayksiköillä olisi mahdollisuus pitää yllä nykyisiä järjestelmiä niin halutessaan. Selvityksessä todettiin, että konkreettisenä nopeana toimenpiteenä tulee

keskitettyyn tietovarantoon avata lukuoikeus järjestelmän osapuolille mahdollisimman pian. Asia on edelleen kesken ja kutakin käytössä olevaa tietojärjestelmää joudutaan erikseen päivittämään.

KUTI/YHTI

Keskusvirastot ovat antaneet määräykset, joiden mukaan kunnan on ilmoitettava kohde- ja valvontatiedot sähköisesti käyttäen KUTI/YHTI -järjestelmää. Tiedot syötetään järjestelmiin KUTI- ja YHTI-luokitusten mukaisesti. Keskusviranomaiset ovat tiedottaneet ja kouluttaneet kuntia kohde- ja valvontatietojen keräämisen muutoksista.

Elintarviketurvallisuusvirasto antoi 2.5.2013 määräyksen (3091/0900/2013, ns. KUTI -määräys) elintarvikevalvontaviranomaisen tiedonantovelvollisuuden toteuttamistavasta ja valvontatietojen julkistamisesta. Määräyksen mukaan kunnan on ilmoitettava Eviralle Eviran ylläpitämiin rekistereihin valvonnan piiriin kuuluvien elintarvikehuoneistojen kohde- ja valvontatiedot sähköisesti käyttäen KUTI -järjestelmää.

Tukes ja Valvira antoivat 14.1.2014 määräyksen YHTI:n käyttöön ottoon liittyen (9691/06.01/2013; 11922/62/2013, ns. YHTI -määräys). Määräyksen mukaisesti kunnan kuluttajaturvallisuus-, terveyden- ja tupakkavalvontaviranomaisen on ilmoitettava valvontaa koskevat tiedot sähköisesti käyttäen YHTI -järjestelmän kanssa yhteensopivaa tietojärjestelmää alkaen vuoden 2014 valvontakohteista ja -tiedoista. Valvontayksikön tietojärjestelmän on täytettävä YHTI -järjestelmän (kulloinkin voimassa olevat) tekniset vaatimukset, jotka on esitetty YHTI -järjestelmän teknisissä asiakirjoissa.

Ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkötietojen hallintajärjestelmä – VYHA

VYHAN avulla hallinnoidaan ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkötietoja. Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueiden arvioimiseen käytettyä järjestelmää kehitetään siten, että järjestelmää voidaan käyttää KUTI/YHTI-järjestelmästä puuttuvien, valvontaa ja valvontayksikköä koskevien tietojen keräämiseen. Näitä ovat mm. henkilöresurssit, valvontasuunnitelma ja sen toteuman sanallinen arviointi. Kuntien on pidettävä tiedot ajan tasalla ja huolehdittava siitä, että velvoitteissa pysytään. Kuntien on osaltaan edistettävä omista tarpeistaan raportointia, jotta kunnissa voidaan paremmin osoittaa oman toiminnan vaikuttavuutta, riskiperusteisuutta ja tuloksellisuutta.

Terveysvalvonnan käytössä olevat kaupungin omistamat tietojärjestelmät

Turussa terveysvalvonnan käytössä on Digia Oy:n toimittama Digia-Tarkastaja tiedonhallintaohjelma. Palvelin siirrettiin 2015 Soneralta kaupungin hallintaan. Palvelimelle tehtävistä päivityksistä ja muutoksista vastaa kaupungin Service desk ja Digia. Tarkastajaohjelmaan merkitään kuhunkin kohteeseen tehdyt tarkastukset, tarkastuspöytäkirjat, määräajat, hakemukset/ilmoitukset, päätökset/todistukset, näytteenotot ja muut valvontatiedot edellä mainittujen valtakunnallisten KUTI/YHTI-järjestelmien mukaisesti. Tarkastaja vastaa siitä, että valvontakohteen tiedot ovat Digia-Tarkastajaohjelmassa ajan tasalla ja oikein. Kohteiden lukumäärä ja ryhmittely on esitetty liitteessä 2. Digia järjestää vuosittain ohjelman käyttöön ja uusiin toimintoihin liittyvää koulutusta.

Valvontasuunnitelman seuranta ja toteutumisen raportointi toimii nykyistä paremmin, kun uudet järjestelmät ovat täysipainoisesti toiminnassa. Etenkin suunniteltu kuntien yhteiskäyttöisen käyttöliittymän toteuttaminen keskitetyn tietovarannon yhteyteen olisi tervetullut ratkaisu. Nyt kunnat käyttävät ainakin kolmea eri tiedonhallintaohjelmaa, mikä vaikeuttaa niiden yhtenäistämistä ja raporttien laatua.

Kaupungin sähköinen asianhallintajärjestelmä on JoutseNet, joka on virallisten asiakirjojen tietovarasto. Arkistoitavat asiakirjat, kuten päätökset, todistukset ja lausunnot tallennetaan ja diarioidaan JoutseNetiin. Terveysvalvonnalla on edelleen myös ns. riippukansioarkisto, jossa kullakin kohteella on oma arkistonumero. Kohteen arkistonumero kirjataan Digia-Tarkastajan kohdetietoihin.

Turun kaupungilla on käytössä talous- ja henkilöstöhallintaohjelma SAP. Terveysvalvonnan asiakkaiden laskutus tapahtuu kaupungin talouspalvelukeskuksessa (Taitoa) SAP:in kautta. Lasku muodostetaan Digia-Tarkastajassa, josta on reskontra SAP:iin. Asiakkaan laskutustiedot perustuvat yritys- ja yhteisötunnukseen (Y-tunnus). Ostolaskut tarkastetaan ja hyväksytään SAP-ohjelmassa.

2.5 Viestintä

Ympäristöterveydenhuolto noudattaa Turun kaupungin viestintästrategiaa. Viestinnän toimintaohjeet ja yhteystiedot on koottu Turun kaupungin intranettiin kohtaan viestinnän ja markkinoinnin ohjeet. Ohjeistus kattaa myös kriisiviestinnän ja sosiaalisen median ohjeet. Ympäristötoimialan viestintää hoitaa tiedottaja Risto Lahtinen. Eviran internetsivuille on koottu kriisitilanteissa tarvittavien muiden valvontaviranomaisten yhteystiedot.

Viranomaisten yhteistyötä on suunniteltu ja harjoitettu tiedonsiirtoa tehostamalla. Yksi tärkeimmistä tavoitteista on, että pelastustoimella on käytettävissään mahdollisimman hyvin eri organisaatioiden asiantuntija-apu ja tarpeelliset tiedonvaihtokanavat, jotta monien viranomaisten osaamista vaativissa häiriötilanteissa saadaan luotua tilannekuva nopeasti ja kattavasti. Ympäristöterveydenhuollon johtaja osallistuu toimintaan ympäristöterveydenhuollon edustajana.

Viestintään kuuluvat asiakaspalvelu, neuvonta ja tiedottaminen. Asiakaspalveluun ja neuvontaan osallistuu koko henkilökunta. Ympäristöterveydenhuollon toimistossa ja internetissä kotisivuilla on saatavana lomakkeita ja kirjallisia ohjeita erilaisiin tarkoituksiin. Lomakkeiden käytössä opastetaan tarvittaessa. Terveystarkastajien ja kaupungineläinlääkärin puhelinaika on päivittäin klo 8.30-9.30. Ympäristötoimialan asiakaspalvelupiste on avoinna klo 9-15 ja vastaa puhelimeen klo 8.15-16.00. Tarvittaessa järjestetään asioiden selvittämiseksi neuvotteluja. Neuvontaa ja opastusta annetaan myös tarkastuskäyntien yhteydessä mm. lainsäädännön vaatimuksista. Merkittävistä toimintaan vaikuttavista lainsäädännön muutoksista tiedotetaan asianosaisille kotisivuilla, tarkastuskäyntien yhteydessä ja tarvittaessa kohdennetusti kirjeitse tai sähköpostilla.

Ympäristöterveydenhuollon asiakaspalautevastaavana toimivat toimistonhoitaja Tamara Fomin ja toimistosihiteeri Jaakko Ilkko. Palautteet saapuvat vastuuhenkilöille kaupungin sähköisen palautepalvelun kautta ja he jakavat palautteet vastattaviksi ao. henkilöille. Asiakaspalautejärjestelmän tarkoitus on palvella kuntalaisia mahdollisimman hyvin sekä parantaa toimintaa ja sen laatua.

Ympäristöterveydenhuollossa tiedottamisesta on vastuussa palvelualuejohtaja. Kriisitilanteissa noudetaan ko erityistilannetta varten laadittuja ohjeita ja/tai päätetään viestinnästä tapauskohtaisesti asiaa hoitavien tahojen kesken.

Viestinnän vastuuhenkilöt:

Turun kaupungin konsernihallinto: viestintäjohtaja Saara Malila P. 044 907 5710, 262 7591

Ympäristötoimiala: tiedottaja Risto Lahtinen P. 050 3101655

Ympäristöterveydenhuollon tulosalue: ympäristöterveydenhuollon johtaja Liisa Palmu P.(02) 266 1360, 050 407 1524

2.6 Valvonnan maksullisuus

Kuntien ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman mukainen valvonta on pääsääntöisesti maksullista. Kuntien valvonnasta perimät maksut eivät kata kaikkia valvonnasta aiheutuvia kustannuksia. Valvontamaksuilla on oleellinen merkitys ympäristöterveydenhuollon resurssien turvaamisessa. Keskusvirastot pitävät tärkeänä, että kunnissa perittäisiin maksuja kaikista niistä ympäristöterveydenhuollon suoritteista, joista lain mukaan voidaan periä maksu. Maksullisuuden periaatteena on, että valvonnasta perittävät maksut eivät saa ylittää todellisia kustannuksia. Lisäksi kunnan talousarviossa on varattava varoja yllättäviin tilanteisiin kuten esimerkiksi elintarvike- ja vesivälitteisten epidemioiden varalle tai valitustausten selvittämiseksi. Näistä kunta ei voi periä maksua.

Kunnan lakisääteisistä tehtävistä, kuten ympäristöterveydenhuollon lakien mukaisesta valvonnasta, toiminnanharjoittajilta perittävien maksujen on perustuttava lakiin. Ympäristöterveydenhuollon lakien yhtenä lähtökohdana on, että valvontasuunnitelmien mukaisista tarkastuksista peritään taksan mukainen

maksu. Täten myös valvontaprojekteihin tai -hankkeisiin liittyvät tarkastukset ovat maksullisia, jos ne on kirjattu kunnan valvontasuunnitelmaan. Myös uusintatarkastukset ovat pääsääntöisesti maksullisia, jos ne tehdään hallinnollisen päätöksen noudattamisen valvomiseksi. Muiden toimenpiteiden, kuten kohteen hyväksymisen, ilmoituksen käsittelyn ja niihin liittyvien tarkastusten maksullisuudesta on säädetty kussakin ympäristöterveydenhuollon laissa erikseen.

Maksujen periminen suunnitelmallisesta valvonnasta edellyttää kunnassa hyväksytyä valvontasuunnitelmaa ja maksutaksaa. Kuntaliitto on ohjeistanut kuntia yleiskirjeellään (21/80/2006) ja 10/80/2011 ympäristöterveydenhuollon maksullisuudesta, taksojen laatimisesta sekä taksojen ja suunnitelmien hyväksymismenettelyistä. Mallitaksa on päivitetty 2012.

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta on hyväksynyt voimassa olevat terveystarkastuksen taksat ja maksut 28.10.2014 § 318 (liite 4). Viranomaistoiminnan taksa perustuu käytettyyn työaikaan ja se on 60 €/h, mikä vastaa syntyneitä kustannuksia ja valtakunnallista tasoa. Taksat ja maksut tarkistetaan ja päivitetään tarvittaessa. Taksa on kuntalaisten ja toimijoiden nähtävillä terveystarkastuksen internetsivuilla sekä ympäristöterveydenhuollon toimistossa osoitteessa Puolalankatu 5, 20100 Turku.

Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, voidaan viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n momentin tarkoittaman korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta voidaan periä viiden euron suuruinen viivästysmaksu, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Keskusvirastoilla on velvollisuus korvata kunnille sellainen työ, joka liittyy keskusvirastojen pyytämiin tehtäviin, jotka eivät lain mukaan kuulu kunnalle. Tämä koskee keskusvirastoista kuntien toimeenpantavaksi ohjaamia tarkastuksia, näytteenottoja, tutkimuksia ja selvityksiä, jotka laissa säädetään viraston tehtäväksi tai jotka liittyvät viraston ohjeiden valmisteluun. Esimerkiksi: Valtio korvaa kunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista elintarvikevalvonnan tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka elintarvikelaissa säädetään Elintarviketurvallisuusviraston tehtäväksi tai jotka liittyvät säädösten tai Elintarviketurvallisuusviraston ohjeiden valmisteluun. Lain 30 §:n 4 kohdan mukaisten valvontatehtävien suorittamisesta valtio korvaa kunnille ainoastaan näytteiden tutkimuskustannukset.

Valtakunnallisesti maksuilla katetaan keskimäärin 5 - 15 % valvonnan kustannuksista. Terveystarkastuksissa suunnitelmallisen valvonnan osuus valvonnasta on pienempi kuin elintarvikevalvonnassa. Turussa terveystarkastuksen yksikössä tulot kattoivat 28 % toimintamenoista. Koko ympäristöterveydenhuollossa tulot kattoivat 42 % toimintamenoista. Toimintamenot eivät sisällä mm. vuokratarkastuksia. Valvonnan maksullisuuteen valmistellaan lainsäätömuutoksia, jotka tähtäävät vuosimaksuun tupakkavalvonnan tapaan.

Terveystarkastuksessa maksuja peritään:

- A) Elintarvikelaissa (23/2006) säädettyihin kunnan viranomaisen suoritteista, jotka koskevat
- 1) laitosten hyväksymistä ja muun kuin 13 §:n 3 momentissa tarkoitettujen elintarvikehuoneiston ilmoituksen käsittelyä;
 - 2) kunnalliseen valvontasuunnitelmaan sisältyvää tarkastusta, näytteenottoa ja näytteen tutkimista;
 - 3) Euroopan unionin ulkopuolelle elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen valvontaa siltä osin kuin vienti ostajamaan vaatimuksesta edellyttää tavallista kattavampaa valvontaa; sekä
 - 4) elintarvikemääräysten noudattamatta jättämiseen perustuvien elintarvikelain 7 luvussa tarkoitettujen toimenpiteiden valvomiseksi tapahtuvasta tarkastuksesta.

Kunta perii lisäksi maksun muustakin valvonnasta sekä siihen liittyvistä tarkastuksista ja tutkimuksista sellaisena, kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 882/2004 artikloissa 27 ja 28 säädetään.

- B) Terveydensuojelulaissa (763/1994) säädettyihin kunnan viranomaisen suoritteista, jotka koskevat
- 5) terveydensuojelulain 13 § mukaisista toiminnoista tehtävien ilmoitusten käsittelyä sekä ;
 - 6) terveydensuojelulain 18 § mukaisen laitoksen hyväksymistä;
 - 7) kunnalliseen valvontasuunnitelmaan sisältyvää tarkastusta, näytteenottoa ja näytteen tutkimista;
 - 8) 6 §:n nojalla myönnettyjä todistuksia (laivatarkastukset);
 - 9) 6 §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän tarkastuksen perusteella annettujen määräysten valvontaa silloin, kun määräysten antaminen perustuu tämän lain säännösten noudattamatta jättämiseen;
 - 10) 13 §:n nojalla tehtyjen ilmoitusten perusteella annettujen määräysten valvontaa;
 - 11) 18 §:n nojalla tehdyn hakemuksen perusteella annettujen määräysten valvontaa sekä 20 §:ssä edellytettyyn talousveden laadun valvontaa ja tarkkailua;
 - 12) 29 §:ssä edellytettyyn uimaveden säännöllistä valvontaa.
 - 13) asunnossa tai muussa oleskelutilassa suoritettua mittausta, näytteenottoa, tutkimusta ja selvitystä, joka liittyy 26 §:n mukaisten terveyshaittojen selvittämiseen (arvonlisäverollinen);
 - 14) kaivon omistajalta talousvesitutkimuksista silloin, kun kysymys ei ole 16 §:n 4 momentissa tarkoitettua talousvettä toimittavasta laitoksesta (arvonlisäverollinen).
- C) Tupakkalain (693/1976) säädettyihin kunnan viranomaisten suoritteisiin, jotka koskevat
- 15) 10b §:ssä tarkoitetun myyntiluvan myöntämistä
 - 16) 10b §:ssä tarkoitetun myyntiluvan vuotuista valvontamaksua
 - 17) 14a §:ssä tarkoitetun kunnan valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia;
 - 18) 14a §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän tarkastuksen perusteella annettujen määräysten valvontaan silloin, kun määräysten antaminen perustuu tämän lain säännösten noudattamatta jättämiseen.
- D) Kuluttajaturvallisuuslaissa (970/2011) säädettyihin suoritteisiin, jotka koskevat
- 19) 22 §:ssä tarkoitetun valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia;
 - 20) annetun päätöksen noudattamista koskevia tarkastuksia;
 - 21) 6 §:ssä tarkoitetun palvelun tarjoamisen aloittamista, toiminnan olennaista muuttamista ja palvelun tarjoajan vaihtumista koskevan ilmoituksen vastaanottamista ja siitä ilmoittamista toiminnanharjoittajalle (jäljempänä ilmoituksen käsittely).
- E) Lääkelaisissa (395/1987) säädettyihin kunnan viranomaisten suoritteisiin, jotka koskevat
- 22) 54a §:ssä tarkoitetun myyntiluvan myöntämistä;
 - 23) 54a §:ssä tarkoitetun myyntiluvan vuotuista valvontamaksua.

2.7 Erityistilanteisiin varautuminen

Osassa ympäristöterveydenhuollon lakeja (EL 46 §, EtL 43 §, TsL 8 §, KuTuL 24 §) ja keskusvirastojen ohjeita velvoitetaan ao. viranomaisia laatimaan erityistilanteisiin varautumista koskeva suunnitelma. Keskusviranomaiset ovat laatineet ohjeita ympäristöterveydenhuollon eri toimialojen erityistilanteita varten. Valtakunnallisesti yleiset häiriötilanteisiin varautumisen periaatteet on kirjattu Valtioneuvoston periaatepäätökseen 16.12.2010 "Yhteiskunnan turvallisuusstrategia" (YTS). Strategia muodostaa varautumisen ja kriisijohtamisen yhteisen perustan yhteiskunnan kaikille toimijoille. Sitä täydentävät ja syventävät eri hallinnonalojen valmistelemat muut varautumiseen ja häiriötilanteiden hallintaan liittyvät strategiat sekä ohjausasiakirjat.

STM:n Ympäristöterveyden erityistilanteet – opas on tarkoitettu ympäristöterveyden erityistilanteisiin varautumisen ja viestinnän ohjeeksi. Opas täydentää paikallista toimintaohjetta, joka on pääasiallinen toimintaohje erityistilanteessa.

Ympäristöterveydenhuollon erityistilanteisiin varautumiseen liittyviä ohjeita ja suunnitelmia:

Erityistilanteisiin liittyviä toimintaohjeita:

Evira	Toiminta elintarvikkeisiin liittyvissä terveysvaaratilanteissa – ohje elintarvikevalvontaviranomaisille. 2012 Eviran valmiussuunnitelmat helposti leviävien eläintautien varalta
Tukes	Erityistilanteet kunnan tuoteturvallisuusvalvonnassa. Kuluttajaviraston julkaisusarja 1/2006
Valvira	Talousveden laadun turvaaminen erityistilanteissa –opas
STM	Ympäristöterveyden erityistilanteet. Opas ympäristöterveydenhuollon työntekijöille ja yhteistyötahoille 2014

Sisäasiainministeriö

Säteilyvaaratilanteet – toimijoiden vastuut ja tehtävät, 2012

Erityistilanneviestintään liittyviä julkaisuja:

Kuntaliitto Ohjeita ja oppaita kuntien viestintään, mm. Varaudu, 2009
Vesi- ja viemärlaitosyhdistys (VVY) Vesihuoltolaitoksen kriisiviestintäohje

Valvontaviestintä erityistilanteissa tapahtuu etukäteen suunniteltuja viestintäkanavia ja -tapoja käyttäen. Viranomaisilla on käytössään valtakunnallinen suojattu viranomaisradioverkko VIRVE. VIRVE-puhelin on ympäristöterveydenhuollon johtajalla. Kaupungin kriisiviestintäohje on intranetissa kohdan viestintä- alla. Viestintää erityistilanteissa on käsitelty STM:n julkaisemassa Ympäristöterveyden erityistilanteiden oppaassa (luku 11). Myös Vesi- ja viemärlaitosyhdistys (VVY) on julkaissut verkkojulkaisun Vesihuoltolaitoksen kriisiviestintäohje ja Kuluttajavirasto julkaisun Erityistilanteet kunnan tuoteturvallisuusvalvonnassa (1/2006). Evira on ohjeistanut viestintää erityistilanteissa mm. terveysvaarakansiossa ja eläinlääkinhuollon oppaissa ja ohjeissa.

Ympäristöterveydenhuollolla on erityistilanneohjeistus, joka tukeutuu edellä mainittuihin viranomais- ja muihin ohjeisiin. Suunnitelmasta vastaa palvelualuejohtaja. Ympäristöterveydenhuollon suunnitelma on luettavissa osoitteessa U:\Ympäristöterveydenhuolto\Yleinen terveysvalvonta\Yleistä\.

Turun hyvinvointitoimialalle on nimitetty erikseen pandemiatyöryhmä, joka on valmistellut varautumissuunnitelman influenssapandemiaa varten. Lisäksi toimii infektiotyöryhmä, joka käsittelee mm. epidemioiden torjuntaa. Palvelualuejohtaja osallistuu tarvittaessa molempiin ryhmiin.

Ympäristöterveydenhuolto on huomioitu myös hyvinvointitoimialan erityistilannesuunnitelmassa ja yhteystiedot on kerätty ympäristöterveydenhuollon hälytyskaavioon. Ympäristöterveydenhuolto osallistuu tarvittaessa hyvinvointitoimialan kriisiviestintä- ja erityistilanneharjoituksiin.

Turun vesiliikelaitos on laatinut kriisiviestintäsuunnitelman, joka on terveysturvallisuuden käytettävissä. Mahdollisia tilanteita on myös harjoitettu yhdessä.

Kuluttajaturvallisuuslainsäädännön soveltamisalueelle kuuluvat erityistilanteet on kuvattu kappaleessa 3.6.

2.8 Ruokamyrkytys-epidemioiden selvittäminen ja selvitystyöryhmä

Epidemioiden selvittäminen kuuluu kunnan tehtäviin ja niiden selvittämiseen on varauduttava myös budjetissa. Valtioneuvoston asetus elintarvikkeiden ja veden välityksellä leviävien epidemioiden selvittämisestä edellyttää, että elintarvike- ja terveydensuojeluvalvontaviranomainen nimeää epidemioiden selvittämiseksi työryhmän. Työryhmään tulee kuulua tartuntataudeista vastaava lääkäri, terveyskeskuksen tartuntatautiyhdyshenkilö, elintarvikelaissa ja terveydensuojelulaissa tarkoitettu valvontaa johtava viranhaltija, virkaeläinlääkäri, elintarvikkeiden, talousveden ja uimaveden laatua valvova viranhaltija ja vesihuollosta vastaavan tahon edustaja.

Turussa on nimetty elintarvikkeiden - ja veden välityksellä leviävien epidemioiden selvitystyöryhmä, johon kuuluvat

- tartuntatautilääkäri Jane Marttila P. 040 595 3682, s-posti: jane.marttila@turku.fi
- tartuntatautihoitaja Anna-Maija Puukka, P. 02 266 1143, s-posti: anna-maija.puukka@turku.fi
- palvelualuejohtaja Liisa Palmu P. 266 1360, s-posti liisa.palmu@turku.fi
- asianomaisen alueen terveystarkastaja
- kaupungineläinlääkäri Sirpa Kemilä P. 040 547 2035

Vesiepidemian ollessa kyseessä mukaan kutsutaan

- vesilaitoksen johtaja Irina Nordman P. 2633 2120, p. 050 561 0793, s-posti: irina.nordman@turku.fi

Zoonosin ollessa kyseessä mukaan kutsutaan

- valvontaeläinlääkäri Tiina Korte-Mattila P. 044 907 3854, s-posti: tiina.korte-mattila@turku.fi

Ryhmä kokoontuu tarvittaessa. Kokoonkutsujana voi olla kuka vaan ryhmän jäsenistä ja ryhmää laajennetaan tarvittaessa esim. kaupungin tiedotuksen edustajalla.

Ohjeita epidemioiden selvittämisestä, näytteenotosta, tutkimuksista ja raportoinnista on Eviran internet-sivulla

http://www.evira.fi/portal/fi/evira/asiointi/sahkoinen_asiointi/elintarvikkeet/ruokamyrkytys-epidemioiden_raportointi_rymy/

Epäily- ja selvitysilmoitukset tehdään ruokamyrkytys-epidemiarekisteritietojärjestelmään (RYMY), joka on THL:n ja Eviran yhteinen. Epäilyilmoitus tehdään mahdollisimman pian epidemian havaitsemisen jälkeen ja selvitysilmoitus viimeistään kolmen kuukauden kuluttua selvityksen päättymisestä.

Järjestelmän osoite on <https://palvelut2.evira.fi/rymy/>

Epäilyilmoituksen tekemiseen kunta ei tarvitse käyttäjätunnusta. Selvitysilmoitukseen tarvittavan kunkohtaisen käyttäjätunnuksen kunta saa Evirasta.

Käyttäjätunnus ja salasana ovat ympäristöterveydenhuollon johtajalla ja kaupungineläinlääkärillä ja tarvittaessa saatavissa Evirasta.

2.9 Laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu

Elintarvikelaki ja terveydensuojelulaki edellyttävät, että valvontasuunnitelmassa esitetään hyväksytyt laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu. Turun ympäristöterveydenhuolto käyttää 1.9.2008 alkaen tehdyn sopimuksen perusteella Eurofins Scientific Oy:tä, jolla on toimipiste Raisiossa. Sopimus oli alun perin voimassa 2011 loppuun ja jatkuu sen jälkeen 12 kk kerrallaan, ellei jompikumpi osapuoli irtisano sopimusta vähintään 6 kk ennen sopimuskauden päättymistä. Evira on hyväksynyt laboratorion tutkimaan viranomaisnäytteitä. Eurofins käyttää alihankintana vesinäytteiden tutkimiseen Lounais-Suomen vesi ja ympäristötutkimus Oy:tä, joka on myös Eviran hyväksymä.

Eurofinsin kanssa tehdyssä sopimuksessa on huomioitu valvonnan tarpeet analyysivalikoiman, akkreditoinnin, erityistilanteiden palvelun (esim. epidemiat), tutkimusten, näytteiden toimittamisen sujuvuuden ja taloudellisuuden suhteen. Säteilyturvakeskuksen ja Turun kaupungin välillä tehdyn sopimuksen nojalla aikaisemmin Turun kaupungin omassa laboratoriossa ollut säteilymittari on sijoitettu Lounais-Suomen vesi- ja ympäristö tutkimus Oy:n tiloihin.

Terveydensuojeluun liittyviä asumisterveydestutkimuksia suoritetaan Turun yliopiston Aerobiologian yksikössä, joka on Eviran hyväksymä.

Kaikki Eviran rekisteröimät laboratoriot ovat akkreditoituja tai arvioituja.

3. Valvonnan toimialat

3.1 Elintarvikevalvonta

Elintarvikevalvontaan on laskettu olevan käytettävissä yhteensä 7,3 htv (taulukko 2.2b), josta suunnitelmalliseen valvontaan tarvitaan 7,2 htv (liite 2 kohta 1). Kokonaisvalvontaan tarvitaan 1,5–2 x suunnitelmallisen valvontaan tarvittava resurssi, mikä tarkoittaa 10,8-14,4 htv. Vajaus on 3,5-7,1 htv eli keskimäärin 5 htv. Tarkastuksia suorittavia henkilöitä on elintarvikevalvonnassa seitsemän (kuusi terveys-tarkastajaa ja yksi eläinlääkäri).

Elintarvikevalvonnan tulee olla yleisten valvontaa koskevien vaatimusten mukaista, ehkäistä terveysvaaroja ja suojata kuluttajia taloudellisilta tappioilta. Elintarvikevalvontakohteita ovat esim. hyväksyntää edellyttävät ja ilmoituksenvaraiset elintarvikehuoneistot, alkutuotantopaikat ja kontaktimateriaalialan (elintarvikkeen kanssa kosketuksiin tuleva materiaali) toimijat. Valvontaviranomaisella tulee olla kohteista ajan tasalla olevat tiedot. Turussa tiedot on koottu alkutuotantopaikkoja lukuun ottamatta valvonnan Digia-Tarkastaja tiedonhallintaohjelmaan. Alkutuotantopaikoista on rekisteritiedot erillisessä arkistossa. Alkutuotantopaikat, joilla on elintarvikehuoneistotoimintaa, ovat kohteina Digia-Tarkastajassa.

Elintarvikelakia on 1.9.2011 alkaen uudistettu siten, että useimpien elintarvikehuoneistojen ennakkohyväksynnästä on luovuttu ja siirrytty ilmoitusmenettelyyn. Ilmoitus tulee tehdä ennen toiminnan aloittamista. Hyväksyntää edellyttävät vain eläinperäisiä elintarvikkeita käsittelevät laitokset ja tietyt laajalaiset toiminnat. Ensimmäinen tarkastus ilmoitettuun elintarvikehuoneistoon tehdään Eviran ohjeen mukaan pääsääntöisesti 1, 3 tai 6 kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta, ottaen huomioon harjoitettavan toiminnan luonne ja laajuus. Tarkastus voidaan tehdä jo ennen toiminnan aloittamista, jos ilmoituksen johdosta on syytä epäillä, että elintarviketurvallisuus tai kuluttajansuoja saattaa vaarantua, ellei riskien hallintakeinoista varmistuta ennen aloittamista. Valvonnan painopiste on jälkivalvonnassa, mikä tarkoittaa käytännössä kentällä tapahtuvan valvonnan ja mahdollisten hallinnollisten pakkotoimenpiteiden lisääntymistä.

Oiva-järjestelmä eli suunnitelmalliset tarkastukset

OIVA-järjestelmän mukainen valvonta aloitettiin 1.5.2013 ravitsemisliikkeissä ja elintarvikemyymälöissä. OIVA-tarkastus tehdään Eviran mallin mukaisesti ja tarkastustulokset julkistetaan Eviran internet-sivulla

www.oivahymy.fi ja 1.1.2014 alkaen ne on pitänyt laittaa asiakkaiden näkyville myös valvontakohteessa. OIVA-järjestelmään tulivat 2013-2014 elintarvikkeiden vähittäismyynti- ja tarjoilupaikat ja muut ilmoituksenvaraiset elintarvikehuoneistot 1.1.2015. Laitosten OIVA-valvonta alkoi 1.5.2015. Mahdollisuuksien mukaan koko elintarvikevalvontahenkilöstö osallistuu Eviran järjestämään OIVA-koulutukseen.

Turussa on tarkastajaa kohden niin paljon valvontakohteita, että kaikissa ei vielä ole tehty ensimmäistäkään tarkastusta. Siksi on sovittu, että tarkastajan saadessa oman alueensa kohteet tarkastettua, hän auttaa muita täydentämään ensimmäistä kierrosta. Kun kierros on 2016 aikana saatu tehtyä, uusi kierros aloitetaan kohderyhmästä, joka kattaa suurtaloudet, keskuskeittiöt ja pitopalvelut. Seuraavina kohderyhminä ovat helposti pilaantuvia elintarvikkeita käsittelevät vähittäismyymälät ja riskiperusteisesti tarjoilupaikat.

Tarkastuksen sisältö

Elintarvikevalvonnan tarkastuksilla tarkastetaan mm. elintarvikehuoneiston soveltuvuus toimintaan, omavalvontasuunnitelman sisältö ja toteutuminen, asiakirjat, laitteet, tuotteet sekä toiminta. Suunnitelmallisen, OIVA-järjestelmään kuuluvan elintarvikevalvonnan tarkastusohjeet ovat viranomaisille tarkoitettuna Eviranetissä <https://eviranet.evira.fi>, josta löytyy myös tulkintaohjeita. Tarkastusohjeet ja arviointikriteerit ovat myös kaikkien luettavissa sivulla www.oivahymy.fi. Ohjeisiin sisältyvät arviointikriteerit, joiden perusteella kohde saa arvosanan A-D. Kutakin kirjainta vastaa hymynaama – mitä parempi arvosana, sitä leveämpi hymy. A on oivallinen. Arvosanat C ja D edellyttävät aina uusintatarkastusta viimeistään kahden viikon kuluttua puutteiden korjaamiseen annetusta määräajasta. D edellyttää määräyksen antamista eli ns. pakkotoimea. 2015 Eviran tekemän yhteenvedon perusteella Lounais-Suomessa jakauma oli seuraava: A 33,3 % B 53,3 %, C 12,9 % ja D 0,5 %. Tämä vastaa myös Turun jakaumaa.

Myös muita tarkastus- ja toimintaohjeita on laatujärjestelmässä osoitteessa O:\Ympäristöterveydenhuolto \ Terveysvalvonta \ Yleistä \ LAATUJÄRJESTELMÄ ELVA. Vanhoja kiinteistöjä on paljon ja niissä on usein ongelmia ilmanvaihdossa sekä rakenteissa, minkä vuoksi tarvittaessa toimitaan yhdessä rakennusvalvonnan kanssa. Tarkastukset tehdään, kun kohteessa on toimintaa ja pääsääntöisesti ennalta ilmoittamatta. Tarkastus katsotaan tehdyksi ennalta ilmoittamatta myös silloin, kun toimija ei ehdi korjata tarkastettavaa asiaa ilmoittamisen ja tarkastuksen välisenä aikana. Tarkastuksista joudutaan sopimaan ennakolta, kun on välttämätöntä varmistaa vastuuhenkilön paikalla olo. Tietyt tarkastukset voidaan tehdä toimistossa asiakirjatarkastuksena (esim. omavalvontasuunnitelman tai pakkausmerkintöjen tarkastus). Kun elintarvikehuoneisto on perustettu toimijan kotiin, tehdään tarkastus kotirauhan suojaamisen vuoksi asiakirjatarkastuksena, ellei ole kyseessä terveysvaaraepäily.

Toimijalle laaditaan tarkastuksesta aina tarkastuspöytäkirja, johon kirjataan tarkastetut asiat ja puutteet korjausaikatauluineen. OIVA-järjestelmässä tarkastuspöytäkirja muodostetaan Digiassa, mutta lähetetään toimijalle suoraan keskitetyn järjestelmän kautta. Epäkohtien korjaamisesta ja aikataulusta sovitaan toimijan kanssa ja Digiaan kirjataan, kun toimija on toteuttanut korjaukset. Puutteiden korjaaminen todetaan tekemällä uusi OIVA-tarkastus määräajan jälkeen. Tarkastuspöytäkirja annetaan aina toimijalle. Mikäli toimija ei korjaa puutteita sovituksessa aikataulussa, ryhdytään pakkokeinoihin, joista lain edellyttämissä tapauksissa on lautakunnan tai laajuudesta riippuen keskusviranomaisen päätettävä.

Valvonnan laatujärjestelmän päivitystä jatketaan myös elintarvikevalvonnan osalta. Valvonta-asetuksen mukaan viranomaisen on harjoitettava virallista valvontaa dokumentoitujen menettelyjen mukaisesti. Eviran laatimia malliasiakirjoja käytetään mahdollisimman paljon.

Hallinnolliset pakkokeinot elintarvikevalvonnassa

Hallinnollisia pakkokeinoja käytetään, kun toimija ei ryhdy tarvittaviin toimenpiteisiin elintarvikemääräysten noudattamiseksi, eivätkä muut valvontatoimenpiteet elintarvikealan toimijan velvoittamiseksi noudattamaan elintarvikemääräyksiä ole riittäviä. Evira on laatinut viranomaisille vuonna 2008 oppaan nro 100011/1 hallinnollisten pakkokeinojen käytöstä ja päätösmalliohjeen nro 10110/1 elintarvikelain (23/2006) mukaisten hallinnollisten pakkokeinojen käytöstä. Pakkokeinoja ovat mm. erilaiset määräykset

ja kiellot, uhkasakko sekä teettämis- ja keskeyttämishuoneisto, haltuunotto sekä elintarvikehuoneiston hyväksynnän peruuttaminen.

Elintarvikelain 32 §:n mukaan hallinnollisia pakkokeinoja koskevaa toimivaltaa voidaan kunnassa siirtää kunnan viranhaltijalle lievempien pakkokeinojen osalta. Tällaisia ovat:

- elintarvikemääräysten vastaisuuden poistaminen;
- kiello;
- elintarvikkeen markkinoilta poistaminen ja yleinen tiedottaminen;
- haltuunotto; ja
- elintarvikkeen käyttöä ja hävittämistä koskeva päätös.

Sen sijaan esimerkiksi päätöksen uhkasakon asettamisesta kunnan viranhaltijan antaman määräyksen tehosteeksi tekee aina lautakunta. Vaikka toimivaltaa hallinnollisten pakkokeinojen käyttöön ei olisi siirretty elintarvikevalvontatehtäviä suorittavalle kunnan viranhaltijalle, kuten terveystarkastajalle tai kaupungineläinlääkärille, viranhaltija on kiireellisissä tapauksissa oikeutettu antamaan määräyksiä epäkohdan poistamiseksi, asettamaan kieltoja sekä tekemään haltuunottoa koskevan päätöksen. Tällainen viranhaltijapäätös on viipymättä saatettava delegeoituun toimivaltaan käyttävän viranhaltijan käsiteltäväksi.

Turussa elintarvikevalvontaviranomainen on ympäristötoimialan johtosäännön mukaan 2013 alusta kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta. Toimivalta on delegeoitu ympäristöterveydenhuollon johtajalle.

Joitakin hallinnollisia pakkokeinoja voi käyttää ainoastaan Evira (esimerkiksi markkinointikielto). Eviralla on mahdollisuus myös nk. laaja-alaisten pakkokeinojen käyttöön, eli virasto päättää tiettyjen hallinnollisten pakkokeinojen käyttämisestä silloin, kun päätös koskee yhtä kuntaa laajempaa aluetta. Elintarvikelain 64 §:n mukaan Evira voi päättää pakkokeinojen käyttämisestä yhdenkin kunnan alueella, jos se perustellusta syystä arvioi, että kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen toimet ovat riittämättömiä terveysvaaran estämiseksi. Tätä nk. otto-oikeutta Evira voi käyttää vain poikkeuksellisissa, tarkoin säännellyissä tilanteissa.

Elintarvikelaissa ei ole hallintomenettelyä koskevia säännöksiä, vaan sovellettaviksi tulevat hallintolain (434/2003) säännökset (kuuleminen, josta on malliasiakirja nro 10117/1, päätöksen perusteleva jne.) Mikäli viranomaisen katsotaan, että pakkokeinopäätös on mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta pantava heti täytäntöön, tämä täytyy päätöksessä nimenomaisesti todeta. Elintarvikealan toimija vastaa niistä kustannuksista, joita toimijalle aiheutuu viranomaisen pakkokeinopäätöksistä. Rangaistusluokituksista säädetään sekä elintarvikelaissa (10 luku) että rikoslaisissa (39/1889, muutos 400/2002). Elintarvikelaissa säädetään elintarvikerikkomuksesta, josta voidaan tuomita sakkorangaistukseen. Rikoslaisissa säädetään terveysrikoksesta, josta voidaan tuomita sakko- tai vankeusrangaistukseen. Elintarvikevalvontaviranomaisilla on elintarvikelain 79 §:n nojalla velvollisuus tehdä tutkintapyyntö esitutkintaviranomaisille kaikista elintarvikelainsäädännön rikkomuksista lukuun ottamatta tilanteita, joissa teko tai laiminlyönti on vähäinen. Vähäisistäkin laiminlyönneistä voidaan tehdä ilmoitus, jos kyse on niskoittelusta viranomaisen kieltoja ja määräyksiä vastaan.

Ensisääpumisvalvonta

Evira on vastannut 1.5.2008 alkaen valtakunnallisesti ensisääpumisvalvonnasta (EU:n sisämarkkinatuonnista). Turun kaupunki on tehnyt sopimuksen Eviran kanssa ensisääpumisvalvonnan järjestämisestä Turun kaupungin alueella. Valvonnasta vastaa laitosvalvontaa hoitava kaupungineläinlääkäri. Evira laatii vuosittain ensisääpumisvalvontasuunnitelman, jota Turun kaupunki noudattaa. Valvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota komission asetuksen (EY 1688\2005) mukaisten salmonella-erityistakuiden täyttymiseen (sian-, naudan- ja siipikarjanliha sekä kananmunat) sekä muihin ns. riskielintarvikkeisiin (kypsennämätön liha, raakalihavalmisteet, lihavalmisteet, elävät simpukat ja äyriäiset). Lisäksi valvontaa kohdennetaan ottaen huomioon vastaanotettujen tuotteiden määrä ja laatu. Eviran laatima suunnitelma arvioidaan terveysvalvonnassa ja siihen on mahdollista esittää muutoksia. Tarkastusten määrää voi muuttaa riskien arviointiin perustuen ottaen huomioon vastaanotettavien elintarvikkeiden määrä ja laatu sekä

toimijan omavalvonnan toimivuus. Tarkastuskohteita on 18 ja niihin on suunniteltu yhteensä 10 tarkastusta vuoden 2016 aikana.

Kunnan toimesta tapahtuva näytteenotto ja näytteiden tutkiminen sekä projektit

Elintarvikevalvonnan elintarvikenäytteenottosuunnitelma on esitetty liitteessä 3.

Suunnitelmassa esitetty näytteenotto on viranomaisvalvontaa. Se koostuu lainsäädännössä määritellystä näytteenotosta sekä riskinarviointiin perustuvasta näytteenotosta eri valvontakohteissa ja siihen sisältyvät myös omat valvontaprojektit. Valvontasuunnitelmassa mainittujen näytteiden ottaminen ja tutkiminen on toimijalle maksullista. Näytteenottoa kohdistetaan erityisesti kohteisiin, joissa on elintarvikehygieenisistä riskejä ja/tai omavalvonta on puutteellista.

Turku toteuttaa vuosittain kokemusperäiseen riskinarviointiin pohjautuvia omia elintarviketutkimusprojekteja. Vuodelle 2016 on suunniteltu seuraavat projektit:

helmi-huhtikuu

näyte: kypsennetty pizzatäyte kylmäsäilytyksestä (vetolaatikko) ja säilytyslämpötilan mittaus

näytteenottoaika: kebab-pizzeriat

tutkimukset: aerobiset mikro-organismit, enterobakteerit, Staphylococcus aureus

kesä-elokuu

näyte: irtojäätelö

näytteenottoaika: jäätelökioskit

tutkimukset: aerobiset mikro-organismit, enterobakteerit

syyskuu

näyte: luonnontuotteet, esim. sienet, viisi näytettä (sopimus STUKin kanssa)

näytteenottoaika: tori ja ulkomyyntipaikat

tutkimukset: Cs-137

syys-lokakuu

näyte: pintapuhtausnäyte luminometrillä puhtaalta pinnalta 3-5 näytettä/paikka (ei käytössä olevalta työpinnalta)

näytteenottoaika: laitos/keskuskeittiöt (ei Arkea, koska ottaa itse pintapuhtausnäytteitä)

tutkimukset: luminometrinen mittaus

loka-marraskuu

näyte: kypsä liha, kana tai kala itsepalvelusalaattibaarista, säilytyslämpötilan mittaus ja pisarasuojauksen riittävyyden arviointi

näytteenottoaika: vähittäismyymälä

tutkimukset: aerobiset mikro-organismit, enterobakteerit, Staphylococcus aureus

Lisäksi tutkitaan projektina pakkausmerkintöjä elintarvikkeita teollisesti valmistavissa elintarvikehuoneistoissa. Kohteina ovat sekä ilmoitetut elintarvikehuoneistot että laitokset. Lisäksi varaudutaan verkkokaupoissa myytävien tuotteiden merkintöjen tarkastuksiin.

Eviran hankkeet ja projektit:

Evira ja kunnat panostavat 2016 uuden riskiluokituksen toimeenpanoon ja valvonnan yhdenmukaistamiseen. Alkutuotannon kohteiden kirjaaminen keskitettyyn järjestelmään alkaa 2016 alusta. Sisämarkkina-kaupan valvonta (mm. ensisaapumisvalvonta) ja vientivalvonta ovat painopisteenä. Näytteenottoprojekteja järjestetään juustojen patogeenitutkimuksista ja tuontilihan vierasainevalvonnasta. Vuosittaiseen kasvisten vierasainevalvontaan varaudutaan myös osallistumaan.

3.2 Terveystuojelu

Terveystuojeluun on varattu työaika 1025 htpv (taulukko 2.2b) ja siitä suunnitelmalliseen valvontaan keskimäärin 117 htpv. Arviointia vaikeuttaa se, että kaikki valvontakohteet eivät ole rekisterissä ja esim. koulut ja oppilaitokset muodostuvat usein monesta rakennuksesta ja edellyttävät useita tarkastuksia, mutta ovat silti kirjattu yhtenä kohteena. Suunnitelmalliseen valvontaan tarvittava aika on siten tässä esitettyä suurempi. Terveystuojelun mukainen valvonta on suurelta osin suunnittelematonta, kuten asuntojen sisäilmaongelmat ja muut valitusten yhteydessä ilmenevät epäilyt terveysvaaroista. Terveystuojelulain mukaiset suunnitelmalliset valvonnan kohteet ovat useimmiten luvan- tai ilmoituksenvaaraa ja viranomaisen tekee hakemusta tai ilmoitusta koskevan päätöksen ennen kuin kohde tulee valvonnan piiriin. Päätöstä edeltää aina tarkastus. Valvontatarkastuksen tavoitteena on selvittää terveysvaaran tai -haitan esiintyminen.

Terveystuojelun suunnitelmallista valvontaa on yksinkertaistettu ohjelmakaudelle 2015 – 2019. Suunnitelmallisen valvonnan piiristä on poistettu sellaiset kohteet, joissa oleskelu on lyhytaikaista ja jotka todennäköisesti eivät aiheuta terveyshaittaa. Näitä kohteita ovat:

- eläinten pitoon tarkoitettu rakennus tai aitaus asemakaava-alueella tai muulla vastaavalla alueella
- bingo- ja pelisalit ja -kasinot, tanssisalit ja -lavat
- kirkot, merimieskirkot sekä muut uskonnollisten yhdistysten tilat
- luentosalit ja auditoriot muualla kuin koulujen tai oppilaitosten yhteydessä
- teatterit, elokuvateatterit, ooppera- ja konserttisalit, sirkukset, baletti-, juhlahuoneistot sekä muut esityksiin ja tapahtumiin tarkoitettut sisätilat
- muut kokoontumis- ja juhlahuoneistot
- työtilat asuinrakennuksessa tai alueella, jossa on asuinhuoneistoja
- parturi- ja kampaamotoiminta
- hautausmaat, yksityiset hautapaikat ja eläinten hautausmaat
- muut vastaavat laitokset tai huoneistot, joissa harjoitetusta toiminnasta saattaa aiheutua käyttäjälle terveyshaittaa

Solariumpakkaja koskevan säteilylain ja terveystuojelulain muutosesitys raukesi, koska tavoitellut säästötoimenpiteet eivät täytyneet eikä esitys olisi ollut tarkoituksenmukainen kansanterveyden näkökulmasta. Näin ollen solariumpakat kuuluvat kunnan suunnitelmalliseen valvontaan. Lainedellytykset solariumin osalta ovat laajentuneet lähinnä omavalvonnan osalta. Laki edellyttää, että toiminnanharjoittaja valvoo, etteivät alle 18-vuotiaat käytä solariumia eikä itsepalvelusolariumeja enää sallita. Lisäksi aukioloaikoina paikan päällä pitää olla vastuuhenkilö.

Suunnitelmallisen valvonnan piiristä poistetut kohteet kuuluvat kuitenkin edelleen ilmoitusvelvollisuuden piiriin ja ilmoituksista tehdään päätös (TsL 13 §). Näiden kohteiden valvontaa tehdään yhteydenottojen perusteella. Nämä yllättävät valvontatapaukset ovat ensisijaisia suhteessa säännölliseen valvontaan sillä yleensä niiden taustalla on terveyshaittaepäily.

Kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin perustettavasta TsL:n 13 §:n mukaisesta ilmoitusvelvollisesta toiminnasta on tehtävä ilmoitus terveystuojeluviranomaiselle, jolloin viranomaisen saa tiedon toiminnan harjoittajasta ja voi antaa ohjausta ja neuvontaa. Ilmoituksen käsittelystä voi periä terveystuojelulain mukaisen maksun. Toimintaa ei kuitenkaan voida valvoa suunnitelmallisena valvontana. Kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin voidaan suorittaa tarkastus ainoastaan, mikäli epäillään vakavaa terveyshaittaa. Tällöin tarkastuksen suorittamiseen on oltava kunnan terveystuojeluviranomaisen antama kirjallinen määräys. Kotirauhan piiriin ei voi siten suorittaa tarkastusta edes toiminnanharjoittajan suostumuksella. Mikäli toiminnanharjoittaja haluaa kotirauhan piirissä olevan toiminnan tarkastettavan, on hänen itse pyydettävä tarkastusta. Tällöin tarkastus voidaan suorittaa kotirauhan piirissä olevaan kohteeseen. Kotirauhan piiriin kuuluvana tilana ei pidetä sellaista tilaa, jossa on erillinen sisäänkäynti ja tiloja ei käytetä vakituiseen asumiseen. Nämä tilat voivat siten kuulua myös suunnitelmallisen valvonnan piiriin.

Kohteet jaetaan kolmeen riskiluokkaan, joiden perusteella määrittyy valvontakohteen yleinen tarkastustiheys. Tarkastusten perusteella kohteen riskit voidaan arvioida yksilöllisesti ja tarkastustiheyttä voidaan muuttaa sen mukaan tarvittaessa. Riskinarvioinnin kannalta merkittäviä tekijöitä ovat mm. altistuvien ihmisten määrä, altistavan tekijän vaarallisuus ja altistuksen kesto. Lisäksi riskiin vaikuttavat toiminnanharjoittajan asiantuntemus ja asenne sekä huoneiston olosuhteet.

Riskiluokat:

Luokkaan 3 kuuluvat ne kohteet, joissa on todennäköistä, että toiminnasta voi aiheutua terveyshaittaa; esimerkiksi kun altistuvien määrä on suuri, toiminta on herkkä häiriöille, vaikutukset terveyteen ovat merkittäviä, altistusaika on pitkä (korkea riski).

Luokkaan 2 kuuluvat ne kohteet, joissa on mahdollista, että toiminnasta voi aiheutua terveyshaittaa, mutta terveysvaikutukset eivät ole merkittäviä (keskisuuri riski)

Luokkaan 1 kuuluvat ne kohteet, joissa on todennäköistä, että toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa (matala riski).

Tarkastukseen varatun ajan tulee valtakunnallisen ohjeen mukaan olla vähintään kaksi tuntia, johon ei sisälly matka-aika. Tämän valvontasuunnitelman mukainen riskinarviointi ja tarkastustiheys perustuvat valtakunnallisen valvontaohjelman malliin.

Tarkastuksen sisältö

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira on laatinut terveydensuojelun valvontaohjeiston, jonka mukaan määräytyy tarkastusten sisältö. Valvontaohjeiston sisältämät tarkastusohjeet on otettu terveysvalvonnan käyttöön ja ne ovat O-asetella osoitteessa O:\ Ympäristöterveydenhuolto \ Terveysvalvonta \ Yleistä \ LAATUJÄRJESTELMÄ TESU.

Valvonnan painopisteet 2016

Terveydensuojelun painopisteiden avulla kohdennetaan resursseja suunnitelmallisesti ja riskiperusteisesti sekä huomioidaan lainsäädäntömuutoksista aiheutuvat haasteet.

Talousvesi

- Talousveden näytteenoton säädösten mukaisuus varmistetaan.
- Aloitetaan yhteistyössä lainsäädännössä määriteltyjen tahojen kanssa yhtenäisen erityistilannesuunnitelman laatiminen.

Kunnan terveydensuojeluviranomainen laatii ja pitää ajan tasalla erityistilannesuunnitelman talousveden laadun turvaamiseksi. Erityistilannesuunnitelma on osa terveydensuojelulain 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua kunnan terveydensuojelun valmiussuunnitelmaa. Erityistilannesuunnitelma on laadittava yhdessä muiden viranomaisten, talousvettä toimittavan laitoksen, sille vettä toimittavan ja muiden asianosaisten laitosten kanssa. Valvira on laatinut terveydensuojelulain 8 §:n mukaisen ohjeen talousveden laadun turvaamiseksi erityistilanteissa. Erityistilannesuunnitelma talousveden laadun turvaamiseksi on sovitettava yhteen vesihuoltolaissa tarkoitettun vesihuoltolaitoksen häiriötilannesuunnitelman sekä muiden viranomaisten ja toimijoiden varautumiseen liittyvien suunnitelmien kanssa.

Kauneushoitola tai muu ihonkäsittely

- Ihon läpäisevien toimintojen valvominen (esim. tatuointi, kuppaus)

Ihonkäsittelyssä infektioriski liittyy tilanteisiin, joissa viruspitoista verta tai bakteereja pääsee ihon läpi, limakalvolle (silmät, nenä, suu) tai rikkinaiselle iholle. Infektioriski voi syntyä esimerkiksi kauneushoitolassa annettavasta injektioista, tatuoinnista, erilaisista lävistyksistä ja kuppauksesta. Infektioriskin ehkäisyssä on tärkeää hoitotilan puhtaus ja riittävän tehokas välinehuolto. Kaikkien ihon läpäisevien ja rikutun ihon kanssa kosketuksissa olevien välineiden on oltava steriilejä. Lisäksi toiminnanharjoittajan hygieenisillä työtavoilla on suuri merkitys infektioiden ehkäisemisessä.

Terveydellisten olojen valvonta

- Asumisterveysasetuksen tuomat muutokset valvonnassa jalkautetaan käytäntöön ja opastetaan yhteistyötahoja ulkopuolisten asiantuntijoiden käytössä.
- 2016 TSL 13 § mukaisista huoneistoista tarkastetaan:
 - o yksityiset koulut ja oppilaitokset
 - o AMK-yksiköt
 - o päiväkodit
 - o tatuointi- ja lävistystilat
 - o kuntosalit, urheiluhallit ja muut liikuntatilat
 - o saunat
 - o vanhusten tehostettu palveluasuminen
 - o tukiasuminen, aikuisten päivähoido, päihdeyksiköt, ns. muut sosiaalialan yksiköt

Uudessa asumisterveysasetuksessa korostetaan sisäilmatutkimusten kokonaisarviointia, yhden yksittäisen ohjearvon ylitys ei välttämättä tarkoita terveyshaittaa. Terveystensuojeluviranomainen voi teettää tutkimuksia vain terveydensuojelulain (49 §) mukaisilla ulkopuolisilla asiantuntijoilla. Nämä asiantuntijat ovat STM:n nimeämän toimijan sertifioimia henkilöitä. Sertifioidut henkilöt ovat osoittaneet asiantuntijuuden ja pätevyyden suorittamalla tarvittavan koulutuksen (tarkemmin uudessa asumisterveysasetuksessa). Kunnan viranomaisen ei enää tarvitse itse arvioida ulkopuolisen asiantuntijan pätevyyttä. Myös yhteistyö rakennusvalvontaviranomaisten kanssa on tärkeää.

Kouluyhteisön ja opiskeluympäristön terveellisyys ja turvallisuus on tarkastettava joka kolmas vuosi (terveydenhuoltolaki 1326/2010, 16 ja 17 §:t) ja ne on tarkastettava eri tahojen kanssa yhteistyössä (valtioneuvoston asetus Valtakunnallinen terveydensuojelun valvontaohjelma vuosille 2015 – 2019 neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 338/2011, 12 §). Terveystensuojeluviranomainen on toiminut Turussa koordinaattorina eri tahojen tarkastusten yhteensovittamiseksi. Näin yhteistarkastukset on saatu sovitettua terveydensuojelun suunnitelmallisen valvonnan tarkastusrytmiin. Sosiaali- ja terveysministeriössä valmistellaan toimintamallia ja ohjeita eri tahojen tarkastusten yhteensovittamisesta kouluympäristössä. Koulujen ja päiväkotien radonpitoisuuden vuosikeskiarvo on suositeltavaa kysyä tarkastuskäynnin yhteydessä. Uudessa asumisterveysasetuksessa on huomioitu komission asettama uusi radonin vuosikeskiarvo, joka saa olla enintään 300 Bq/m³. Jos toimijalla ei ole tietoa radonpitoisuudesta, on se kehoitettava mittaamaan seuraavaan tarkastuskertaan mennessä, mikäli rakennus sijaitsee ns. radon-alueella. Turku ei ole radonaluetta, mutta yksittäisiä kohonneita pitoisuuksia on kartoituksissa mitattu.

Terveydensuojelu sidosryhmissä

- 2016 kehitetään yhteistyötä kaavoituksen ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

Ympäristöstä aiheutuvien terveyshaittojen arvioinnin on sisällyttävä kaikkeen suunnitteluun ja päätöksentekoon. Tällaisia suunnitelmia ja hankkeita ovat mm. kaavoitus, ympäristöluvut, ympäristövaikutusten arviointimenettelyt sekä erilaiset rakennushankkeet, jne. Terveystensuojelun huomioiminen suunnittelussa ja päätöksenteossa on lisätty yhdeksi painopistealueeksi koko ohjelmakaudelle.

Suunnitelmalliseen valvontaan on suunnitelmassa varattu vain alle yksi htv, koska kohteiden tarkastustiheys on pääsääntöisesti harvempi kuin elintarvikevalvonnan kohteissa. Käytännössä tarkastuksia ei uusien kohteiden hyväksymistarkastusten ja toimijan vaihdosten johdosta tehtävien tarkastusten lisäksi juurikaan ehditä tekemään muille kuin painopistealueille. Valitusten perusteella toteutettavia asuntojen tai muiden kohteiden tarkastuksia ei voida etukäteen suunnitella. Niihin liittyy tyypillisesti uusintakäyntejä ja ne myös puuttuvat suunnitelmallisesta valvonnasta.

Turussa terveydensuojeluviranomainen on ympäristötoimialan johtosäännön mukaan 2013 alusta kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta. Toimivalta on delegoitu ympäristöterveydenhuollon johtajalle.

Kunnan toimesta tapahtuva näytteenotto ja näytteiden tutkiminen

Terveydensuojelulaki ja sen perusteella annetut säädökset määrittelevät varsin tarkasti talous- ja uima-vesistä otettavat näytemäärät sekä näytteistä tehtävät analyysit. Terveydensuojelulain mukainen näytteenottosuunnitelma on esitetty liitteessä 4.

Talousvesivalvontaan kuuluvat Turun vesiliikelaitoksen jakama verkostovesi, pienempien vesilaitosten vesi, sekä elintarvikevalmistuksessa tai yleisessä käytössä olevien kaivojen/säiliöiden vesi. Myös alkutuotannossa käytettävää pesu- ja kasteluvettä valvotaan. Muissa kuin vesilaitoksissa keskitytään omavalvonnan toimivuuden valvontaan.

Uimavesivalvontaan kuuluu yleisessä käytössä olevien uima-altaiden vesi sekä yleisten uimarantojen vesi.

Uimahalleissa jatketaan pintahygienianäytteiden ottamista käyttäen ATP-mittaria.

Näytteet tutkitaan sopimuksen mukaisesti Eurofinsissä, joka käyttää vesitutkimusten osalta alihankintalaboratoriona Lounais-Suomen vesi ja ympäristötutkimus Oy:tä.

3.3 Tupakkalain valvonta

Tupakkavalvontaan on varattu yhteensä 178 htpv (0,8 htv), josta painopistealueiden suunnitelmallisen valvonnan laskennallinen tarve Turussa on 0,2 htv.

Turussa tupakkavalvontaviranomainen on ympäristötoimialan johtosäännön mukaan 2013 alusta kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta. Toimivalta on delegoitu ympäristöterveydenhuollon johtajalle.

Tupakkavalvonta on tyypillisesti muun valvonnan yhteydessä tehtävää valvontaa. Esimerkiksi elintarvikemyymälöissä valvotaan tupakan myynnin ja ravintoloissa tupakoinnin laillisuutta. Tämän lisäksi erillistä pelkästään tupakkavalvontaa suoritetaan, mikäli kansallisia tai alueellisia projekteja järjestetään. Turussa tupakkavalvonnasta vastaa pääosin yksi terveystarkastaja, jolla on myös muita vastuualueita

Tupakkalain suunnitelmallista valvontaa on yksinkertaistettu ohjelmakaudelle 2015 -2019. Suunnitelmallisen valvonnan piiristä on poistettu sellaiset kohteet, joissa tupakointi on tupakkalain perusteella kielletty. Tällaisia kohteita ovat muun muassa täysin savuttomat ravintolat, päiväkotien ja oppilaitosten sisätilat ja ulkoalueet sekä virastojen ja viranomaisten sekä niihin verrattavien julkisten laitosten yleisölle ja asiakkaille varatut sisätilat. Tämä on vähentänyt huomattavasti suunnitelmallisen valvonnan laskennallista valvonta- ja resurssitarvetta. Suunnitelmallisen valvonnan kohteita ovat tupakointitilalliset ravintolat ja tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myyntipaikat.

Kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän säännöllisen ja suunnitelmallisen valvonnan lisäksi on huomioitava muu kunnan tehtävänä oleva tupakkalain tarkoittama valvonta ja siihen varattavat henkilöresurssit ja työaika. Tällaista ei-suunnitelmallista toimintaa ovat esimerkiksi erilaiset yllättävät valvontatapaukset, joita ei ole mahdollista sisällyttää etukäteen valvontasuunnitelmaan. Kyseeseen voivat tulla esimerkiksi valitukset, jotka koskevat tupakan myyntiä alaikäisille, myyntiluparikkomuksia, tupakan mainontaa, tupakkatuotteiden tai niiden tavaramerkkien esilläpitoa tai tupakointikieltojen rikkomista. Tällaiset yllättävät valvontatapaukset ovat ensisijaisia suhteessa suunnitelmalliseen valvontaan, sillä yleensä niissä on taustalla epäily tupakkalain säännösten rikkomisesta. Lisäksi on huomioitava, että tupakkalain vähittäismyyntilupahakemusten käsittely, toimiminen tupakkalain asiantuntijana, neuvojana ja ohjaajana sekä toiminnan kehittäminen vaativat voimavaroja.

Tarkastustiheyden määrää kohteiden riskiarviointi. Koska kaikille kohteille ei ole mahdollista suorittaa riskiarviointia, tarkastustiheydessä käytetään valtakunnallisen valvontaohjelman esittämiä tiheyksiä. Kohteiden riskinarviointi suoritetaan sitä mukaa kun kohteet tarkastetaan.

Merkittäviä tekijöitä riskinarvioinnin kannalta ovat:

Valvontahistoriasta ilmenevät aiemmat rikkomukset taikka muulla tavoin ilmenevä kielteinen tai piittaamaton suhtautuminen tupakkalain säännöksiin
 Oma valvonnan puutteellisuus (tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myynti, ravintoloiden tupakointi-tilat)
 Vuodenaika (tupakkatuotteiden myynnin osalta esimerkiksi koulujen alkaminen, tupakointikieltojen ja -rajoitusten osalta esimerkiksi festivaalikaudet)
 Tupakansavulle altistuvien ihmisten suuri määrä ja/tai mahdollinen erityisryhmä (lapset, nuoret, vammaiset, sairaat)

Tarkastuksen sisältö

Tupakkalain mukaisen tarkastuksen tavoitteena on selvittää, ovatko tarkastuksen kohteen tilat ja toiminna tupakkalain mukaisen tarkastuksen vaatimusten mukaisia. Tarvittaessa annetaan ohjeita, toimenpidekehotuksia ja määräyksiä, jotta lain edellytykset toteutuvat. Tarkastukseen liittyy tavallisesti aistinvaraista tarkastusta ja arviointia sekä mahdollisesti mittauksia ja näytteenottoa jatkotutkimuksia varten. Kaikissa tarkastuksissa käytetään ohjeina valtakunnallisen valvontaohjelman tarkastusohjeita ja liitteinä olevia tarkastuslomakkeita. Tarkastusohjeet löytyvät O-asemalta osoitteessa O:\ Ympäristöterveydenhuolto \ Terveysvalvonta \ Yleistä \ LAATUJÄRJESTELMÄ TESU.

Tupakkalain toteutumista voidaan valvoa samalla, kun valvontakohteeseen kohdistetaan muuta ympäristöterveydenhuollon valvontaa. Esimerkiksi elintarvikemyymälöihin ja kioskeihin kohdistuvan muun ympäristöterveydenhuollon lain mukaisen tarkastuksen yhteydessä voidaan valvoa myös tupakan myyntiä ja mainontakieltoa tupakkalain perusteella sekä nikotiinikorvaushoitovalmisteiden myyntiä lääkelain perusteella. Näissä tapauksissa elintarvikevalvontaa tekevä terveystarkastaja ilmoittaa havaitsemastaan epäkohdasta tupakkalain valvovalle terveystarkastajalle epäkohdan korjaamista varten. Joissakin terveys- ja suojelulain mukaisissa tarkastuskohteissa, kuten oppilaitoksissa, voidaan terveys- ja suojelulain mukaisen tarkastuksen yhteydessä tarkastaa samalla tupakkalain noudattaminen.

Valvonnan painopisteet 2016

Tupakan vastikkeiden ja tupakkajäljittelmien mainonnallisen esillepanon valvonta on valvontaohjelman painopisteenä koko suunnitelmakauden 2015-2019.

Markkinoille tulee jatkuvasti uusia tuotteita, jotka joko käyttötarkoitukseltaan vastaavat tupakkaa tai muistuttavat muodoltaan läheisesti tupakkatuotteita ja tupakointivälineitä, mutta eivät sisällä tupakkaa tai sen vastiketta. Tällaisia tuotteita ovat muun muassa sähkösavukkeet, energia-/yrttinuuska sekä erilaiset tupakkatuotteiden tai tupakointivälineiden ulkonäköä mukailevat makeiset. Ne vetoavat usein erityisesti alaikäisiin ja saavat heidät kiinnostumaan tupakkatuotteiden käytöstä.

Mikäli valtakunnallisia tai alueellisia valvontaprojekteja järjestetään, niihin osallistutaan.

Kunnan toimesta tapahtuva näytteenotto ja näytteiden tutkiminen

Koska näytteenotto tupakkavalvonnassa on vähäistä, siitä ja soveltuvasta laboratorion sovitetaan tarvittaessa erikseen Valviran kanssa.

3.4. Nikotiinivalmisteiden myynti ja valvonta

Nikotiinivalmisteet, joita käytetään tupakasta vieroittamiseen, ovat lääkelain alaisia ja niiden myynti on luvanvaraista. Luvan myöntää ja myyntiä valvoo ympäristöterveydenhuolto. Valvonta tapahtuu pääasiassa muun valvonnan yhteydessä.

Turussa lääkelain mukainen nikotiinivalmisteita valvova viranomaisena on ympäristötoimialan johtosääntönsä mukaan 2013 alusta kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta. Toimivalta on delegoitu ympäristöterveydenhuollon johtajalle.

3.5 Kuluttajaturvallisuusvalvonta

Kuluttajaturvallisuusvalvonta päättyy kunnissa 1.5.2016 ja siirtyy Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tuke-
siin. Myös aluehallintovirastojen kuluttajaturvallisuusvalvonnan ohjaustehtävä poistuu.

Turussa kuluttajaturvallisuusvalvontaan oli 2015 varattu 0,4 htv ja suunnitelmavuonna 2016 varataan
mahdollisten erityistilanteiden ja keskeneräisten asioiden hoitoon sekä alkuvuonna tehtävien ilmoitusten
käsittelyyn 0,05 htv.

Tarkastuksen sisältö

Suunnitelmallisia tarkastuksia ei tehdä 2016.

Tarkastukset voivat olla ennalta sovittuja, jälkivalvontaan liittyviä tai ennalta ilmoittamattomia tarkastuk-
sia. Pääsääntöisesti pyritään suorittamaan ennalta sovittuja tarkastuksia, jolloin toiminnanharjoittajalla
on mahdollisuus osallistua tarkastukseen. Jälkitarkastukset liittyvät suurimmalta osin edellisvuosina, pro-
jektien yhteydessä havaittuihin puutteisiin ja annettuihin korjauskehotuksiin. Ennalta ilmoittamattomat
tarkastukset ovat pääosin asiakkaiden antamia palautteita tavaroiden/palvelujen turvallisuuspuutteista.
Tukesin (Kuluttajavirasto) laatimia tarkastusohjeita ja -listoja käytetään tarkastuksissa mahdollisuuksien
mukaan. Tarkastuksista laaditaan hallintolain mukainen pöytäkirja, joka toimitetaan tiedoksi tarkastuksen
kohteelle.

Valvontakohteiden tarkastustiheys

Suunnitelmallista valvontaa ei tehdä 2016.

Painopistealueiden valvontakohteet on lueteltu liitteessä 2, jossa on mainittu myös vuosittainen valvonta-
käyntien tarve, käytettävä tarkastusaika sekä kohteiden lukumäärä Turussa. Valvontakohteet ovat kulut-
tajapalveluiden tuottajia. Tukes vastaa keskitetysti tavaroiden markkinavalvonnasta.

Tarkastusmäärien arvioinnissa pohjana pyritään pitämään Tukesin antamaa tarkastustiheyksien ohjeis-
tusta.

Valvonnan painopisteet 2016

Koska suunnitelmallista valvontaa ei tehdä, ei painopisteitä ole määritelty.

Tuoteturvallisuusvalvonta erityistilanteissa

Tuoteturvallisuuslainsäädännön soveltamisalueelle kuuluva erityistilanne voi olla vakava kuluttajapalvelun
suorittamiseen liittyvä onnettomuus, muu onnettomuus, jonka yhteydessä epäillään tuoteturvallisuuteen
liittyvien vastuiden laiminlyöntiä tai kulutustavaraan liittyvä äkillinen vaaratilanne.

Turun alueen suurimman riskin aiheuttavat kohteet ovat painopistealueiden kohteita; suuret yleisötilai-
suudet, uimahallit, kuntosalit, ratsastustallit, laskettelu/mäkiautokeskus ja kartingrata sekä erilaiset oh-
jelmapalveluyritykset.

Toimintaohje erityistilanteissa

1. kun saadaan tieto erityistilanteesta, ryhdytään välittömästi toimenpiteisiin: informoidaan esimies-
tä, Tukesia ja aluehallintovirastoa
2. otetaan yhteyttä toiminnanharjoittajaan ja varmistetaan, että vaaraa aiheuttanut toiminta on
keskeytetty ja pyydetään siitä kirjallinen selvitys toiminnanharjoittajalta. Varmistetaan myös, että
toiminnanharjoittaja on tehnyt kuluttajaturvallisuuslain 8 §:n mukaisen ilmoituksen tapahtunees-
ta onnettomuudesta
3. toimialajohtajan kanssa sovitaan tiedottamisesta ja asiassa etenemisestä
4. tarkastaja tekee mahdollisesti tarkastuskäynnin paikalle tai ottaa tarvittaessa näytteitä tutkimista
varten

5. tarpeen mukaan ryhdytään kuluttajaturvallisuuslain mukaisiin hallinnollisiin pakkotoimiin, joista tiedotetaan välittömästi Tukesia
6. jos kieltotoimenpiteisiin on ryhdytty, jälkivalvonnalla varmistetaan, että vaadittavat toimenpiteet on tehty
7. kaikesta toiminnanharjoittajan kanssa käydyistä keskusteluista (myös puhelinkeskustelut) pidetään muistiota/ pöytäkirjaa
8. tilanteen etenemisestä tiedotetaan toimialajohtajaa, Tukesia ja aluehallintovirastoa

Kuluttajaturvallisuuden yhteistyötahot:

Poliisi	071 874 6800
Palolaitos, päivystävä palotarkastaja	02 263 1254
Palotarkastaja Louhi Lassi	050 433 1254
Palotarkastaja Rantanen Hannu	050 4331643
Tukes	010 605 2000/vaihde
AVI (Alanen Erja), kuluttajaturvalli- suus ja terveydensuojelu	0295 018 067
Turun Sanomat	02 269 3311
Yleisradio Turku	02 270 900

Turun kaupungin ympäristöterveydenhuollossa tuoteturvallisuuden kenttävalvonnasta vastaa muun työn ohella pääosin yksi terveystarkastaja ja yksi varahenkilö.

Turussa kuluttajaturvallisuuslain valvontaviranomainen on ympäristötoimialan johtosäännön mukaan 2013 alusta kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta. Toimivalta on delegoitu ympäristöterveydenhuollon johtajalle.

Suunnitelman toteutumisen arviointi

Suunnitelman toteutumisen arviointi suoritetaan vuosittain ja käsitellään kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunnassa. Arvioinnin tulokset raportoidaan Lounais-Suomen aluehallintovirastolle.

3.6 Eläinlääkintähuolto

Kunnan on laadittava eläinlääkintähuoltolain tarkoittama suunnitelma järjestämistään eläinlääkäripalveluista sekä laissa tarkoitettua eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä alueellaan. Suunnitelman tulee sisältää tiedot eläinlääkäripalvelun tuottamistavasta, saatavuudesta, laadusta ja mitoituksesta sekä valvontaan kuuluvista tarkastuksista, näytteenotoista ja muista toimenpiteistä. Palvelun mitoitusta suunniteltaessa on otettava huomioon yksityisten eläinlääkäripalveluiden tuottajien kunnan alueella tarjoamat palvelut.

Kunnan suunnitelmassa on otettava huomioon valtakunnallinen ohjelma ja alueellinen suunnitelma, ja se on arvioitava ja tarkistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein. Aluehallintovirasto ohjaa kunnan suunnitelman laatimista sekä valvoo ja arvioi sen toteutumista.

Turun kaupungin eläinten terveyden ja hyvinvoinnin suunnitelma on liitteenä 5.

4. Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointia hyödynnetään paikallisen ympäristöterveydenhuollon valvonnan kehittämisessä, valvonnan toimivuuden varmistamisessa ja uusien suunnitelmien laadinnassa. Valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan valvontakohdetyypeittäin. Alla on esitetty pääpiirteissään, mitä arviointi pitää sisällään.

Suunnitellun toiminnan ja tarkastusten kattavuus

Tarkastusten ja näytteiden määrä (suhteessa valvontasuunnitelmaan)

Valvonnasta saadut tulot ja niiden kohdentuminen

Voimavarat

Toiminnan kehittämistarpeet

Mahdolliset toiminnan tarkastamiset (Arviointi- ja ohjauskäynnit)

Lautakunnassa tai muussa monijäsenisessä toimielimessä käsitelty valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi toimitetaan VYHA:n kautta aluehallintovirastolle vuosittain maaliskuun loppuun mennessä.

Aluehallintovirasto arvioi kuntien valvontasuunnitelmia sekä niiden toteutumista. Valvontasuunnitelmien ja niiden toteuman arviointia voidaan tehdä valvontayksikön arviointi- ja ohjauskäyntien yhteydessä.

LIITE 1 Kuntien valvontaa ohjaavaa keskeistä lainsäädäntöä

Ympäristöterveydenhuollon määrittävä lainsäädäntö

- 1) Kansanterveyslaki (66/1972)
- 2) Terveydenhuoltolaki (1326/2010)

Elintarvikevalvonnan lainsäädäntöä

- 1) Elintarvikelaki (23/2006)
- 2) Valvonta-asetus (EY) N:o 882/2004
- 3) Valtioneuvoston asetus elintarvikevalvonnasta (420/2011)
- 4) Alkutuotantoasetus (1368/2011)
- 5) Elintarvikehygieniä-asetus (EY) N:o 852/2004
- 6) Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniä-asetus (EY) N:o 853/2004
- 7) Eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetus (EY) N:o 854/2004
- 8) Ensisaapumisasetus (118/2006)
- 9) Komission asetus (EY) N:o 2073/2005 elintarvikkeiden mikrobiologisista vaatimuksista
- 10) Valtioneuvoston asetus elintarvikkeiden ja veden välityksellä leviävien epidemioiden selvittämisestä (1365/2011)
- 11) Yleinen elintarvikevalvonta-asetus (EY) N:o 178/2002
- 12) Valtioneuvoston asetus elintarvikelain ja terveydensuojelulain nojalla tutkimuksia tekevistä laboratorioista (1174/2006)
- 13) Valtioneuvoston asetus eräistä elintarvikevalvonnan maksuista (1040/2007)
- 14) MMM:n asetus laitosten elintarvikehygieniasta, 795/2014
- 15) MMM:n asetus ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta (Elintarvikehuoneistoasetus) (1367/2011)
- 16) Valtioneuvoston asetus eräistä elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäisistä toiminnoista, VNa 1258/2011
- 17) Komission asetus pakastettujen elintarvikkeiden lämpötilojen seurannasta kuljetuksen, välivarastoinnin ja varastoinnin aikana (EY) N:o 37/2005
- 18) Elintarviketietoasetus (EY) N:o 1169/2011
- 19) MMM:n asetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajille N:o 834/2014

Terveydensuojelun lainsäädäntöä

- 1) Terveydensuojelulaki (763/94)
- 2) Terveydensuojeluasetus (1280/1994)
- 3) STM:n asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista N:o 545/2015
- 4) Talousveden osalta laatuvaatimukset ja näytteenotto on määritelty seuraavissa säädöksissä:
 - a. STM asetus (1352/2015) talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista
 - b. STM asetus(401/2001) pienten yksiköiden talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista
- 5) Uimavesien osalta laatuvaatimukset ja näytteenotto on määritelty seuraavissa säädöksissä:
 - a. Allasvedet
STM asetus (315/2002) uimahallien ja kylpylöiden allasveden valvontatutkimuksista ja laatuvaatimuksista
 - b. Uimarantavedet
STM:n asetus 177/2008 yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta (ns. EU uimarantavesien valvontaan) ja STM:n asetus 354/2008 pienten yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta.
- 6) STM:n asetus suurten yleisötilaisuuksien hygieenisistä järjestelyistä ja jätehuollosta (405/2009)

Tupakka ja nikotiinivalvonnan lainsäädäntöä

- 1) Tupakkalaki (693/1976)
- 2) Asetus toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi (225/1977)
- 3) STM:n asetus tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkausten merkinnöistä sekä haitta-aineiden määrästä ja mittausmenetelmistä sekä testauslaboratorioista (641/2002)
- 4) STM:n päätös tupakointivälineistä (1158/1999)
- 5) STM:n omavalvontasuunnitelmamääräys: STM:n määräyskokoelma (dnro 1999:53)
- 6) Lääkelaki (395/1987) 54 a-e §:t

Tuoteturvallisuusvalvonnan lainsäädäntöä

- 1) Kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011)
- 2) Valtioneuvoston asetus kulutustavaroista ja kuluttajapalveluksista annettavista tiedoista (613/2004)
- 3) Laki lelujen turvallisuudesta (1154/2011)
- 4) Laki kosmeettisista valmisteista (492/2013)

Eläinlääkintähuolto

- 1) Eläinlääkintähuoltolaki (765/2009)
- 2) Valtioneuvoston asetus eläinlääkintähuollosta (1031/2009)
- 3) Eläinsuojelulaki 247/1996
- 4) Eläinsuojeluasetus 396/1996

Muuta

- 1) Hallintolaki (434/2003)
- 2) Kuntalaki (365/1995)
- 3) Valtioneuvoston asetus kunnan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmasta (N:o 665/2006)
- 4) Valtioneuvoston asetus ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisista valvontaohjelmista (N:o 78/2011)
- 5) Laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta (410/2009)

VALVONTAKOhteet JA TARKASTUSMÄÄRÄT 2016

1. ELINTARVIKELAIN MUKAINEN VALVONTA (Tarkastusmäärät perustuvat 2013 EVOon) korj. 170215	kohteiden lkm	tark. lkm/v EVO	aika h/tark.EVO	aika yht. (h) EVO	Turun tark lkm /v (kaikki yht.)	Turun aika h/tark	Turun tark.aika yhteensä h
Liha-alan laitokset	8				52		230
liha-alan laitos yli 10 milj kg/v	2	23	4	184	22	5	110
liha-alan laitos 1-10 milj kg/v	2	11	3	66	10	4	40
liha-alan laitos alle 1 milj kg/v	4	11	2	88	20	4	80
Kala-alan laitokset	5				22		109
kala-alan laitos yli 500 000 kg/v	4	11	3	132	20	5	100
kala-alan laitos 250 000-500 000 kg/v	0	5	3	0	0	0	0
kala-alan laitos alle 250 000 kg/v	1	5	2	10	3	3	9
Vilja- ja kasvisala	25				61		230
Myllytoiminta	0	1	1-2	0	0	0	0
Leipomotuotteiden valmistus, helposti pilaantuvia tuotteita	12	3	2-5	54-135	36	4	144
Ruoka- ja kahvileipien valmistus	5	1	1-3	3-9	5	2	10
Muiden viljatuotteiden valmistus	0	1	1-3	0	0	2	0
Kasvis-, marja- ja hedelmätuotteiden valmistus	6	3	3-4	54-72	18	4	72
Pakkaamotoiminta, vähäistä kauppakunnostusta	2	1	2-3	4-6	2	2	4
Elintarvikkeiden valmistus	12				24		120
Yhdistelmätuotteiden valmistus	4	2	3-5	18-30	8	5	40
Makeisten valmistus	0	2	3-5	0	0	5	0
Juomien valmistus	2	2	3-5	6-10	4	5	20
Muu valmistus (esim. kahvinpaahto)	6	2	3-5	36-60	12	5	60
Elintarvikkeiden myynti	368				702		2092
Elintarvikkeiden tukkumyynti	15	0,3	1-2	2-4	2	2	4
Myynti siirrettävästä tilasta tai liikkuvasta myyntilaitteesta	4				4	1	4
Elintarvikkeiden vähittäismyynti	347	2	3-4	504-672	694	3	2082

Ulkomyynti	2	1	1	20	2	1	2	
Elintarvikkeiden tarjoilu	1069				2678,1		9116,1	
Ravintolatoiminta	368	3	3-5	2763-4605	1104	4	4416	
Grilli- ja pikaruokatoiminta	107	3	3-5	819-1365	321	3	963	
Kahvilatoiminta	195	3	3-5	1359-2265	585	3	1755	
Pubitoiminta	103	0,7	1	57	72,1	1	72,1	
Suurtalous, laitoskeittiö	123	2	3-4	576-768	246	3	738	
Suurtalous, keskuskeittiö ja pitopalvelu	59	4	4-6	640-960	236	4	944	
Suurtalous, tarjoilukeittiö	114	1	1-2	58-116	114	2	228	
Elintarvikkeiden kuljetukset	53				37,1		74,2	
Elintarvikkeiden kuljetus	29	0,7	1-3	17-52	20,3	2	40,6	
Elintarvikkeiden pakastekuljetus	1	0,7	1-3	0	0,7	2	1,4	
Elintarvikkeiden kuljetus jäähytettynä	22	0,7	1-3	9-27	15,4	2	30,8	
Elintarvikkeiden kuljetus lämpimänä	1	0,7	1-3	0	0,7	2	1,4	
Elintarvikkeiden varastointi ja pakastaminen	31				38		76	
Eläimistä saatavien elintarvikkeiden varastointi	7	2		2	24	14	2	28
Muiden kuin eläimistä saatavien elintarvikkeiden varastointi	24	1	2 - 3		28-42	24	2	48
Elintarvikkeiden pakastaminen	0				0	0	0	
Kontaktimateriaalitoimija	13				9,1		45,5	
Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita valmistavat laitokset, ma	13	0,7	4-6	25-38	9,1	5	45,5	
Alkutuotanto	145				1		2,9	
maidontuotanto	1	0,3	1-3	0,3-0,9	0,3	3	0,9	
lihakarja, kalastus, vesiviljely	1	0,2	1-3	0,2-0,6	0	2	0	
mehiläiset, hunaja	8	0,2	1-3	1,6-4,8	0	2	0	
muu alkutuotanto	135	0,1	1-3	13,5-40,5	1	2	2	
Vienti ja tuonti	13				13		26	
Elintarvikkeiden maahantuonti	13				13	2	26	

Ensisaapumisvalvonta	18				10	2	20
KOhteita yhteensä	1760						
TARKASTUKSIA yhteensä					3623,3		
TARKASTUSAIKA yhteensä h							12141,7
Henkilötyöpäivät yhteensä htpv							1576,8
Henkilötyövuodet yhteensä htv							7,2

2. TERVEYDENSUOJELUN MUKAINEN VALVONTA	kohteiden lkm	tark. lkm/v	aika h/tark.	aika yht.(h)
talousveden jakelu ja käyttö				
EU-vesilaitokset	1	2	8	16
muut vesilaitokset (10-1000 m3/d tai 50-5000 käyttäjää)	2	1	4	8
Kokoontuminen, julkiset huvi- ja kokoontumishuoneistot				
lasten ja nuorten kohteet:kerhotilat, nuorisotilat, leirikeskukset, lasten iltapäiväiväkerhot, lasten sisäleikkipuistot	12	0,3	3	10,8
opetustoiminta, koulut ja oppilaitokset				
esiopetus	3	0,3	5	4,5
peruskoulu	45	0,3	8	108
lukio	5	0,3	8	12
ammattioppilaitos	10	0,3	8	24
muut koulut ja oppilaitokset	0	0,3	8	0
korkeakoulu	4	0,3	8	9,6
muu aikuiskoulutus	1	0,3	8	2,4
majoitustoiminta, majoitushuoneistot				
aamiaismajoitus ja majoitus maatilamatkailun yhteydessä	2	0,2	2	0,8
hotelli	18	0,2	4	14,4
hostellit, kuten retkeilymajat, retkeilyhotellit, kesähotellit, huoneistohotellit	7	0,2	2	2,8
matkustajakoti, motelli, täysihoitola		0,2	3	0,6
lomakeskusten ja leirintäalueiden mökit	1	0,2	2	0,4
muu loma-asuntojen ammattimainen tarjoaminen		0,2	2	0,4
asuntolat, yömajat, pakolaisten vastaanottokeskukset	4	0,2	3	2,4
muu majoitustoiminta	2	0,2	2	0,8

kauneudenhoitoa ja ihonkäsittelyä suorittavat huoneistot ja laitokset					
kosmetologiset huoneistot ja laitokset	115	0,3	3	103,5	
tatuointi ja lävistys	22	0,3	2	13,2	
muu ihon käsittely tai hoito	2	0,3	3	1,8	
sosiaalihuollon palvelut: lasten päiväkodit ja vastaavat					
päiväkoti, ryhmäperhepäiväkoti	140	0,3	6	252	
perhepäivähoito	0	0,3	2	0	
leikkitoiminta ja muu päivätoiminta	5	0,3	2	3	
sosiaalihuollon palvelut: lastenkodit, lastensuojeluyksiköt ja vastaavat					
lastenkodit, koulukodit, nuorisokodit	10	0,3	6	18	
ammattilliset perhekodit	2	0,3	4	2,4	
muut lastensuojeluyksiköt	1	0,3	4	1,2	
sosiaalihuollon palvelut: vanhainkodit ja vastaavat					
vanhainkoti (laitoshuolto)	7	0,3	6	12,6	
vanhusten tehostetun palveluasumisen yksiköt (laitostyyppinen)	29	0,3	6	52,2	
sosiaalihuollon palvelut: muut sosiaalialan yksiköt					
kehitysvammalaitos, muu kehitysvammaisten yksikkö (tehostettu palveluasum.)	13	0,3	6	23,4	
muut yksiköt (mielenterveys- ja päihdekuntoutujat; tehostettu palveluasuminen)	0	0,3	3	0	
palveluasuminen, tukiasuminen ja muut asumispalvelut	13	0,3	3	11,7	
ensi- ja turvakodit, perhekuntoutusyksiköt	5	0,3	6	9	
kehitysvammaisten työ- ja päivätoimintakeskus	0	0,3	6	0	
aikuisten päivähoito	3	0,3	3	2,7	
muut yksiköt	2	0,3	3	1,8	
liikunta- ja virkistystoiminta, yleiset uimarannat					
yleiset uimarannat (EU-uimarannat) yli 100 uimaria /pv	5	1	3	15	
pienet yleiset uimarannat, alle 100 uimaria/pv	7	1	2	14	
liikunta- ja virkistystoiminta, uimahallit, kylpylät, ja muut yleiset allastilat				0	
yleiset altaat (uimahalli, kylpylä, uimala, vesipuisto, muu yleinen allas)	28	1	4	112	
liikunta- ja virkistystoiminta, yleiset saunat				0	
saunat	7	1	2	14	
liikunta- ja virkistystoiminta, kuntosalit ja liikuntatilat				0	
yleinen liikuntatila (urheiluhalli, kuntosali tai muu yleinen liikuntatila)	29	0,25	3	21,75	
yht.	562			903,15	h
				117,3	htpv
				0,5	htv

3. TUPAKKALAIN MUKAINEN VALVONTA	kohteiden lkm	tark. lkm/v	aika h/tark.	aika yht.(h)	
Tupakointikiellot ja -rajoitukset					
Ravintola, jossa tupakkakoppi	30	0,3	2	18,0	
Tupakkatuotteiden myynti, mainonta ja esilläpito					
Vähittäismyynti (myös tukkumyymälät, joissa vähittäismyyntiä)	500	0,25	2	250,0	
				268,0	h
				34,8	htpv
				0,2	htv

4. KULUTTATURVALLISUUDEN VALVONTA (päättyy 30.4.2016)	kohteiden lkm	tark. lkm/v	aika h/tark.	aika yht. (h)	
Kuntosali	45	0,25	4	45	
Laskettelu/mäkiautokeskus	2	1	6	12	
Leikkikenttä tai -puisto, asukaspuisto	146	0,25	4	146	
Sisäleikkipaikka	5	1	5	25	
Huvi/teemapuisto tms	1	1	6	6	
Skeittauspaikka	8	0,5	4	16	
Ohjemapalveluyritys	26	0,5	6	78	
Kiipeilykeskus	2	0,33	5	3,3	
Ratsastustalli tai -palvelu	5	0,5	6	15	
Kartingkeskus	1	0,33	5	1,65	
Uimaranta	7	1	3	21	
Talviuintipaikka	5	1	3	15	
Uimahalli, kylpylä, maauimala tai vastaava	34	1	5	170	
Yleisötilaisuus	6	0,5	4	12	
Tatuointi, lävistys tai muu kehonmuokkaus	16	0,2	3	9,6	
Turvapuhelinpalvelu	2	0	0	0	
			yht	711,6	h
				92,4	htpv

				0,4	htv
--	--	--	--	------------	-----

Taulukko 4 on vuoden 2015 valvontasuunnitelman mukainen.

Suunnitelmallisia tarkastuksia ei tehdä 2016, valitusten johdosta tai muiden viranomaisten pyynnöstä tehdään tarkastuksia 30.4.2016 asti.

LIITE 3 NÄYTTEENOTTOSUUNNITELMA 2016

1. ELINTARVIKELAIN MUKAISET VIRANOMAINNÄYTTEET

	Kohderyhmä	Tutkimus	lkm
Projektit			
kypsä pizzatäyte	kebab-pizzeriat	aerobiset mikro-organismit	64
kylmälaatikosta		enterobakteerit	64
		Staphylococcus aureus	64
irtojäätelö	jäätelökioskit	aerobiset mikro-organismit	41
		enterobakteerit	41
sienet, marjat	torimyynti	Cs 137	5
pintapuhtausnäyte	laitos/keskuskeittiöt	3-5 näytettä / kohde	22
luminometri			
kypsä liha, kana tai kala	vähittäismyymälä	aerobiset mikro-organismit	18
itsepalvelusalaattibaarista		enterobakteerit	18
		Staphylococcus aureus	18
laitoksista varaudutaan ottamaan näytteitä tarvittaessa omavalvonnan valvomiseksi varaudutaan myös uusintänäytteiden ottoon, kun tulos on ollut huono			
Eviran projektit			
harkinnan mukaan			
tuontiliha		vierasaineet	
vihannekset, hedelmät		vierasaineet	
juustot		patogeenit	

Näytteet tutkitaan Eurofins Scientific Finland Oy:ssä tai Eviran määräämässä laboratoriossa

2. TERVEYDENSUOJELULAIN MUKAISET VIRANOMAINNÄYTTEET

Talovesinäytteet STMa 461/2000

	jatkuva valvonta	jaksottainen seuranta
verkostovesi	130	8
Riutojan vesilaitos		1
Kakskerta-Satava vesiosuuskunta		1

koulutettu näytteenottaja ottaa jatkuvan valvonnan verkostovesinäytteet ja terveystarkastaja jaksottaisen seurannan näytteet
jatkuva valvonta ja jaksottainen sisältää STMa 1352/2015 Liitteissä I ja II määritellyt tutkimukset
tutkimukset on yksilöity kussakin valvontatutkimusohjelmassa
Näytteet tutkitaan Lounais-Suomen vesi ja ympäristötutkimus Oy:ssä

Uimavesinäytteet EU direktiivi 2006/7/EY

uimavesinäytteet 59

tutkimukset
E.coli
suolistoperäiset enterokokit

Näytteet tutkitaan Lounais-Suomen vesi ja ympäristötutkimus Oy:ssä

Uima-allasvesinäytteet STMa 315/2002

uima-allasvesinäytteet

337

Uima-allasvesistä tehtävät tutkimukset:

Heterotrofinen pesäkeluku 22 °C	KMno4
Heterotrofinen pesäkeluku 36 °C	Urea
Pseudomonas aeruginosa	Kloorit
Sameus	THM 1x/vuosi
pH-arvo	
Sidottu kloori	
Vapaa kloori KMnO ₄	
Urea	
THM kerran vuodessa (ei ulkoaltaista)	
NO ₃ vauvauintialtaista	

Kohteita on yhteensä 31, joista 10:ssä toimija huolehtii itse näytteenotosta, 21 kohteessa terveystarkastaja ottaa näytteet

Näytteet tutkitaan Lounais-Suomen vesi ja ympäristötutkimus Oy:ssä

Turun kaupungin ympäristöterveydenhuollon taksa 1.1.2015 alkaen

1 § Soveltamisala

Tätä taksaa sovelletaan

A) Elintarvikelaissa (23/2006) säädettyihin kunnan viranomaisen suoritteisiin, jotka koskevat

- 1) laitosten hyväksymistä ja muun kuin 13 §:n 3 momentissa tarkoitetun elintarvikehuoneiston ilmoituksen käsittelyä;
- 2) kunnalliseen valvontasuunnitelmaan sisältyvää tarkastusta, näytteenottoa ja näytteen tutkimista;
- 3) Euroopan unionin ulkopuolelle elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen valvontaa siltä osin kuin vienti ostajamaan vaatimuksesta edellyttää tavallista kattavampaa valvontaa;
- 4) elintarvikemääräysten noudattamatta jättämiseen perustuvien elintarvikelain 7 luvussa tarkoitettujen toimenpiteiden valvomiseksi tapahtuvasta tarkastuksesta.

Kunta perii lisäksi maksun muustakin valvonnasta sekä siihen liittyvistä tarkastuksista ja tutkimuksista sellaisena, kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 882/2004 artikloissa 27 ja 28 säädetään.

B) Terveysuojelulaissa (763/1994) säädettyihin kunnan viranomaisen suoritteisiin, jotka koskevat

- 5) terveysuojelulain 13 § mukaisista toiminnoista tehtävien ilmoitusten käsittelyä;
- 6) terveysuojelulain 18 § mukaisen laitoksen hyväksymistä;
- 7) kunnalliseen valvontasuunnitelmaan sisältyvää tarkastusta, näytteenottoa ja näytteen tutkimista;
- 8) 6 §:n nojalla myönnettyjä todistuksia (laivatarkastukset);
- 9) 6 §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän tarkastuksen perusteella annettujen määräysten valvontaa silloin, kun määräysten antaminen perustuu tämän lain säännösten noudattamatta jättämiseen;
- 10) 13 §:n nojalla tehtyjen ilmoitusten perusteella annettujen määräysten valvontaa;

- 11) 18 §:n nojalla tehdyn hakemuksen perusteella annettujen määräysten valvontaa sekä 20 §:ssä edellytettyyn talousveden laadun valvontaa ja tarkkailua;
- 12) 29 §:ssä edellytettyyn uimaveden säännöllistä valvontaa.
- 13) asunnossa tai muussa oleskelutilassa suoritettua mittausta, näytteenottoa, tutkimusta ja selvitystä, joka liittyy 26 §:n mukaisten terveyshaittojen selvittämiseen (*arvonlisäverollinen*);
- 14) kaivon omistajalta talousvesitutkimuksista silloin, kun kysymys ei ole 16 §:n 4 momentissa tarkoitettua talousvettä toimittavasta laitoksesta (*arvonlisäverollinen*).

C) Tupakkalain (693/1976) säädettyihin kunnan viranomaisten suoritteisiin, jotka koskevat

- 15) 10b §:ssä tarkoitetun myyntiluvan myöntämistä;
- 16) 10b §:ssä tarkoitetun myyntiluvan vuotuista valvontamaksua;
- 17) 14a §:ssä tarkoitetun kunnan valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia;
- 18) 14a §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän tarkastuksen perusteella annettujen määräysten valvontaan silloin, kun määräysten antaminen perustuu tämän lain säännösten noudattamatta jättämiseen.

D) Kuluttajaturvallisuuslaissa (970/2011) säädettyihin suoritteisiin, jotka koskevat

- 19) 22 §:ssä tarkoitetun valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia;
- 20) annetun päätöksen noudattamista koskevia tarkastuksia;
- 21) 6 §:ssä tarkoitetun palvelun tarjoamisen aloittamista, toiminnan olennaista muuttamista ja palvelun tarjoajan vaihtumista koskevan ilmoituksen vastaanottamista ja siitä ilmoittamista toiminnanharjoittajalle (jäljempänä ilmoituksen käsittely).

E) Lääkelaisissa (395/1987) säädettyihin kunnan viranomaisten suoritteisiin, jotka koskevat

- 22) 54a §:ssä tarkoitetun myyntiluvan myöntämistä;
- 23) 54a §:ssä tarkoitetun myyntiluvan vuotuista valvontamaksua.

2 § Maksujen määräytymisperusteet ja maksun kohtuullistaminen

- 2.1 Maksut perustuvat valvonnasta, matkoista, tarkastuksesta ja näytteenotosta viranomaiselle aiheutuneiden kokonaiskustannusten määrään.
- 2.2 Kokonaiskustannuksiin kuuluvat tehtävän hoitamisesta aiheutuvat toimintamenot, korot ja poistot sekä osuus hallintokustannuksista. Valvontahenkilöstön työtunnin hinta on 60 €.

- 2.3 Ulkopuolisten palveluiden ja laboratoriotutkimusten maksut määräytyvät aiheutuneiden kustannusten mukaan.
- 2.4 Viranomaisen suorittama erillinen näytteenotto laskutetaan käytetyn ajan mukaan. Tarkastusten yhteydessä tehtävästä näytteenotosta ei peritä erillistä maksua.
- 2.5 Milloin tämän taksan soveltaminen johtaa asian luonne ja merkitys huomioon ottaen ilmeiseen kohtuuttomuuteen, voidaan ko. asiassa päätösvaltaisen virkamiehen päätöksellä maksua alentaa tai se voidaan kokonaan jättää perimättä.

3 § Käsittely ja hyväksymismaksut

Kuluttajaturvallisuuslain mukaisten ilmoitusten ja elintarvikelain mukaisten huoneistoilmoitusten käsittelymaksut ja laitosten hyväksymismaksut sekä terveydensuojelulain 13 §:n mukaisten ilmoitusten ja terveydensuojelulain 18 §:n mukaisten laitosten hyväksymismaksu

- 3.1 Käsittely- tai hyväksymismaksun määräämisen yleisenä perusteena on käsittely- tai hyväksymismenettelyn laajuus. Maksu määräytyy hakemuksen tai ilmoituksen käsittelyyn käytetyn työajan perusteella.
- Vähimmäismaksu elintarvikelain mukaisen huoneistoilmoituksen käsittelystä on 120 €.
- 3.2 Käsittely- tai hyväksymismaksua sovelletaan myös toiminnan olennaista muuttamista koskevaan ilmoitukseen tai hakemukseen.

4 § Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaan sisältyvien tarkastusten maksut

- 4.1 Hyväksytyyn valvontasuunnitelmaan perustuvasta tarkastuksesta ja näytteenotosta peritään valvontamaksu, joka perustuu tarkastukseen käytettyyn aikaan. Tarkastukseen kuuluu tarkastukseen valmistautuminen, tarkastus ja tarkastuspöytäkirjan kirjoittaminen. Tarkastuksen sisällöstä sekä valvontakohteen tarkastukseen keskimääräisesti käytetävästä ajasta määrätään tarkemmin valtakunnallisessa toimialakohtaisessa valvontaohjelmassa ja kunnan/kuntayhtymän ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmassa ja laatujärjestelmässä. Kohteen tarkastustiheys määräytyy riskinarvioinnin perusteella.
- Liha- ja kala-alan laitosten suunnitelmallisesta valvonnasta perittävä maksu on vähintään EPNAs (EY) 882/2004 liitteissä IV ja V mainitun suuruinen.
- 4.2 Yhdessä valvontakohteessa samanaikaisesti toteutettavista useista viralliseen valvontaan kuuluvista toimista peritään yksi yhdistetty maksu. Yhdistetty maksu määräytyy toimenpiteeseen käytetyn ajan perusteella. Tarkastuspöytäkirjaan tulee kirjata kaikki lainsäädäntö, jonka mukaista valvontaa tarkastuskäynti sisältää.

5 § Elintarvikelain mukaisista muista tarkastuksista perittävät maksut

- 5.1 Euroopan unionin ulkopuolelle elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen valvonnasta peritään erillinen maksu siltä osin kun vienti ostaja-

maan vaatimuksesta edellyttää tavallista kattavampaa valvontaa. Mak-
su määräytyy tarkastuksiin kuluneen ajan perusteella.

- 5.2 Tarkastuksista, jotka voivat perustua elintarvikelain 7 luvussa tarkoitettujen toimenpiteiden valvomiseen, peritään maksu aiheutuneiden kustannusten perusteella.
- 5.3 Lisäksi maksu peritään muustakin valvonnasta sekä siihen liittyvästä tutkimuksesta sellaisena kuin valvonta-asetuksen EPNAs (EY) 882/2004 27 ja 28 artiklassa säädetään. Tähän ryhmään kuuluvat myös toiminnanharjoittajan pyynnöstä tehtävät tarkastukset.
- 5.4 Elintarvikkeiden vientitodistuksista peritään kustannuksia vastaava maksu.
- 5.5 Lihantarkastuksesta perittävä maksu määräytyy tarkastukseen kuluneen ajan perusteella.

6 § Terveysuojelulain mukaisista eräistä tarkastuksista ja mittauksista perittävät maksut

- 6.1 Terveysuojelulain 27 §:n mukaisen terveyshaitan toteamiseksi tehdystä mittauksesta peritään kustannusten mukainen maksu. Terveystarkastajan suorittamasta mittauksesta peritään maksu käytetyn ajan perusteella. Tähän lisätään mahdolliset muut todelliset kulut, kuten laboratorio- tai konsultaatiokulut.
- 6.2 Terveyshaitan toteamiseksi tehty ensimmäinen tarkastuskäynti on maksuton.

7 § Tupakkalain mukainen myyntilupamaksu ja myyntiluvan vuosittainen valvontamaksu

- 7.1 Tupakan vähittäismyyntiluvan myöntämisestä ja vuotuisesta valvonnasta perittävät maksut

myyntipisteiden lukumäärä	myyntilupamaksu	vuosittainen valvontamaksu	määräaikaisen luvan valvontamaksu
1 - 5 myyntipistettä	165	165	käytetyn ajan perusteella
6 -10 myyntipistettä	220	220	käytetyn ajan perusteella
> 10 myyntipistettä	275	275	käytetyn ajan perusteella

Myyntilupamaksu on samansuuruinen määräaikaisille ja toistaiseksi voimassa oleville luvulle.

Myyntilupamaksu peritään vain hyväksytyistä luvista.

8 § Lääkelain mukainen myyntilupamaksu ja myyntiluvan vuosittainen valvontamaksu

- 8.1 Nikotiinivalmisteen vähittäismyyntiluvan myöntämisestä ja vuotuisesta valvonnasta perittävät maksut

myyntipisteiden lukumäärä	myyntilupamaksu	vuosittainen valvontamaksu	määräaikaisen luvan valvontamaksu
1 - 5 myyntipistettä	165	165	käytetyn ajan perusteella
6 -10 myyntipistettä	220	220	käytetyn ajan perusteella
> 10 myyntipistettä	275	275	käytetyn ajan perusteella

Myyntilupamaksu on samansuuruinen määräaikaisille ja toistaiseksi voimassa oleville luville.

9 § Hakemuksen peruuttaminen ja raukeaminen

- 9.1 Mikäli hakija peruuttaa hakemuksensa taikka asian käsittely kunnan viranomaisessa raukeaa muusta syystä ennen päätöksen antamista ja viranomainen on ryhtynyt oleellisiin toimiin hakemuksen käsittelemiseksi, peritään maksu käsittelyyn käytetyn ajan perusteella.

10 § Hakemuksen hylkääminen tai tutkimatta jättäminen

- 10.1 Hakemuksesta, josta on tehty hylkäävä päätös, peritään tämän taksan mukainen maksu. Mikäli hylkäävän päätöksen perusteet ovat niin selkeät, että asian laajemmalle käsittelylle ei ole ollut perusteita, maksu määräytyy käsittelyyn käytetyn ajan perusteella.
- 10.2 Tupakan myyntilupahakemuksen hylkäämisestä ei peritä maksua
- 10.3 Jos hakemus on päätetty jättää tutkittavaksi ottamatta, maksua ei peritä.

11 § Palautetun hakemuksen käsittelymaksu

- 11.1 Jos tuomioistuin palauttaa muutoksenhaun johdosta asian uudelleen käsiteltäväksi, vähennetään tämän taksan mukaisesta maksusta, mitä samassa asiassa aikaisemmin annetusta valvontaviranomaisen päätöksestä on peritty.
- 11.2 Jos tuomioistuin muutoksenhaun johdosta kumoaa päätöksen sen johdosta, että hakija ei ole ollut hakemansa hyväksymispäätöksen tarpeessa, palautetaan mahdollisesti peritty maksu kokonaisuudessaan.

12 § Maksun suorittaminen ja periminen

- 12.1 Valvontasuunnitelman mukainen maksu laskutetaan tehdystä tarkastuksesta.
- 12.2 Maksu on suoritettava viimeistään laskuun merkittynä eräpäivänä. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta.
- 12.3 Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, peritään viivästyneelle määrälle vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n tarkoittaman korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta peritään viiden euron suuruinen viivästysmaksu, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.
- 12.4 Mikäli tämän taksan mukaista maksua ei muistutuksesta huolimatta ole maksettu, voidaan se periä ulosottoin ilman erillistä tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin laissa verojen ja maksujen täytäntöönpanosta (706/2007) säädetään (EL (23/2006) 72 §, TsL (763/1994) 50 §, TupL (693/1976) 25 b §, KuTuL (920/2011) 33 § Lääkelaki (395/1987) 54 d §
- 12.5 Tupakan ja nikotiinivalmisteiden myyntiluvan vuosittainen valvontamaksu laskutetaan kalenterivuositain kaikilta kuluvalta vuoden ensimmäisenä päivänä voimassa olevilta luvilta. Valvontamaksua ei peritä luvan myöntämivuodelta. Tupakan ja nikotiinivalmisteiden myyntiluvan vuosittaisen valvontamaksun periminen lopetetaan luvan rauetessa siten, että lopetusilmoitusta seuraavalta vuodelta ei periä maksua.

13 § Voimaantulo

- 13.1 Maksut määräytyvät päätös- tai käsittelypäivämääränä voimassa olevan taksan perusteella.
- 13.2 Tupakan ja nikotiinivalmisteiden myyntilupavalvonnan vuosimaksun suuruus määräytyy maksun tarkistushetkellä voimassa olevan taksan perusteella.
- 13.3 Tämä taksa tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015. Turun kaupungin kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta on hyväksynyt tämän taksan päätöksellään x.x.2014

Turun kaupungin suunnitelma eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnasta sekä eläinlääkäripalveluista

2015-2019

päivitys 2016

SISÄLLYS

1 Johdanto	3
2 Kunnan suunnitelma	4
3 Voimavarat	4
4 Tietojärjestelmät	4
5 Yhteistyö ja viestintä	5
6 Maksut	5
7 Valvonnan toimeenpano	6
8 Eläinten terveyden valvonta	6
9 Eläinten merkitseminen ja rekisteröinti	9
10 Eläinten lääkitsemisen valvonta	9
11 Sisämarkkinakauppa, vienti ja tuonti	9
12 Eläinten hyvinvoinnin valvonta	11
13 Eläimistä saatavat sivutuotteet	13
14 Täydentävien ehtojen valvonta	14
15 Eläinlääkäripalvelujen järjestäminen	15
16 Seuranta, arviointi ja raportointi	19
LIITE 1. ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON PAINOPISTEALUEET 2016 JA SUUNNITELMA VUODEN 2017 PAINOPISTEALUEISTA	20

1. Johdanto

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena eläinlääkintähuollon säännösten toimeenpanoa ja noudattamista. Elintarviketurvallisuusvirasto Evira ohjaa ja valvoo keskuksellisen viranomaisena lainsäädännön toimeenpanoa ja noudattamista. Aluehallintovirasto puolestaan huolehtii täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta alueellaan. Aluehallintovirasto suorittaa myös itse eläinlääkintähuoltoon liittyvää valvontaa kuten EU-eläinsuojelutarkastuksia, täydentävien ehtojen valvontaa, lääkitsemislainsäädännön valvontaa ja omaehtoisesti tai kunnan valvontaviranomaisen pyynnöstä kriittisiä eläinsuojelutehtäviä. Aluehallintovirasto vastaa alueen eläintautivalmiudesta ja osallistuu tautitilanteiden hoitoon vakavissa eläintautitilanteissa apunaan erityiskoulutuksen saaneet valmiuseläinlääkärit.

Paikallistasolla eläinlääkintähuollon ja siihen liittyvän valvonnan suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa kunta, kuntayhtymä tai ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue. Valtion vastuulla olevista eläintautien vastustamisesta ja eläinsuojelua koskevista kunnaneläinlääkäriin suorittamista tehtävistä maksetaan kunnalle todellisia kustannuksia vastaava korvaus valtion varoista.

Turun kaupunki on perustanut valvontaeläinlääkäriin viran yhdessä Raision ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen (Raisio, Naantali, Rusko) kanssa. Kyseessä on kokoaikainen valvontavirka, jonka kustannukset maksaa 100 %:sti valtio. Virka on täytetty 23.5.2012 lähtien.

Tässä suunnitelmassa mainituista valvontatehtävistä valtion valvontatehtäviin kuuluvat:

- eläinten hyvinvoinnin valvonta
- eläinten tarttuvien tautien valvonta
- eläinten sisämarkkinakauppaan liittyvät maastavientitarkastukset sekä kolmasmaaviennit
- sivutuoteasetuksen määräämät tarkastukset

Toimintaympäristö

Eläinlääkintähuolto ja siihen liittyvä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta kuuluu Turussa osatoimintana ympäristöterveydenhuoltoon, joka on Turussa vuodesta 2013 lähtien kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunnan alaista toimintaa. Turun kaupunki muodostaa yksin ympäristöterveydenhuollon yksikön ja toimii eläinlääkintähuollon osalta yhteistyössä sekä Liedon että Raision ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueiden kanssa.

Turku: Asukkaita 178 630

Raisio: Asukkaita 24 427

Naantali: Asukkaita 18 807

Rusko: Asukkaita 5816

2. Kunnan suunnitelma

Kunnan on laadittava suunnitelma järjestämistään eläinlääkäripalveluista sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä alueellaan. Tämä suunnitelma sisältää tiedot eläinlääkäripalvelun tuottamistavasta ja saatavuudesta sekä valvontaan kuuluvista tarkastuksista, näytteenotoista ja muista toimenpiteistä.

Suunnitelman liitteenä on resurssitarpeen kartoitus (liite 1), josta ilmenee mm. tuotantotilojen ja eläinten määrät alueella sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa vaativat erityiskohteet.

3. Voimavarat

Kunnan pitää varata riittävästi henkilöstöresursseja sekä eläinlääkäripalveluiden että valvontatehtävien hoitamiseen. Eläinlääkintähuollon valvontatehtäviä hoitaa Turussa yksi valvontaeläinlääkäri. Ympäristöterveydenhuollossa on lisäksi kaksi virkaeläinlääkäriä, joista kaupungineläinlääkäri toimii elintarvikevalvonnassa ja ympäristöterveydenhuollon johtaja hallinnossa. Molemmat voivat tarvittaessa hoitaa kiireellisiä valvontatehtäviä. Turun kaupungin valvontaeläinlääkäriin tehtäviin kuuluvat eläinlääkintähuollon valvontatehtävät myös Raisiossa, Naantalissa sekä Ruskolla. Liedon kunnan kanssa on tehty sopimus 1.1.2013 lähtien valvontaeläinlääkärien toimialueesta. Sopimuksessa on sovittu, että Turun valvontaeläinlääkäri voi tietyissä tapauksissa tehdä valvontaa myös Liedon ympäristöterveydenhuollon alueella. Samoin Liedon valvontaeläinlääkäri voi toimia valvontatehtävissä Turun valvontaeläinlääkäriin alueella.

3.1. Resurssitarpeen kartoitus

Tämän suunnitelman liitteenä on resurssitarpeen kartoitus. Resurssitarpeen kartoituksessa on lueteloitu valvontakohteiden lukumäärät ryhmittäin ja myös alueen eläinmäärät.

Ostopalvelujen osalta palvelun tarjoaja vastaa sopimusten mukaan riittävästä resursseista. Turku on tehnyt sopimuksen yksityisen palveluntarjoajan kanssa pieneläinpäivystyksestä Varsinais-Suomen maakunnan alueella ja myy pieneläinpäivystyspalvelut muille Varsinais-Suomen yhteistoiminta-alueille. Turku ostaa hyöty- ja isokokoisten kotieläinten peruseläinlääkäripalvelun ja kiireellisen eläinlääkäriavun (päivystys) Liedon yhteistoiminta-alueelta.

Valvontaeläinlääkäriin toimialueena on myös Raision ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue. Näin ollen valvontaeläinlääkäriin osalta Turun resursseiksi voidaan laskea 80 % hänen työpanoksestaan kun käytetään laskentatapana asukaslukujen suhdetta.

Liitteenä on myös Raision ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen resurssikartoitus, koska valvontaeläinlääkäriin toimialueeseen kuuluu myös tämä alue.

3.2 Henkilökunnan osaamisen ja pätevyyden varmistaminen

Kunnaneläinlääkäriin tulee olla laillistettu eläinlääkäri ja perehtynyt virkaan kuuluviin tehtäviin.

Kunta työnantajana huolehtii siitä, että eläinlääkintähuollon henkilöstöllä on riittävät mahdollisuudet osallistua täydennyskoulutukseen. Ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman mukaan ympäristöterveydenhuollon henkilökunnan on päästävä osallistumaan ammatilliseen täydennyskoulutukseen vähintään kahdeksana päivänä vuodessa.

Valvontaeläinlääkäri osallistuu tarjolla oleviin valvontaeläinlääkäreiden, aluehallintoviraston ja Eviiran järjestämiin viranomaisten koulutustilaisuuksiin sekä muihin soveltuviin koulutustapahtumiin.

Ostopalvelulla yksityiseltä tai kunnalliselta palveluntuottajalta hankittavien eläinlääkäripalveluiden henkilökunnan pätevyysvaatimukset on kirjattu sopimukseen ja sopimuksen tehnyt yritys tai kunta vastaa siitä, että henkilökunta on pätevää ja että henkilökunta saa riittävästi jatkokoulutusta.

4. Tietojärjestelmät

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan liittyvät tiedot tallennetaan sähköisiin tietokantoihin. Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa tukemaan on rakennettu useita toisiinsa liittyviä tietojärjestelmiä. Eläinlääkintähallinnon tietojärjestelmä Elite korvataan uudella ja monipuolisemmalla Elvillä asteittain vuosien 2014-2016 aikana. Elvissä on eläinlääkäri-, eläinkuljettaja-, eläinvälittäjä-

ja lääkevalmisterekisterit. lisäksi sinne tullaan tallentamaan virkatoimituksia, tautitapauksia, tautivastustusohjelmia (MV, CAE, scrabie), luvan- ja ilmoituksenvaraiset eläintenpitopaikat sekä rajoittavat määräykset. Toistaiseksi Elvi on vain Eviran ja AVI:n käytössä, mutta jatkossa myös kunnaneläinlääkärit tulevat käyttämään Elviä.

Kunnaneläinlääkärien käytössä on tällä hetkellä Eviran ylläpitämät eläintenpitäjärekisteri, eläintietojärjestelmä sekä valvonnan viranomaisextranet eli Eviranet. Eläinten hyvinvointisovellus (Elvis) on poistunut aktiivikäytöstä, mutta on edelleen selattavissa.

TRACES (Trade Control and Expert System) on komission ylläpitämä, internetissä toimiva järjestelmä mm. elävien eläinten ja eläimistä saatavien tuotteiden jäljitettävyyden ja valvonnan varmistamiseksi EU:n jäsenvaltioiden välisissä siirroissa (sisämarkkinakauppa) sekä tuonnissa EU:n ulkopuolisista maista. Järjestelmässä laaditaan sisämarkkinakaupassa vaadittavat terveystodistukset ja sivutuotteiden kaupalliset asiakirjat sekä eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen rajatodistus (CVED) sähköisesti. TRACES-järjestelmän avulla voidaan seurata ja jäljittää lähetyksiä ja eri osapuolet saavat tietoa lähetyserää koskevista tarkastuksista ja niiden tuloksista.

Kartturi-sovellusta käytetään helposti leviävien eläintautien vastustustoimenpiteissä piirtämällä karttapohjalle rajoitusvyöhykkeitä sekä hakemalla vyöhykkeiltä tilat, joilla on taudille herkkiä eläinlajeja.

Näiden järjestelmien pääasiallinen käyttäjä Turussa tulee olemaan valvontaeläinlääkäri.

Naseva on nautatilojen terveydenhuollon seurantajärjestelmä ja Sikava sikaloiden terveystuokitusrekisteri.

Valvontaeläinlääkärillä on käytössään Turun kaupungin atk-verkkoon liitetty tietokone ja pääsy kaupungin erilaisiin ohjelmiin, esim. Digia-tarkastajaan, joka on terveysvalvonnassa käytettävä tiedonhallinta- ja raportointijärjestelmä.

Eläinhoitolassa on käytössä Provet Net-tietojärjestelmä hoitolassa hoidettavia eläimiä varten. Provetiin merkitään myös eläinsuojelulain § 44:n toimenpiteenä otettujen eläinten hoitotietoja.

5. Yhteistyö ja viestintä

Monessa valvontatilanteessa saatetaan tarvita useamman viranomaisen yhteistyötä. Eläinsuojeluvalvonnassa poliisin ja valvontaeläinlääkäriin sekä muiden kunnaneläinlääkäreiden yhteistyö on tavanomaista. Toisinaan eläinsuojeluvalvonnassa tehdään yhteistyötä myös terveydenhuollon, terveystarkastajien sekä lastensuojelun ja aikuissosiaalityön kanssa.

Zoonoosissa tarvitaan yhteistyötä eläinlääkintähuollon ja terveydenhuollon kanssa.

Eläintautien valvonnassa valvontaeläinlääkäri tekee yhteistyötä AVI:n ja Eviran kanssa.

Erityistilanneviestinnässä toimitaan kunnan valmiussuunnitelman mukaisesti.

6. Maksut

Valvontatehtävistä maksettavista korvauksista on MMM:n, Kuntaliiton ja Eviran ohje.

Osa valvontatehtävistä esim. eläinten vientitarkastukset ovat maksullisia. Valtio laskuttaa näistä toimenpiteistä eläimen omistajaa vahvistetun taksan mukaisesti. (1587/2015 Maa- ja metsätalousministeriön asetus kunnaneläinlääkäriin maksullisista suoritteista)

Hyötyeläinten ja hevosten osalta noudatetaan kunnalliseläinlääkäritaksaa, koska eläinlääkäriinavun antaa kunnaneläinlääkäri.

7. Valvonnan toimeenpano

Kunnan on huolehdittava eläintautilaissa, eläinsuojelulaissa, eläinten lääkitsemislaissa sekä sivutuotelainsäädännössä kunnaneläinlääkärille säädettyjen tai näiden lakien nojalla määrättyjen valvontatehtävien hoidon edellytysten järjestämisestä alueellisen ja valtakunnallisen ohjelman mukaisesti. Kunta suunnittelee valvonnan toimeenpanon, johon sisältyy valvontamäärät ja niiden vaatimat resurssit. Kunta varmistaa korjaavien toimenpiteiden loppuun saattamisen. Lisäksi kunta varmistaa valvontatietojen asiallisen dokumentoinnin, tallentamisen ja raportoinnin.

8. Eläinten terveyden valvonta

8.1. Eläintautivalmius

Aluehallintovirasto AVI suunnittelee, ohjaa ja toteuttaa eläintautien vastustamista toimialueellaan. AVI ylläpitää toimialueensa eläintautivalmiutta ja laatii toimialuettaan koskevia valmiussuunnitelmia eläintautien varalta.

Eläintautivalmiudesta vastaa valvontaeläinlääkäri, joka on myös AVIn nimeämä valmiuseläinlääkäri. Eläintautitilanteita voivat olla esimerkiksi rabiestilanne tai lintujen tarttuvat taudit, esimerkiksi lintuinfluenssa, Newcastle'n tauti tai nautojen suu- ja sorkkatauti.

Valvontaeläinlääkäri käy AVIn ja Eviran järjestämissä valmiuseläinlääkärikoulutuksissa.

8.2. Eläintautiepäilyt ja –tapaukset

Tarttuvat eläintaudit jakautuvat lakisääteisesti vastustettaviin, ilmoitettaviin ja muihin tarttuviin eläintauteihin. Lakisääteisesti vastustettavat eläintaudit jaetaan edelleen helposti leviäviin, vaarallisiin ja valvottaviin eläintauteihin. Lakisääteisesti vastustettavien eläintautien vastustustoimenpiteistä vastaa yleensä kunnaneläinlääkäri, aluehallintovirasto tai Evira, siten kuin eläintautilaissa on tarkemmin säädetty. Joidenkin lakisääteisesti vastustettavien eläintautien vastustamistoimenpiteistä on säädetty eläintautilain nojalla erillissäädöksin. Ilmoitettavia eläintauteja koskee velvollisuus ilmoittaa eläintaudin esiintymisestä tai epäilystä maa- ja metsätalousministeriöön eläintautien ilmoittamisesta ja mikrobikantojen toimittamisesta antaman asetuksen (1010/2013) mukaisesti.

Epäily tarttuvan eläintaudin esiintymisestä voi syntyä pääsääntöisesti joko tilalla eläimen tai eläinryhmän kliinisten oireiden tai tuotannon tunnuslukujen muutosten perusteella tai näytteen tutkimuksen yhteydessä laboratoriossa. Kunnan- tai läänineläinlääkäriin on viipymättä tutkittava eläin, jossa epäilläään vastustettavaa tai uutta vakavaa eläintautia ja arvioitava, onko kyseessä epäily, joka on syytä varmistaa lisätutkimuksilla. Joskus päätöksen lisänäytteidien ottamisesta tekee Evira. Jos kyseessä on virallinen eläintautiepäily, aluehallintovirasto voi antaa pitopaikalle välttämättömiä toimenpiteitä koskevan päätöksen taudin leviämisen estämiseksi. Päätöksen siitä, onko kyseessä virallinen eläintautiepäily, tekee aluehallintovirasto. Eläintautitilanteessa aluehallintoviraston on varmistettava toimenpiteet tartunnan leviämisen ehkäisemiseksi, taudin alkuperän ja levinneisyy-

den selvittämiseksi ja järjestää tapauksen jälkihoito sekä yhteistyö elinkeinon kanssa vahinkojen minimoimiseksi ja uusien tartuntojen torjumiseksi

Eläintautitilanteessa ryhdytään tarvittaviin lain määräämiin toimenpiteisiin ja ilmoitetaan asiasta kaikille kaupungin virkaeläinlääkäreille ja myös terveydenhuollon vastuullisille viranhaltijoille.

8.3. Eläintautien ilmoittaminen

Eläinlääkärin on ilmoitettava vastustettavan eläintaudin epäilystä tai todetusta taudista viipymättä läänineläinlääkärille AVlin. Kunnaneläinlääkärin taas on toimitettava kuukausiyhteenveto alueellaan epäillyistä tai todetuista eläintaudeista aluehallintovirastoon kuukausittain seuraavan kuun 15. päivään mennessä.

8.4. Eläintauteja tukevat laboratoriot

Vastustettavia eläintauteja voidaan tutkia ainoastaan Evirassa tai Eviran hyväksymässä laboratoriossa. Valvontaeläinlääkäri lähettää eläintautinäytteet tutkittavaksi näihin laboratorioihin.

8.5. Pakollinen ja vapaaehtoinen terveystarkkailu

Joillekin lakisääteisesti vastustettaville eläintaudeille on erillislainsäädännöllä säädetty terveystarkkailun vähimmäistasosta. Kana-, broileri- ja kalkkunaparvia, uudistuseläimiä tuottavia sikaloita ja keinosiemennyssonneja tai raakamaitoa tuottavia nautojen pitopaikkoja koskee pakollinen salmonellavalvonta. Pitopaikat voivat liittyä vapaaehtoiseen terveystarkkailuun lampaiden ja vuohien maedi-visnan sekä scrapien varalta, tarhattujen hirvieläinten tuberkuloosin tai kalojen BKD:n varalta. (Vna 838/2013). Myös siipikarjan vientilaitoksilla on toteutettava erillistä terveystarkkailu- ja näytteenotto-ohjelmaa.

Terveystarkkailuun liittyy säännöllinen käynti pitopaikoissa ja näytteenotto tai näytteenoton seuranta. Tilakäyntien tiheys riippuu useimmiten eläintenpidon tarkoituksesta tai pitopaikan eläinten terveystarkkailusta. Pitopaikkojen on erikseen liityttävä vapaaehtoiseen terveystarkkailuun aluehallintovirastolle lähettämällä ilmoituksella. Aluehallintovirasto antaa vapaaehtoiseen terveystarkkailuun kuuluvalla pitopaikalla terveystarkkailusta koskevan päätöksen. Pakolliseen terveystarkkailuun kuuluville pitopaikoille ei anneta terveystarkkailusta. Aluehallintovirasto valvoo tarkastuskäyntien ja näytteenoton toteutumista pitopaikoissa niiden terveystarkkailun edellyttämällä tavalla. Aluehallintovirasto luetteloii siipikarjan hyväksytyt vientilaitokset ja valvoo niiden säännöllisten tarkastusten ja tutkimusten toteutumista.

Kunta sisällyttää omaan suunnitelmaansa pitopaikkojen terveystarkkailuun liittyvät tilakäynnit ja suunnittelee niiden toteutuksen. Salmonellavalvontaohjelman osalta kunta seuraa toimijan toteuttaman näytteenoton säädöstenmukaisuutta ja hallinnoi parvista toimitettuja saapumisilmoituksia sekä huolehtii omalta osaltaan pakolliseen terveystarkkailuun liittyvien tilakäyntien toteutumisesta. Kunta välittää terveystarkkailunsaadut tiedot aluehallintovirastolle. Aluehallintovirasto suunnittelee, kuinka toimitaan tilanteessa, jossa terveystarkkailua ei ole toteutettu säädösten mukaisesti.

Valvontaeläinlääkärin toimialueella on yksi lammastila, joka on liittynyt vapaaehtoisen maedi-visnan ja scrapien terveystarkkailuohjelmaan. Tälle tilalle tehdään vuosittain scrapie-valvontakäynti sekä maedi-visnan statuksen mukainen verinäytteenotto. Lisäksi valvontaeläinlääkäri suorittaa kerran vuodessa yhdelle siipikarja-tilalle salmonella-valvontaohjelman mukaisen valvonta- ja näytteenotokäynnin.

8.6. Vesiviljelylaitosten terveystarkkailu

Vesiviljelylaitosten tarkastukset ja näytteenotto tehdään pääosin riskiperusteisesti.

Evira lähettää aluehallintovirastoihin vuosittain erillisen ohjeen kyseisen vuoden tarkastuksista ja näytteenotoista. Ohje sisältää lakisääteisiä vaatimuksia ja suositusluonteisia ohjeita. Eviran vuosittaisessa ohjeessa luokitellaan laitokset riskiluokkiin laitostyyppin mukaisesti ja ohjeistetaan valvonnan perustaso tietyn tyyppisille laitoksille. Aluehallintovirasto huomioi paikalliset olosuhteet laitosten luokituksessa. Kunnaneläinlääkäri tekee tarkastukset ja suorittaa näytteenoton aluehallintoviraston määräämällä tavalla. Tarkastusten tarkoituksena on havainnoida eläimiä ja etsiä tarttuvien kala- tai raputautien oireita. Olennainen osa tarkastusta on kirjanpitoon ja laitoksen omavalvonnan kuvaukseen perehtyminen. Laitosten omavalvonta tarkastetaan ja sitä pyritään kehittämään yhdessä toimijoiden kanssa.

Valvontaeläinlääkärin toimialueella on kolme kalanviljelylaitosta, joihin suoritetaan vuosittain tarkastuskäynti.

8.7. Muu eläintautivalvonta

Evira pyytää vuosittain seurantanäytteiden ottamista erillisen suunnitelman mukaan. Suurin osa pyydetyistä näytteistä perustuu EU:n yhteiseen lainsäädäntöön ja Evira on raportointivaltainen seurantaohjelmien toteutumisesta maa- ja metsätalousministeriölle ja Euroopan Unionille. Evira lähettää seurantaohjelmien toimeenpanosta erillisen kirjeen aluehallintovirastoille silloin, kun seurantaohjelmaa ei edellytetä suoraan kansallisen lainsäädännön nojalla. Tällaisia erikseen vuosittain pyydettyjä seurantanäytteitä otetaan muun muassa lintuinfluenssan varalta tiloilta ja teurastamoilta.

Aluehallintovirasto suunnittelee seurantanäytteiden oton määrääjässä ja näytteiden oton etenemisen seurannan.

Kunta suunnittelee näytteidenoton toteuttamisen määrääjässä, etenemisen seurannan, tietojen tallentamisen ja tietojen toimittamisen aluehallintovirastolle näytteenoton etenemisestä.

Eläinnäyttelyt

Evira julkaisee ohjeen maatalousnäyttelyihin vietävien eläinten tarkastuksista ja eläimiltä vaadittavista tutkimuksista. Ohje sisältää lakisääteisiä vaatimuksia ja suositusluonteisia ohjeita.

Eläinten keinollinen lisääntyminen

Aluehallintovirasto hyväksyy hakemuksesta nautojen, sikojen, hevosten, lampaiden ja vuohien spermankeräysasemat, spermavarastot, alkiontuotanto- ja alkionkeräysryhmät sekä sperman keräysasemille toimitettavien eläinten karanteenit, mikäli niiden tilat ja toiminta täyttävät säädösten asettamat vaatimukset. Aluehallintovirasto lähettää hyväksymisen tiedoksi Eviraan. Evira rekisteröi hyväksytyt asemat, varastot ja ryhmät ja tiedottaa niistä toimijoille ja muiden jäsenvaltioiden viranomaisille lainsäädännön (neuvoston direktiivi 92/65/ETY ja komission päätös 2009/712/EY) mukaisesti.

Kunnaneläinlääkäri valvoo karanteeneja, sperman keräysasemia, alkioiden keräysryhmiä, alkioiden tuotantoryhmiä sekä spermavarastoja ja suorittaa niissä säännöllisiä tarkastuksia sen varmistamiseksi, että ne täyttävät hyväksymiselle säädetyt edellytykset ja että toiminnalle säädetyt vaatimukset ja hyväksymispäätöksessä asetettuja ehtoja noudatetaan.

Valvontaeläinlääkärin toimialueella on yksi oriasema.

Kyyhkyslakat

Kyyhkyslakoissa, joista lähetetään kyyhkysiä kilpailuihin tai näyttelyihin, on kaikki lakassa pidettävät kyyhkysrokotettava vuosittain Newcastlel taudin leviämisen ehkäisemiseksi. Rokotuksen voi suorittaa kunnaneläinlääkäri tai muu eläinlääkäri. Tiedot rokotuksista on lähetettävä läänineläinlää-

kärille. Rokotusvelvollisuuden toteutumisen varmistamiseksi läänineläinlääkäri voi määrätä kunnaneläinlääkäriin tarkastamaan näyttelyyn tai kilpailuun osallistuvien kyyhkysten rokotustodistukset näyttely- tai kilpailupaikalla. Viesti-, näyttely- ja koristekyyhkyjen pitopaikkojen tulee olla rekisteröityjä.

Valvontaeläinlääkäriin alueella on kahdeksan kyyhkysten pitoon rekisteröitynyttä toimijaa. Näistä neljä toimijaa on rokottanut lintujansa Newcastle'n taudin rokotteella.

9. Eläinten merkitseminen ja rekisteröinti

Nautojen, sikojen, lampaiden, vuohien, haaskaruokintapaikkojen, siipikarjan (ml. fasaanit, viiriäiset, kyyhkyt jne.), mehiläisten ja kimalaisten, turkiseläinten, kamelieläinten (kamelit, laamat ja alpakat) ja hirvieläinten (pl. porot) pitäjien on ennen eläintenpidon aloittamista rekisteröidyttävä eläintenpitäjäksi oman kuntansa maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Vesiviljelyeläinten pitäjien on rekisteröidyttävä oman alueensa Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Samassa yhteydessä eläintenpitäjä rekisteröi pitopaikan kyseiselle eläinlajille.

Valvontaeläinlääkäri ja kunnaneläinlääkärit tarkistavat rekisteröintiasiat muiden tilakäyntien yhteydessä.

10. Eläinten lääkitsemisen valvonta

Uusi laki eläinten lääkitsemisestä (387/2014; lääkitsemislaki) astui voimaan 1.12.2014. Sen nojalla annettavat asetukset ovat vielä valmisteltavana. EHO päivitetään lääkitsemislain osalta asetusten valmistuttua.

Läkitsemislain mukaisia viranomaisia ovat maa- ja metsätalousministeriö, Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, aluehallintovirastot sekä kunnaneläinlääkärit aluehallintoviraston määräyksen mukaisesti eläinten pitopaikoissa.

11. Sisämarkkinakauppa, vienti ja tuonti

11.1. Sisämarkkinakauppa

Evira ilmoittaa rekisteröinneistä ja tuontiluvista ohjeineen aluehallintovirastoon ja tapauskohtaisesti myös kunnaneläinlääkärille tai muulle valvovalle virkaeläinlääkärille. Aluehallintovirastossa ja kunnassa kirjataan nämä ilmoitukset sekä huomioidaan erityisesti, mitkä eläinlajit tai tuotteet ovat kyseessä ja koskevatko rekisteröinnit sisämarkkinatuontia vai -vientä.

Sisämarkkinatuonti

Aluehallintovirasto seuraa saapuvia eriä TRACES-järjestelmän avulla ja määrää kunnaneläinlääkäriin tarvittaessa tarkastamaan saapuneet erät. Kunnaneläinlääkäri voi seurata saapuvia eriä TRACES-järjestelmässä ja tehdä saapuneiden erien tarkastuksia myös ilman aluehallintoviraston kehotusta. Virkaeläinlääkäriin on aina ryhdyttävä toimenpiteisiin, jos epäilee alueellaan olevan laittomasti tuotuja eriä.

Virkaeläinlääkäri raportoi sisämarkkinatuontierille tekemänsä tarkastukset TRACES-järjestelmään täyttämällä terveystodistuksen valvonta- eli III-osion. Saapuneiden sivutuote-erien osalta täytetään

valvontaosio kaupalliseen asiakirjaan (DOCOM) TRACES-järjestelmään, kun kunnaneläinlääkäri on ensin varmistunut, että erät ovat saapuneet laitokseen.

Aluehallintoviraston laittomista tuonneista tekemät hallintopäätökset ilmoitetaan Eviraan. Jos laittonia eriä halutaan palauttaa alkuperämaahan, se edellyttää lupaa kyseisen jäsenvaltion viranomaisilta. Annettujen määräysten toteutumista seurataan aina, esim. varmistamalla että eläimet on palautettu alkuperämaahan tai että ne on lopetettu. Seuranta tapahtuu esim. pyytämällä virka-apua tullilta ja tekemällä yhteistyötä alkuperämaan viranomaisten kanssa. Aluehallintovirasto huolehtii virkaeläinlääkäreiden ja toimijoiden riittävästä TRACES-neuvonnasta sekä virkaeläinlääkäreiden ja mahdollisuuksien mukaan myös toimijoiden TRACES-koulutuksesta (esim. virkaeläinlääkäreiden osallistuminen Eviran järjestämään TRACES-koulutukseen).

Vuonna 2015 tuli valvontaeläinlääkäriin tietoon kuusi laitonta maahantuontiepäilyä, joiden vuoksi tehtiin valvontatoimenpiteitä.

Sisämarkkinavienti

Sisämarkkinaviennissä toimijan on pyydettävä valvovalta kunnaneläinlääkäriltä lähetettävien, MMMa 1024/2013 liitteen 2 mukaisten erien, tarkastamista (poikkeuksena erät, joiden vientiin liittyvät tarkastukset ja asiakirjat voi tehdä myös toimija tai muu kuin virkaeläinlääkäri).

Kunnaneläinlääkäri tarkastaa lähetyksen ennen vientiä ja laatii tarkastuksen perusteella kyseisen eläinlajin ja tuotteen tiedot sisältävän terveystodistuksen TRACES-järjestelmässä.

Rekisteröityjen hevosten terveystodistusta ei välttämättä tarvitse laatia TRACES -järjestelmässä, mutta TRACES-järjestelmän käyttö on suositeltavaa. Rekisteröity hevonen ei tietyin ehdoin tarvitse terveystodistusta kilpamatkoilla Pohjoismaissa.

Virkaeläinlääkärit seuraavat mahdollista eristä vastaanottajamaassa saatavaa palautetta ja reagoivat siihen. Esim. TRACES-terveystodistuksen valvonta eli III-osion täyttö TRACES-järjestelmän kautta.

Vuonna 2015 valvontaeläinlääkäri teki 4 sisämarkkinaviennin tarkastusta.

11.2. Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin

Viejä pyytää kunnaneläinlääkäriltä tarkastusta ja selvittää vientiehdot. Viejän on varmistettava, että viennin kohdemaan vaatimat ehdot viennille täyttyvät. Jos kyseisten eläinten tai tuotteiden viennistä on tehty sopimus kohdemaan ja Suomen tai EU:n välillä, viennissä on noudatettava tämän sopimuksen ehtoja (MMMa 832 3 ja 5-6 §).

Jos vietävien eläinten tai tuotteiden viennistä on tehty sopimus kohdemaan ja Suomen tai EU:n välillä, viennissä käytettävä eläinlääkintötodistus voidaan tehdä tämän sopimuksen mukaisesti. Muussa tapauksessa viejä selvittää eläinlääkintötodistukseen sisältyvät vaatimukset kohdemaan viranomaisilta joko suoraan tai kohdemaassa toimivan tuojan avustuksella.

Vuonna 2015 valvontaeläinlääkäri teki 3 terveystarkastusta EU:n ulkopuolisiin maihin vietäville eläimille.

11.3. Tuonti EU:n ulkopuolelta ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus

EU:n ulkopuolelta nk. kolmansista maista tuotavat elävät eläimet ja eläinperäiset tuotteet saapuvat Suomeen aina eläinlääkinnällisen rajatarkastusaseman kautta. Tuodut erät eivät yleensä aiheuta toimenpiteitä alue- tai paikallistasolla. Joissakin tapauksissa tuonnin salliminen edellyttää erityistä

jälkivalvontaa määräpaikassa. Tämä koskee esimerkiksi Venäjältä tuotavia hevosia ja tiettyjä TRACES-järjestelmässä kanavoituja sivutuotteita.

Vuonna 2015 tuli valvontaeläinlääkärin tietoon 2 laitonta maahantuontiepäilyä EU:n ulkopuolelta tuodusta eläimestä.

12. Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Voimassa olevan eläinsuojelulainsäädännön noudattamista valvotaan eläinsuojelutarkastuksissa. Jos tarkastuksessa havaitaan, että eläinten suojelusta annettuja säädöksiä on rikottu, eläinsuojeluviranomainen ryhtyy lainsäädännön edellyttämiin pakkokeinoihin. Annettujen määräysten ja valvontojen loppuunsaattaminen varmistetaan sekä huolehditaan eläinsuojelusäädösten rikkomisen ilmoittamisesta poliisille.

Kunnaneläinlääkäri, poliisi ja terveystarkastaja valvovat eläinsuojelulainsäädännön noudattamista kunnan alueella. Valvontaviranomaisia ovat lisäksi tarkastuseläinlääkäri ja lihantarkastaja teurastamon alueella ja rajaeläinlääkäri toimialueellaan. Läänineläinlääkärit tekevät otantaan perustuvat eläinsuojelutarkastukset ja täydentävien ehtojen eläinten hyvinvoinnin tarkastukset sekä osallistuvat tarvittaessa hankalien eläinsuojelutapausten hoitoon alueellaan. Lisäksi aluehallintovirasto voi myöntää oikeuden eläinsuojeluvalvojalle tehdä eläinsuojelutarkastuksia muissa kuin kotirauhan piirissä olevissa eläinten pitopaikoissa.

Turussa eläinsuojeluviranomaisena toimii virka-aikana klo 8-16 valvontaeläinlääkäri. Eläinsuojelutarkastuksilla valvontaeläinlääkäri käyttää tarvittaessa virka-apuna poliisia, toista kunnaneläinlääkäriä tai terveystarkastajaa. Virka-ajan ulkopuolella eläinsuojeluviranomaisena toimii pääsääntöisesti poliisi ja tarvittaessa alueen päivystävä tuotantoeläinlääkäri, joka on virkasuhteessa kuntaan. AVI ei ole myöntänyt valvontaeläinlääkärin alueella eläinsuojeluvalvojille oikeutta tehdä eläinsuojelutarkastuksia kotirauhan piirissä olevissa eläinten pitopaikoissa.

12.1. Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus

Epäiltäessä, että eläintä hoidetaan, kohdellaan tai käytetään eläinsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai lopetusasetuksen vastaisella tavalla, aluehallintovirastolla, kunnaneläinlääkärillä, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavalla viranhaltijalla, poliisilla sekä aluehallintoviraston valtuuttamalla eläinsuojeluvalvojalla on oikeus tarkastuksen tekemiseen. Tarkastuksen tekijällä on oikeus päästä kaikkiin tiloihin, joissa eläimiä pidetään. Eläinsuojelutarkastuksen suorittajalla on oikeus tarvittaessa ottaa korvaukset tarkastusta varten tarvittavia näytteitä. Käynnillä tarkastetaan paitsi itse eläimet ja eläinten pitopaikka ja pitopaikan olosuhteet, myös eläimiä varten tarkoitettu ruoka ja juoma sekä välineet ja varusteet. Käynnillä voidaan tarkastaa myös luvan- ja ilmoituksenvaraisen toiminnan edellyttämä eläinluettelo, tuotantoeläimiä koskeva kirjanpito sekä lopetusasetuksessa edellytetyt asiakirjat.

Epäilyyn perustuvan eläinsuojelutarkastuksen tekee pääsääntöisesti valvontaeläinlääkäri. Valvontaeläinlääkärin pyynnöstä vastuu tarkastuksen ja päätöksen tekemisestä vaikeimpien eläinsuojelutehtävien osalta voidaan kuitenkin siirtää kunnalta läänineläinlääkärille. Kunta voi pyytää tapauksen siirtoa aluehallintovirastolle esimerkiksi tilanteessa, jossa toimija ei ole noudattanut hänelle toistuvasti annettuja kieltoja tai määräyksiä, ja kieltoa tai määräystä on tarvetta tehostaa uhkasakolla tai teettämisuhalla. Kunta voi pyytää tapauksen siirtoa aluehallintovirastolle myös esimerkiksi tilanteessa, jossa tarkastuskohteessa on useita eläimiä, joiden osalta on tarve ryhtyä eläinsuojelulain 44 §:n mukaisiin välittömiin toimenpiteisiin eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Eläinsuojeluilmoituksia eläinten huonosta kohtelusta voi tehdä sähköpostitse elainhoitola@turku.fi, suoraan valvontaeläinlääkärille tai poliisille. Lisäksi ilmoituksia tulee Suomen Eläinsuojeluyhdistykseltä sekä paikallisilta vapaaehtoisilta eläinsuojeluvalvojilta.

Valvontaeläinlääkäri teki toiminta-alueellaan vuonna 2015 noin 150 epäilyyn perustuvaa eläinsuojelutarkastusta.

12.2. Tiloilla tehtävät otantaan perustuvat eläinsuojelutarkastukset

Eläinten hyvinvointia koskevien direktiivien ja asetusten noudattamisen valvomiseksi eläintenpito-yksiköihin tehdään mm. otantaan perustuvia eläinsuojelutarkastuksia. Tavoitteena on tarkastaa vuosittain edustava määrä kaikista nauta-, sika-, lammas- ja vuohitiloista sekä anka-, hanhi- ja broileritiloista. Lisäksi tarkastetaan edustava määrä munivien kanojen pitoyksiköistä sekä turkistarhoista, eli yhteensä noin 700 tilaa. Osa tarkastettavista tiloista valitaan satunnaisotannalla tilarekisteristä, osa valitaan riskiin perustuen. Aluehallintovirastojen läänineläinlääkärit tekevät tarkastukset.

12.3. Luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuva tarkastus

Tarkastuksia voidaan tehdä myös ilman epäilyä eläinsuojelulainsäädännön rikkomisesta sellaisiin paikkoihin, joissa toiminta edellyttää eläinsuojelulaissa tarkoitetun luvan hakemista aluehallintovirastolta tai ilmoituksen tekemistä aluehallintovirastolle. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi sirkukset, eläintarhat ja -näyttelyt, eläinkaupat, pieneläinlaitokset, suuret kennelit sekä ravi- ja ratsastustallit, riistaeläintarhat, lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat sekä paikat joissa harjoitetaan eläinten lopetustoimintaa. Ilman epäilyä tarkastuksia saadaan tehdä myös eläinkilpailuihin ja muihin vastaaviin tilaisuuksiin.

Tavoitteena on tarkastaa luvan- ja ilmoituksenvarainen toiminta vuosittain. Mikäli luvan- ja ilmoituksenvaraista toimintaa ei valvota vuosittain, tehdään toiminnasta alueellinen riskinarviointi ja suunnitellaan kohteiden tarkastustiheys arvioinnin perusteella.

Valvontaeläinlääkäriin alueella on noin 75 luvan- tai ilmoituksenvaraista toimijaa. Toimintaa valvotaan riskiperusteisesti.

12.4. Eläinsuojeluvalvojat

Aluehallintovirastojen valtuuttamat eläinsuojeluvalvojat voivat suorittaa epäilyyn perustuvia eläinsuojelutarkastuksia sekä luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuvia tarkastuksia. Aluehallintoviraston valtuuttamalla eläinsuojeluvalvojalla on oikeus tehdä eläinsuojelutarkastuksia muissa kuin kotirauhan piirissä olevissa eläinten pitopaikoissa. Kotirauhan piiriin kohdistuvassa tarkastuksessa eläinsuojeluvalvoja voi kuitenkin tarkastusoikeutensa rajoissa tarvittaessa avustaa viranomaista.

Turun seudulla ei ole yhtään AVIn valtuuttamaa eläinsuojeluvalvojaa.

12.5. Eläinkuljetukset

Aluehallintovirastot myöntävät hakemuksesta kaupallisen toiminnan yhteydessä tapahtuvia kuljetuksia suorittaville henkilöille ja yrityksille eläinkuljettajaluvat ja niihin liittyvät kuljetusvälineen hyväksymistodistukset sekä kuljettajan ja hoitajan pätevyystodistukset. (Laki eläinten kuljetuksesta 1429/2006, 5 luku)

Jos on aihetta epäillä, että eläintä kuljetetaan eläinkuljetussäädösten vastaisella tavalla, poliisilla, kunnaneläinlääkärillä, aluehallintovirastolla, rajaeläinlääkärillä ja tarkastuseläinlääkärillä on oikeus tarkastaa eläinkuljetus. Poliisi saa tarkastaa eläinkuljetuksen myös ilman epäilyä säädösten rikkomisesta, samoin rajaeläinlääkäri ja tarkastuseläinlääkäri toimialueillaan. Eläinkuljetusta tarkastettaessa on viranomaisella oikeus tarkastaa eläimet, kuljetuskalusto, ravinto, juotava, varusteet ja väli

Evira ja aluehallintovirasto voivat määrätä virkaeläinlääkärit tekemään erityisiä tarkastuksia eläin- kuljetuksissa.

12.6. Teurastamot

Teurastamoiden ja pienteurastamoiden tarkastuseläinlääkärit ovat pääasiassa Eviran palveluksessa. Muutamien pienteurastamoiden valvonnasta Eviralla on sopimus kunnan kanssa. Turun kaupungilla ei ole sopimusta Eviran kanssa teurastamoiden valvonnasta.

12.7. Koe-eläintoiminnan valvonta

Koe-eläintoiminnan lupahallinnosta sekä valvonnasta vastaavat Etelä-Suomen sekä Itä-Suomen aluehallintovirastot.

12.8. Turun kaupungin eläinhoitola

Turun kaupungilla on eläinhoitola osoitteessa Vanha Tampereentie 229, 20380 Turku. Hoitolassa hoidetaan talteen otettuja löytöeläimiä sekä viranomaisien eläinsuojelulain § 44:n mukaisesti huostaan ottamia eläimiä. Eläinlajit ovat koira, kissa sekä muut pienet harraste-eläimet.

Löytöeläimiä hoidetaan vähintään 15 päivän ajan. Jos omistajat eivät nouda eläimiään tämän ajan kuluessa, ne siirtyvät sopimuksen mukaisesti vuorokautena 17 Turun eläinsuojeluyhdistyksen omistukseen, mikä etsii niille uudet kodit. Eläinsuojeluviranomaisen haltuun ottamat eläimet ovat hoitolassa niin kauan, kunnes niistä on tehty uusi eläinsuojelulain § 44:n mukainen lopullinen päätös.

Turku on tehnyt sopimuksen löytöeläinten hoidosta 13 ympäristökunnan kanssa.

13. Eläimistä saatavat sivutuotteet

Aluehallintovirasto hyväksyy väliasteen toimia harjoittavat laitokset, sellaiset hygienisointiyksiköt, joissa käsitellään sivutuotteita toimitettavaksi biokaasulaitoksiin tai kompostoitavaksi ja jotka eivät sijaitse sivutuoteasetuksen mukaan hyväksytyyn laitoksen yhteydessä sekä täytöntönpanoasetuksen mukaisia vaihtoehtoisia menetelmiä käyttävät käsittelylaitokset. Aluehallintovirasto rekisteröi osan teknisistä laitoksista.

Kunnaneläinlääkäri hyväksyy polttolaitokset, rinnakkaispolttolaitokset ja johdettujen tuotteiden varastointilaitokset silloin, kun tuotteet on tarkoitus hävittää polttamalla tai hyväksytylle kaatopaikalle toimittamalla. Kunnaneläinlääkäri rekisteröi osan teknisistä laitoksista, johdettujen tuotteiden varastointilaitokset silloin, kun tuotteet on tarkoitettu tekniseen käyttöön sekä toimijat, jotka käyttävät sivutuotteita erityisiin ruokintatarkoituksiin. Hyväksyntä- ja rekisteröintipäätökset on ilmoitettava välittömästi Eviraan. Eviran nettisivuilla ylläpidettävältä hyväksytyjen ja rekisteröityjen sivutuotealanlaitosten listalta on nähtävissä ajantasainen luettelo laitoksista ja niiden sijainnista.

Aluehallintovirasto ja kunnaneläinlääkäri valvovat hyväksymiään ja rekisteröimiään laitoksia ja toimijoita ja myös osin Eviran hyväksymiä ja rekisteröimiä laitoksia ja toimijoita Eviran vuosittaisen valvontaohjeen mukaisesti. Evira määrittelee ohjeessa kunkin laitostyyppien riskinarviointiin perustuvan tarkastustiheyden. Toimijoiden osalta aluehallintovirasto määrittelee itse vuosittain tarkastettavan määrän riskiperusteisesti valvontasuunnitelmassaan. Aluehallintovirasto päättää alueellaan riskinarviointiinsa perustuen, mitkä laitokset ja toimijat tarkastetaan. Valvontaviranomaiset toimittavat hyväksyntään ja valvontaan liittyvät tarkastuskertomukset Eviran sivutuotejaostoon.

Turussa on valvontaeläinlääkäriin valvonnassa yksi varastointilaitos, yksi polttolaitos sekä kolme tutkimusnäytteitä tai diagnostisia näytteitä käyttäviä laitoksia. 1.7.2015 asti voimaan sivutuotelain

muutos, jolloin valvontatehtäviä siirtyi suoraan valvontaeläinlääkäreiden toteutettavaksi. Vuoden 2016 alusta valvonta muuttuu toimijalle maksulliseksi.

13.1. Sivutuotteita käyttävät toimijat

Eläintenpitäjärekisterin osana toimivaan haaskapaikkarekisteriin rekisteröidään haaskatoiminnan aloitusilmoitukset. Toimija jättää täyttämänsä ilmoituslomakkeen kunnaneläinlääkärille, joka syötää tiedot välittömästi haaskapaikkarekisteriin. Haaskapaikalle annetaan virallinen tunnus. Mikäli kunnaneläinlääkäri ei pysty suorittamaan rekisteröintiä, ilmoitus toimitetaan aluehallintovirastoon, jossa tiedot syötetään rekisteriin. Luonnonvaraisia eläimiä ruokittaessa on jokaisesta käyttökerrasta ilmoitettava sivutuotteiden keräyskunnan ja käyttökunnan kunnaneläinlääkärille ennen kuin sivutuotteita viedään haaskapaikoille. Käyttökunnan kunnaneläinlääkäriin tulee kieltää sivutuotteiden käyttö, mikäli aineksessa on tautiriski tai lääkettä.

Sivutuotteita eläintarhaeläinten, sirkuseläinten sekä muiden matelijoiden ja petolintujen kuin eläintarhaeläinten ruokinnassa käyttävien toimijoiden on tehtävä kirjallinen ilmoitus toiminnan aloittamisesta paikalliselle kunnaneläinlääkärille, joka rekisteröi käyttäjät ja toimittaa tiedon välittömästi Eviraan. Sivutuotteita em. ruokintatarkoituksiin käyttävän toimijan on pidettävä kirjaa sivutuotteiden käytöstä ja ilmoitettava kunnaneläinlääkärille toiminnan loppuessa. Kunnaneläinlääkäri valvoo toimialueellaan toimipaikkoja, joissa sivutuotteita käytetään eläinten ruokintaan.

Turussa ei ole tiedossa yhtään tällaista toimijaa.

13.2. Sivutuotteiden hautaaminen

Kokonaisten märehitijöiden, sikojen, siipikarjan ja turkiseläinten raatojen, kotiteurastuksen sivutuotteiden, pienteurastamoista ja pienleikkaamoista peräisin olevien luokan 2 ja 3 teurassivutuotteiden ja tiettyjen muiden MMMa 1192/2011 § 4 mukaisten sivutuotteiden hautaaminen on sallittua ns. syrjäisillä alueilla. Kotiteurastuksen sivutuotteiden, teurastuspaikoista ja pienimuotoisista leikkaamoista peräisin olevien luokan 2 ja 3 sivutuotteiden hävitykseen sovelletaan samoja keräily- ja syrjäisiä alueita kuin kokonaisten raatojen hävitykseen. Keräilyalueilla em. sivutuotteet on käsiteltävä tai hävitettävä hyväksytyssä sivutuotelaitoksessa. Toimijan on pidettävä kirjaa haudattujen raatojen tai sivutuotteiden määrästä, luokista ja eläinlajeista sekä hautauspäivämäärästä ja -paikoista. Hautauksista on ilmoitettava aluehallintovirastolle tautitapauksissa.

Turun, Raision, Naantalın ja Ruskon kunnat kuuluvat syrjäiseen alueeseen ainoastaan lemmikkien, hevosten, kuolleena syntyneiden eläinten ja alkuperätilalla omaan käyttöön teurastettujen eläinten sivutuotteiden osalta. Märehitijöiden, sikojen ja siipikarjan osalta alue kuuluu keräilyn piiriin.

Tarvittaessa kunnaneläinlääkäri valvoo toimijoiden sivutuotteiden hävitystapoja, kirjanpitoja ja tarkistaa haudattavan sivutuotteen ja hautauspaikan. Tarkastukset kohdennetaan ensisijaisesti tiloihin, joilla on aikaisempien tarkastusten tai eläinluetteloista saatavien tietojen perusteella viitteitä säästösten noudattamatta jättämisestä.

14. Täydentävien ehtojen valvonta

Euroopan yhteisen maatalouspolitiikan keskeinen osa ovat viljelijöitä velvoittavat ns. täydentävät ehdot. Näiden ehtojen noudattaminen on EU:n viljelijöille maksamien suorien tukien ja EU:n osittain rahoittamien ympäristötuen, luonnonhaittakorvauksen ja eläinten hyvinvointituen maksamisen edellytys.

Täydentävät ehdot jaetaan neljään ehdonalaan, joista Eviran vastuulla Manner-Suomessa on kaksi: 1. kansanterveyden, eläinten ja kasvien terveyden valvonta sekä 2. eläinten hyvinvointivalvonta. Eviran osalta täydentävien ehtojen valvonta sisältää eläinten merkinnän ja rekisteröinnin, kasvin-

suojeluaineiden, kiellettyjen aineiden, rehujen, elintarvikkeiden (lääkejäämät, lääkityskirjanpito, kasvinsuojeluainejäämät), maidontuotantotilojen hygienian, munantuotantotilojen hygienian, siipikarjatilojen salmonellavalvonnan ja lihantuotantotilojen hygienian, TSE-taudin ehkäisemisen ja eläinten hyvinvoinnin valvonnan.

EU:n suoria ja osarahoitteisia tukia hakeneista eläintiloista on vuosittain valvottava vähintään yksi prosentti eli noin 210 tilaa. Eläinten merkinnässä ja rekisteröinnissä valvotaan vähintään 3 % tiloista eli noin 450 nautatilaa, 70 sikatilaa ja 50 lammas- ja vuohitilaa.

Aluehallintovirastoille kuuluvat täydentävien ehtojen valvontaan.

Valvontaa tehdään otantatiloilla ja laajennuksina mahdollisiin ilmiäntoihin perustuvien tarkastusten perusteella sekä mm. seuraavista valvonnoista:

- eläinsuojelutarkastukset
- maitohygieniatarkastukset
- salmonellavalvonta
- munantuotantotilojen hygieniavalvonta
- vierasainevalvontaohjelman mukainen valvonta
- kasvinsuojeluaineiden jäämävalvontaohjelman mukainen valvonta
- lääkekirjanpidon valvonta

Kunnan viranomaisten (kunnaneläinlääkäreiden ja kunnan elintarvikevalvontaviranomaisten) on tehtävä tarkastuksiin liittyvät asiakirjat riittävän tarkasti, jotta laajennuksia täydentävien ehtojen valvontoihin voidaan tehdä. Kunnan viranomaisten on myös toimitettava asiakirjat tiedoksi AVlin.

15. Eläinlääkäripalvelujen järjestäminen

Kuntien järjestämien ja ostopalveluina hankkimien eläinlääkäripalvelujen on oltava eläinlääketieteellisesti asianmukaisia. Kuntien on seurattava palvelujen saatavuutta, riittävyttä ja laatua osana ympäristöterveydenhuollon laadunvalvontaa.

Kunnan on järjestettävä arkipäivisin virka-aikana saatavilla oleva peruseläinlääkäripalvelu asukkaidensa pitämiä kotieläimiä varten sekä sellaisten yhteisöjen pitämiä kotieläimiä varten, joilla on kotipaikka sen alueella. Muita kotieläimiä kuin hyötyeläimiä varten tämä palvelu on kuitenkin järjestettävä vain, jos palvelua ei ole muuten saatavilla yhteistoiminta-alueella.

Kaikkia kunnan alueella pidettäviä hyötyeläimiä varten kunnan on kuitenkin järjestettävä arkipäivisin virka-aikana eläinlääkäriin käynnin eläintenpitopaikassa mahdollistava peruseläinlääkäripalvelu.

Eläinlääkintähuoltolain mukaan hyötyeläimiä ovat alkutuotannossa ja muussa elinkeinotoiminnassa sekä ihmisille tarpeellisissa työsuorituksissa käytettävät eläimet.

Kunta ei ole velvollinen järjestämään peruseläinlääkäripalvelua muille kotieläimille kuin hyötyeläimille niiltä osin, kun yhteistoiminta-alueella olevat yksityiset eläinlääkärit tai eläinlääkäriasemat tyydyttävät palveluiden kysynnän. Kunnan on omassa eläinlääkintähuollon suunnitelmassaan osoitettava, että yksityisiä eläinlääkäripalveluja on määrällisesti ja laadullisesti riittävinä ja keskeytyksettä saatavissa, jos kunta ei itse järjestä peruseläinlääkäripalvelua kaikille kotieläimille. Kunnan on varauduttava hoitamaan muita kuin hyötyeläimiä, jos yksityinen palvelutarjonta osoittautuu riittämättömäksi tai keskeytyy. Erityisesti hevosten suhteen jako hyötyeläimiin ja ei-hyötyeläimiin voi olla ongelmallinen ja tulkinnanvarainen. Käytännössä kunnan on syytä varautua tuottamaan peruseläinlääkäripalvelu kaikille alueensa hevosille, jos varmuutta yksityisestä palvelutarjonnasta ei ole.

Eläinlääkintähuoltolain perusteluissa on hyötyeläimiksi luokiteltu matkailuelinkeinon liittyvät reki-koirat, ratsastuskouluissa pidettävät hevoset, viranomaistoiminnassa käytettävät eläimet, opas-koirat sekä sellaiset alkutuotannon elinkeinotoimintaan liittyvät eläimet, jotka ovat ammattimaisen

toiminnan jatkumisen takaamiseksi pääsääntöisesti korvattavissa toisella samanarvoisella eläimellä.

Peruseläinlääkäripalvelulla tarkoitetaan eläinlääkäripalvelua, joka annetaan eläinlääketieteelliseen yleistutkimukseen tai kliiniseen tutkimukseen perustuen tavanomaisissa vastaanottotiloissa tai eläinsuojissa. Lain perustelujen mukaan peruseläinlääkäripalveluja ovat eläimistä ihmisiin tarttuvien tautien ennaltaehkäisemiseksi tarpeelliset sekä tuotantotaloudellisesti, epidemiologisesti tai eläinsuojelullisesti perusteltavissa olevat eläinlääkäripalvelut.

Turun kaupungilla ei ole palveluksessaan pieneläinten eikä tuotantoeläinten ja hevosten hoidosta vastaavaa kaupungineläinlääkäriä. Turussa on saatavana riittävästi yksityisiä eläinlääkäripalveluja ja nämä eläinlääkäriasemat ottavat normaalitoimintanaan vastaan myös kiireellistä eläinlääkäriapua tarvitsevia pieneläinpotilaita.

Tuotantoeläinten sekä hevosten normaalista päiväaikaisesta terveyden- ja sairaudenhoidosta vastaa Liedon kunta tehdyn sopimuksen mukaisesti. Tuotantoeläinten terveydenhuoltosopimuksia on tehty kunnaneläinlääkäreiden lisäksi myös yksityiseläinlääkäreiden kanssa.

15.1. Kiireellinen eläinlääkäriapu

Kunnan on järjestettävä kiireellistä eläinlääkäriapua kaikkia alueellaan vakinaisesti tai tilapäisesti olevia kotieläimiä varten kaikkina vuorokauden aikoina.

Kiireelliseen eläinlääkäriapuun kuuluvat akuutisti sairaiden eläinten perustutkimus ja vähintään ensiapuluonteiset hoitotoimenpiteet. Kiireellistä eläinlääkäriapua ovat muun muassa nautojen poikimahalvaushoidot, hevosten konservatiiviset ähkyhoidot, eri kotieläinten akuutit tulehdus- ja kiputilat, ompelua vaativat haavat sekä sokin hoito, synnytysapu ja eläimen hengen pelastamiseksi välttämättömät kirurgiset leikkaukset niiltä osin, kun leikkauksia peruseläinlääkärikoulutuksella pystytään suorittamaan tavanomaisissa vastaanottotiloissa ja eläinsuojissa ilman erityistyövälineitä. Keisarinleikkaus täytyy pystyä suorittamaan koirille, kissoille ja märehijöille, ellei leikkausta tarvitsevia potilaita pystytä nopeasti lähettämään riittävän lähellä sijaitsevaan jatkohoitopaikkaan. Pieneläinten luunmurtumissa on suoritettava välttämätön immobilisaatio. Kotieläinten ja eläinlääkäriin vastaanotolle tuotujen luonnonvaraisten eläinten lopettaminen eläinsuojelullisin perustein kuuluu kiireelliseen eläinlääkäriapuun. Kiireellisen eläinlääkäriavun tavoitteena on ensiaputyypinen toiminta, jolla pyritään hoitamaan eläimen henkeä ja hyvinvointia uhkaavat tapaukset ja varmistamaan, että potilaan tila ei kohtuuttomasti heikkene sen odottaessa virka-aikana annettavia palveluja.

Jos kunta ei järjestä arkipäivisin peruseläinlääkäripalveluja muille kotieläimille kuin hyötyeläimille sillä perusteella, että se on eläinlääkäripalveluja koskevassa suunnitelmassaan osoittanut, että yksityisiä peruseläinlääkäripalveluja on yhteistoiminta-alueella riittävästi ja keskeytyksettä saatavissa, on kunnan kuitenkin järjestettävä kiireellinen eläinlääkäriapu arkipäivisin myös ei-hyötyeläimille. Vaihtoehtoisesti kunnalla voi olla yksityisen palvelutuottajan kanssa sopimus, jolla varmistetaan, että kiireellistä eläinlääkäriapua on yhteistoiminta-alueella aina tarvittaessa varmuudella saatavissa.

Kaupunki on 30.3.2012 tehnyt sopimukset neljän turkulaisen yksityisen eläinlääkäriaseman kanssa kiireellisen eläinlääkäriavun järjestämisestä Turun kaupungin alueella virka-aikana. Turku ei erikseen maksa korvausta sopimusosapuolille sopimuksen mukaisesta toiminnasta.

Suureläinpäivystys

Tuotantoeläinten ja hevosten päivystystoiminnasta Turussa vastaa Liedon kunta tehdyn sopimuksen mukaisesti. Päivystysaikana arkisin klo 16.00-8.00 päivystävän eläinlääkäriin tavoittaa puhelinnumerosta 0600 0 41451 (0,7€/min + ppm).

Pieneläinpäivystys

Pieneläinpäivystyksestä on tehty ostopalvelusopimus Suomen Pieneläinklinikat Oy:n kanssa 1.1.2015 lähtien. Sopimus on voimassa 2015 - 2017, jonka jälkeen siinä on kahden vuoden optio. Pieneläinpäivystys järjestetään Eläinsairaala Turussa, Satakunnantie 162, Turku. Päivystyspuhelinnumero on 0600 12 444 (0,5€/min + ppm).

Keskitetty yhteydenottopalvelu

Keskitetyn yhteydenottopalvelun tarkoituksena on tehostaa eläinlääkäripäivystyksen toimintaa keskittämällä eläinlääkäripalveluja koskevat yhteydenotot yhteen paikkaan, josta asiakas voidaan ohjata päivystävälle vastaanotolle tai tilata eläinlääkäri käymään eläimen pitopaikassa. Tarvittaessa yhteydenottopisteessä voidaan antaa hoitoon liittyvää neuvontaa ja ohjata kiireettömissä tapauksissa asiakas virka-aikana annettaviin palveluihin.

Pieneläinpäivystyksen osalta yhteydenottopalvelu on numerossa 0600 12 444.

Virkatehtävät virka-ajan ulkopuolella

Kunnalle ei ole velvollisuutta järjestää päivystystä virkatehtävien hoitoa varten. Mikäli kunnassa ei ole päivystävää virkaeläinlääkärinä, on eläinsuojelulain nojalla toimivaltainen viranomaisen poliisi.

Päivystys helposti leviävien eläintautien varalta on valtakunnallinen läänineläinlääkäripäivystys. Kaksi läänineläinlääkärinä päivystää aina samanaikaisesti ja kummankin toimialueena on koko Suomi. Kulloinkin päivystävän läänineläinlääkäriin saa tietää Eviran puhelinvastaajasta numerosta 029 530 4340.

15.2. Saatavuus- ja laatuvaatimukset

Ajanvaraus

Eläimen omistajan tai haltijan on halutessaan pystyttävä varaamaan aika eläinlääkäriin käynnille eläintenpitopaikkaan, pieneläimen viemiseksi vastaanotolle tai hevosen viemiseksi tarvittaessa paikkaan, jossa hoitotoimenpiteet voidaan suorittaa turvallisesti. Kun yhteistoiminta-alueella toimii useampia praktikkoeläinlääkäreitä, tulisi asiakkaalle ei-kiireellisissä tapauksissa mahdollisuuksien mukaan antaa vapaus valita eläinlääkäri, jonka palveluksia hän käyttää.

Saatavuus

Peruseläinlääkäripalvelun ja kiireellisen eläinlääkäriavun tulee olla saatavilla palvelujen käyttäjien kannalta kohtuullisessa ajassa ja kohtuullisella etäisyydellä maantieteelliset olosuhteet huomioon ottaen. Tämä vaatimus täyttyy yksityisillä eläinlääkäriasemilla.

Palautteen kerääminen ja valitusten käsittely

Kunnan on syytä seurata eläinlääkäripalvelujen saatavuutta säännöllisesti toteutettavien asiakaskyselyjen avulla. Kunta suunnittelee, miten kunta palvelujen ja valvonnan järjestäjänä sekä työnantajana käsittelee eläinlääkintähuoltoa koskevat mahdolliset asiakasvalitukset ja korvauspyynnöt.

Turussa on olemassa oleva toimiva Paikalla palaute-järjestelmä, jonka avulla palvelua pyritään kehittämään.

15.3. Toimitilat

Turun kaupungilla ei ole omia toimitiloja eläinlääkintäpalveluiden käytössä.

15.4. Välineresurssit

Koska Turun kaupungilla ei ole omia praktikkoeläinlääkäreitä eikä näitä varten toimitiloja, ei käytettävissä ole myöskään suur- eikä pieneläinlääkinnän välineitä.

Normaalit suojavaatteet ja -jalkineet sekä erityisvarustus tarttuvien eläintautien ja zoonoosien varalta näytteenotto- ja pakkaustarvikkeineen kuuluvat varustukseen. Nämä varusteet löytyvät sekä Eläinhoitolasta, Vanha Tampereentie 229, Turku, että ympäristöterveydenhuollon toimistosta, Puolalankatu 5 Turku.

15.5. Ostopalvelut

Kunta voi tehdä yksityisen eläinlääkäripalvelun tuottajan kanssa sopimuksen peruseläinlääkäripalvelun ja kiireellisen eläinlääkärinavun tuottamisesta. Palveluntuottaja voi olla luonnollinen henkilö, yksityisoikeudellinen oikeushenkilö tai oppilaitos. Sopimusta ei voi tehdä yksityisen kanssa valvontatehtävien hoitamisesta. Palvelut on kilpailutettava hankintalainsäädännön mukaisesti.

Mikäli kuntaa ostaa palveluita yksityiseltä palveluntuottajalta, on kunnan suunniteltava, kuinka se valvoo ostopalveluidensa laatua. Vastuu palvelun saatavuudesta ja laadusta säilyy kunnalla, vaikka palvelu toteutettaisiin ostopalveluna. Ostopalveluiden laatua voi seurata esimerkiksi säännöllisillä asiakastytyväisyyskyselyillä sekä kertyvän asiakaspalautteiden perusteella ja käsittelemällä palaute palveluntuottajan kanssa.

Pieneläinpäivystystä valvotaan sopimuksen mukaisesti seurantakokouksin ja palautteiden käsittelyn muodossa.

15.6. Perustason ylittävät palvelut

Erikoiseläinlääkäripalvelut

Kunta voi halutessaan järjestää erikoiseläinlääkäritason palveluja, mutta eläinlääkintähuoltolaki ei siihen velvoita. Alueen elinkeinorakenne on joka tapauksessa syytä huomioida yhteistoiminta-alueen eläinlääkäreiden keskinäisessä työnjaossa sekä jatko- ja täydennyskoulutuksessa.

Yksityisillä eläinklinikoilla on tarjolla erikoiseläinlääkäripalveluita, myös pieneläinpäivystyksestä vastaavalla klinikalla.

Remissiomahdollisuudet

Hevosten ja pieneläinten suhteen kunnan tulisi pyrkiä turvaamaan perustasoa vaativampien eläinlääkäripalvelujen saatavuus vaativaa jatkohoitoa tarvitsevien potilaiden kohdalla sopimalla lähete- menettelystä yksityisten hevos- ja pieneläinklinikoiden tai Yliopistollisen eläinsairaalan kanssa.

Eläimiä hoitavat eläinlääkärit sopivat itse yksityisten eläinklinikoiden sekä yliopistosairaalan kanssa potilaiden lähettämisestä jatkotutkimuksiin ja -hoitoihin.

Laboratoriopalvelut

Kunnan on suunniteltava, miten on järjestetty maitonäytteiden, verinäytteiden, ulostenäytteiden, muiden kudokset-, erite-, ym. näytteiden sekä kalojen ja muiden raadonavausta tarvitsevien kokonais- ten eläinten tutkittavaksi lähettäminen ja laboratoriovastausten viivytyksetön vastaanottaminen. Tartuntavaarallisen materiaalin lähettäminen on suunniteltava erikseen. Osa analytiikasta, esimerkiksi mastiittinäytteiden viljely, voidaan järjestää myös vastaanotolla tapahtuvaksi, jos tähän on tarvittavat välineet ja avustavaa henkilökuntaa on riittävästi.

Laboratoriopalveluita on saatavilla yksityisiltä eläinklinikoilta.

16. Seuranta, arviointi ja raportointi

Ympäristöterveydenhuollon yhteinen valvontasuunnitelma hyväksytään kunnan ympäristöterveydenhuollosta vastaavassa monijäsenisessä toimielimessä. Yhteisen valvontasuunnitelman osana on luontevaa hyväksyä myös eläinlääkintähuollon suunnitelma, vaikka eläinlääkintähuoltolaki ei sitä erityisesti edellytä. Ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntö ei edellytä toiminnanharjoittajien kuulemista valvontasuunnitelmasta, mutta hallintolain 41 §:n mukaisesti tulee toiminnanharjoittajille varata vaikutusmahdollisuuksia. Asian vireillöolosta voidaan ilmoittaa sopivalla tavalla viranomaisen harkinnan mukaan. Tiedotus on syytä kohdistaa myös yksityisiin eläinlääkäripalvelujen tuottajiin.

Kunta päivittää eläinlääkintähuollon suunnitelmansa tarvittaessa, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein.

Kunta arvioi suunnitelmansa toteutumista aina toimintavuoden päätyttyä ja laatii siitä arviointiraportin. On suositeltavaa, että raportin hyväksyy asianomainen lautakunta tai muu monijäseninen toimielin, joka myös käsittelee korjaustoimenpiteitä. Hyväksytty raportti lähetetään aluehallintovirastolle maaliskuun loppuun mennessä.

Resurssien riittävyyden arvioimiseksi kunta ylläpitää tilastoa järjestämiensä eläinlääkäripalvelujen käytöstä. Tilastosta ilmenee vuositasolla ainakin sairaskäyntien, terveydenhuoltokäyntien ja pieneläinvastaanottokäyntien määrät virka-aikana sekä sairaskäyntien ja pieneläinvastaanottokäyntien määrät päivystysaikana. Tilasto liitetään kunnan suorittamaan suunnitelman toteutumisen arviointiin ja toimitettava vuosittain aluehallintovirastolle.

Muu raportointi

Elintarvikeketjun valvonnan tulokset raportoidaan vuosittain VASU-raportoinnilla helmikuun loppuun mennessä ja siten eläinlääkintähuollon suunnitelmien arvioinnin yhteydessä ei kerätä numeerista tietoa valvonnoista. Aluehallintovirastot keräävät ja toimittavat vuosittain Eviralle VASU-raportoinnissa tarvittavat tiedot. VASU-raportoinnista on lisätietoa VASU:n II-osan kohdassa 8.3.3.

Muut viranomaisten pyytämät raportit ja tilastot:

- eläinsuojelutarkastuskertomukset/päätökset
 - terveysvalvontaan liittyvät käynnit
 - tautiepäilyt
 - eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan työt, joista kunta laskuttaa valtiota
 - muut viranomaisten pyytämät vuosiyhteenvedot ym.
- vastustettavien eläintautien hallinnassa tehdyt toimenpiteet

LIITE 1

Eläinlääkintähuollon painopistealueet 2016 ja suunnitelma vuoden 2017 painopiste-alueista

Valvontasuunnitelman sisältyvä valvonnan painopiste	2016	2017
Kuntien järjestämän eläinlääkäripäivystyksen toteuttamisen varmistaminen eläinlääkintähuoltolain vaatimusten mukaisesti		
Elvin käyttöönotto	(X)	X
<i>Uudistetun eläintautilain toimeenpano</i>	X	
<i>Eläinpitäjä- ja pitopaikkarekisteröinnin valvonnan tehostaminen</i>	X	
EU lemmikkieläinasetuksen toimeenpano sisämarkkinakaupassa		
EU eläintautilain toimeenpano		X
<i>Uudistetun eläinten lääkitsemistä ja lääkkeiden luovuttamista koskevan lainsäädännön toimeenpano</i>	X	
Eläinten suojelua lopetuksen ja teurastuksen aikana koskevan neuvoston asetuksen toimeenpano		
Uudistetun eläinsuojelulain toimeenpano		X
EU:n eläinten hyvinvointilain toimeenpano		X
<i>Uuden sivutuotelain toimeenpano</i>	X	
<i>Kattavan ja riskiperusteisen sivutuotevalvontasuunnitelman toimeenpano</i>	X	

Kunta / Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue
Raision kaupunki, v. 2016

1. ELÄINMÄÄRÄT KUNNAN ALUEELLA

a. Tuotantoeläintilat	Lkm
Nautatilat	15
Sikatilat	8
Lammas- ja vuohitilat	7
Hevostilat	7
Siipikarjatilat	5
Vesiviljelylaitokset	2
Turkistarhat	0
Tarhatun riistan tilat	1
Mehiläistarhat	5
Muut tuotantoeläinyksiköt	
b. Lemmikit	Lkm
Arvio lemmikkien määrästä	6172

2. ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

a. Terveydenhuoltosopimukset	Lkm
Nauta	Lkm
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus	9
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	3
Terveydenhuoltotilojen osuus (% kaikista nautatiloista)	0,6 %
Siat	Lkm
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus	6
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	3
Terveydenhuoltotilojen osuus (% kaikista sikatiloista)	0,75 %
Siipikarja	Lkm
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus	1
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	1
Terveydenhuoltotilojen osuus (% kaikista siipikarjatiloista)	20 %
Muut terveydenhuoltosopimukset	Lkm
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus	-
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	-
Terveydenhuoltotyön resurssitarve (htv)	0,09 htv
b. Muut kunnan eläinlääkäripalvelut, arvio palvelutarpeesta	Lkm
Sairaskäynnit tiloilla (muu kuin terveydenhuolto)	Lkm
Sairaskäynnit virka-aikana	10
Sairaskäynnit päivystysaikana	-
Sairaskäynnit tiloilla pieneläinvastaanotolla	Lkm
Sairaskäynnit virka-aikana	3000
Sairaskäynnit päivystysaikana	-
Kunnan eläinlääkäripalveluiden resurssitarve (htv)	1,35 htv

3. ELÄINTEN TERVEYDEN VALVONTA

a. Terveysvalvonta	Lkm
Pakolliseen terveystarkkailuun kuuluvat tilat	Lkm
Siipikarjan salmonellavalvontaohjelma	5
Uudistuseläimiä tuottavat sikalat, salmonellavalvonta	0

Keinosiemennyssonneja tuottavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta	0
Raakamaitoa luovuttavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta	2 ?
Vapaaehtoiseen terveystarkkailuun kuuluvat tilat	Lkm
Maedi-visna / CAE	1
Scrapie	1
Tarhattujen hirvieläinten terveystarkkailuohjelma	0
Vesiviljelyeläinten terveystarkkailukohteet	2
b. Muu eläinten terveyden valvonta	-
Eläinten terveyden valvonnan resurssitarve (htv)	0,1 htv

4. SIVUTUOTEVALVONTA

	Lkm
Haaskanpitäjiksi ilmoittautuneet toimijat	0
Ilmoitetut haaskat	0
Sivutuotealan laitokset	0
Hautaamisilmoitukset	1-2
Sivutuotevalvonnan resurssitarve (htv)	0,002 htv

5. ELÄINTEN HYVINVOINNIN VALVONTA

a. Ilmoituksenvaraiset kohteet	Lkm
Kennelit	1
Hevostallit	15
Riistanhoidolliset tarhat	
Lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat	1
Eläinkaupat	3
Eläinlaitokset	5
b. Epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset	Lkm
Arvio epäilyyn perustuvista tarkastuksista	30
c. Muu eläinten hyvinvoinnin valvonta	
Eläinten hyvinvoinnin valvonnan resurssitarve (htv)	0,25 htv

6. ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON HENKILÖRESURSSIT

a. Eläinlääkärit	Htv
Eläinlääkäripalvelut	1,44
Eläinten terveyden valvonta	0,18
Sivutuotevalvonta	0,002
Eläinten hyvinvoinnin valvonta	0,15
Elintarvikevalvonta	0,6
Muut tehtävät	0,39
Eläinlääkärit yhteensä	2,762
Päivystykseen osallistuvien eläinlääkärien määrä (lkm)	1 lkm
b. Muut kuin eläinlääkärit	Htv
Eläinlääkintäavustaja	1
Terveystarkastajan tekemä eläinsuojeluvalvonta	0
Muut tehtävät	0,55
Muut kuin eläinlääkärit yhteensä	1,55
Ostopalvelut eläinlääkintähuollossa (sanallinen kuvaus) Ostopalveluiden laajuus ja laatu:	
Valvontaeläinlääkäri (yhteinen Turun kanssa) 0,3 htv, Suureläinsijaistus (Uki) 0,36 htv, pieneläinpäivystys 0,1 htv	

Kunta / Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue
Turku

1. ELÄINMÄÄRÄT KUNNAN ALUEELLA

a. Tuotantoeläintilat	Lkm
Nautatilat	1
Sikatilat	4
Lammas- ja vuohitilat	26
Hevostilat	38
Siipikarjatilat	41
Vesiviljelylaitokset	0
Turkistarhat	0
Tarhatun riistan tilat	0
Mehiläistarhat	15
Muut tuotantoeläinyksiköt	0
b. Lemmikit	Lkm
Arvio lemmikkien määrästä	22 500

2. ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

a. Terveydenhuoltosopimukset	Lkm
Nauta	Lkm
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus	0
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	1 (Lieto)
Terveydenhuoltotilojen osuus (% kaikista nautatiloista)	100 %
Siat	Lkm
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus	0
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0
Terveydenhuoltotilojen osuus (% kaikista sikatiloista)	100 %
Siipikarja	Lkm
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus	0
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0
Terveydenhuoltotilojen osuus (% kaikista siipikarjatiloista)	0 %
Muut terveydenhuoltosopimukset	Lkm
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus	0
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0
Terveydenhuoltotyön resurssitarve (htv)	0 htv
b. Muut kunnan eläinlääkäripalvelut, arvio palvelutarpeesta	Lkm
Sairaskäynnit tiloilla (muu kuin terveydenhuolto)	Lkm
Sairaskäynnit virka-aikana	
Sairaskäynnit päivystysaikana	
Sairaskäynnit tiloilla pieneläinvastaanotolla	Lkm
Sairaskäynnit virka-aikana	
Sairaskäynnit päivystysaikana	
Kunnan eläinlääkäripalveluiden resurssitarve (htv)	0 htv

3. ELÄINTEN TERVEYDEN VALVONTA

a. Terveysvalvonta	Lkm
Pakolliseen terveystarkkailuun kuuluvat tilat	Lkm
Siipikarjan salmonellavalvontaohjelma	1
Uudistuseläimiä tuottavat sikalat, salmonellavalvonta	0

Keinosiemennyssonneja tuottavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta	0
Raakamaitoa luovuttavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta	0
Vapaaehtoiseen terveystarkkailuun kuuluvat tilat	Lkm
Maedi-visna / CAE	0
Scrapie	0
Tarhattujen hirvieläinten terveystarkkailuohjelma	0
Vesiviljelyeläinten terveystarkkailukohteet	0
b. Muu eläinten terveyden valvonta	0
Eläinten terveyden valvonnan resurssitarve (htv)	0,010 htv

4. SIVUTUOTEVALVONTA

	Lkm
Haaskanpitäjiksi ilmoittautuneet toimijat	0
Ilmoitetut haaskat	0
Sivutuotealan laitokset	6
Hautaamisilmoitukset	0
Sivutuotevalvonnan resurssitarve (htv)	0,006 htv

5. ELÄINTEN HYVINVOINNIN VALVONTA

a. Ilmoituksenvaraiset kohteet	Lkm
Kennelit	2
Hevostallit	38
Riistanhoidolliset tarhat	0
Lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat	0
Eläinkaupat	7
Eläinhuoneet	5
b. Epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset	Lkm
Arvio epäilyyn perustuvista tarkastuksista	160
c. Muu eläinten hyvinvoinnin valvonta	52
Eläinten hyvinvoinnin valvonnan resurssitarve (htv)	0,8 htv

6. ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON HENKILÖRESURSSIT

a. Eläinlääkärit	Htv
Eläinlääkäripalvelut	0, ostopalvelu
Eläinten terveyden valvonta	0,1
Sivutuotevalvonta	0,1
Eläinten hyvinvoinnin valvonta	0,8
Elintarvikevalvonta	
Muut tehtävät	0
Eläinlääkärit yhteensä	3 (1 hallinto, 1 laitosvalvonta, 1 valvontaeläinlääkäri, joka hoitaa myös Raison aluetta)
Päivystykseen osallistuvien eläinlääkäreiden määrä (lkm)	0 lkm
b. Muut kuin eläinlääkärit	Htv
Eläinhoitaja/avustaja	3 (eläinhuonealan työntekijät)
Terveystarkastajan tekemä eläinsuojeluvalvonta	0
Muut tehtävät	0
Muut kuin eläinlääkärit yhteensä	3
Ostopalvelut eläinlääkintähuollossa (sanallinen kuvaus)	
Ostopalveluiden laajuus ja laatu:	

Peruseläinlääkäripalvelut päivityksineen ja virkatehtävineen isoeläimille ostetaan Lledolta, pieneläinpäivystys (peruseläinlääkäritaso) ostetaan Suomen Pieneläinklinikat Oy:ltä